

Oversikt over vedtak Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 1999

Inger Sætrang

8
2000

D
O
K
U
M
E
N
T

Oversikt over vedtak

Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 1999

Norges vassdrags- og energidirektorat

2000

Dokument nr 8

Oversikt over vedtak av tariffer og vilkår for overføring av kraft

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør:

Forfatter: Inger Sætrang

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: 100

Forsidefoto:

ISSN: 1501-2840

Sammendrag: Dette dokumentet omhandler alle NVEs vedtak vedrørende tariffer og vilkår for overføring av kraft samt forespørsler som er behandlet i 1999.

Emneord: Vedtak i 1999.
Forespørsler i 1999.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Mars 2000

Innhold

- 1. Innledning.....4
- 2. Statistikk – NVEs vedtak.....5
- 3. NVEs - Vedtak i 1999.....7
- 4. Forespørsler i 1999.....11

Vedlegg: Vedtak nr. 1 - 14.
Forespørsler nr. 1 - 22.

1. Innledning

Med hjemmel i forskriften til energiloven § 4 —4, punkt b) er NVE gitt myndighet til å godkjenne beregningsmåten for overføringstariffer og –kapasitet, og myndighet til å treffe avgjørelse når det oppstår uenighet om disse vilkårene.

Denne rapporten viser alle NVEs vedtak og utvalgte forespørsler som er benhadlet i 1999. De behandlede sakene presenterer forskjellige typer problemstillinger samt NVEs vedtak. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over de saker som har vært til behandling. Konklusjoner fra den enkelte sak kan ikke ukritisk kopieres til andre av NVEs vedtak. Vi tror imidlertid at rapporten gir en gjennomgang av NVEs saksbehandling som er nyttig for alle parter som har interesse av spørsmål vedrørende vilkår og tariffer for overføring i elektriske nett.

I konkrete problemstillinger bør en primært konsultere "Forskrift til energiloven": Forskrift av 7.desember 1990 nr. 959 med endringer, sist av 18.februar 1999 nr.165 og Forskrift av 11.mars 1999 nr. 302 Om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer.

Kapittel 3 viser alle NVEs vedtak som er behandlet i 1999.

Kapittel 4 vedrører en del forespørsler som er innkommet til NVE i løpet av 1999. NVE har i løpet av året behandlet og tatt stilling til en rekke forespørsler.

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

2. Statistikk – NVEs vedtak

I det etterfølgende gis noen statistiske opplysninger vedrørende NVEs vedtak om tariffier og vilkår for overføring av kraft i 1999.

NVEs –vedtak:

- Antall innkomne klagesaker
(rest tidligere + 15 nye saker i 1999): 24*)
- Antall saker der avgjørelse er fattet av NVE: 14*)
- Antall vedtak der NVEs avgjørelse er påklaget til
Olje- og energidepartementet (OED): 7

*) De resterende 10 sakene er ikke ferdigbehandlet i 1999.

2.1 Historisk oversikt - saksbehandling av vedtak; 1991 - 31.12.1999

Jf. forskrift til energiloven 4 – 4 b, og forskrift: om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer § 11 – 5, 6.ledd.

	Nye saker i perioden	Rest fra forrige periode	Vedtak i perioden	Avsluttet u/vedtak og annet	Rest til neste periode	Antall som er påklaget	Klager i % av vedtak
1991/92	45	0	16	23	6	10	63
1993	94	6	32	19	49	9	28
1994	22	49	27	13	31	6	22
1995 1.halvår	29	31	16	5	39	4	25
1995 2.halvår	9	39	7	5	36	1	14
1996 1.halvår	21	36	16	8	33	6	38
1996 2.halvår	9	33	11	8	23	1	9
1997 1.halvår	22	23	21	4	20	10	48
1997 2.halvår	11	20	13		18	4	31
1998 1.halvår	11	18	14	2	13	3	21
1998 2.halvår	8	13	6	6	9	2	33
1999	15	9	14		10	7	50
SUM	296		193	93		63	33

3. Vedtak i 1999

Dette kapittel inneholder alle enkeltvedtak som er fattet av NVE i 1999. Nedenfor gis det en oppstilling over klagepunktene som er behandlet, samt hvem som er part i saken. Det er gjort vedtak på i alt 14 saker fra NVE. Videre er det kommentert om saken er påklaget til Olje- og energidepartementet (OED) samt OEDs vedtak.

NVEs vedtak foreligger i brev form (nr.1 – 14).

SAK NR. 1

Netteier: Høland og Setskog Elverk

Klager: Robert Sundin

Klagepunkt: Økning av fastleddet i overføringstariffen fra 1997 til 1998.

Vedtak: NVE 199803637-4, 18.01.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 2

Netteier: Nord-Salten Kraftlag AL

Klager: Viggo Johansen

Klagepunkt: Fastsettelse av anleggsbidrag ved tilknytning av strøm til fritidsbolig.

Vedtak: NVE 199803911-4, 18.01.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Departementet har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 3

Netteier: Varanger Kraft AS

Klager: Alf K. Kolstrøm

Klagepunkt: Fastsettelse av anleggsbidrag ved tilknytning av bolig.

Vedtak: NVE 199804393-4, 12.02.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 4

Netteier: Statnett SF

Klager: Alta Kraftlag AL

Klagepunkt: Leie av nettkomponenter i Alta transformatorstasjon.

Vedtak: NVE 199801372-4, 18.02.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 5

Netteier: Statnett SF

Klager: Helgeland Kraftlag AL

Klagepunkt: Leie av nettkomponenter i Mosjøen, Svabo og Marka transformatorstasjon.

Vedtak: NVE 199804414-3, 18.02.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 6

Netteier: Statnett SF

Klager: Nord Troms Kraftlag AS

Klagepunkt: Leie av brytere og transformator i Nordreisa transformatorstasjon.

Vedtak: NVE 199803907-3, 18.02.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Klagen er til behandling i NVE.

SAK NR. 7

Netteier: Dalane Elverk

Klager: Adv. Stokkeland

Klagepunkt: Fastsettelse av anleggsbidrag ved tilknytning av bolig.

Vedtak: NVE 199802885-4, 23.02.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Departementet har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 8

Netteier: Gjøvik Energi AS

Klager: Harry Kristiansen

Klagepunkt: For høyt fastledd i tariffen for husholdningskunder.

Vedtak: NVE 199900704-9, 23.04.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Departementet har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 9

Netteier: BKK Regionalnett

Klager: Statoil

Klagepunkt: Reberegning av anleggsbidrag til bygging av kraftforsyningsnettet til gassbehandlingsanlegget på Kollsnes.

Vedtak: NVE 199700547-14, 23.06.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 10

Netteier: Nordhordland Kraftlag

Klager: Norsk Hydro Produksjon

Klagepunkt: Beregning av anleggsbidrag i forbindelse med investeringene til råoljeterminalen på Sture.

Vedtak: NVE 199804606-12, 19.10.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Klagen er til behandling i NVE.

SAK NR. 11

Netteier: BKK Nett AS

Klager: Robin Haugen

Klagepunkt: Fastsettelse av anleggsbidrag ved tilkobling av feriebolig.

Vedtak: NVE 199902699-4, 11.11.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 12

Netteier: Hadeland Energiverk

Klager: Gerd E. Andresen

Klagepunkt: Fastleddet i overføringstariffen til husholdningskunder.

Vedtak: NVE 199904415-2, 20.12.1999.

Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 13

Netteier: Søndre Follo Energi AS

Klager: Bjørn Økland

Klagepunkt: Beregning av anleggsbidrag.

Vedtak: NVE 199902372-4, 22.12.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Klagen er til behandling i NVE.

SAK NR. 14

Netteier: Helgeland Kraftlag AL

Klager: Bergene Holm AS

Klagepunkt: Tariffering av reaktiv effekt.

Vedtak: NVE 199902068-5, 22.12.1999.

Påklage: Saken er påklaget til OED.

Departementet har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

4. Forespørsler i 1999

I tillegg til sakene der NVE fatter vedtak iht. forvaltningslovens bestemmelser, har NVE i 1999 også tatt stilling til en rekke forespørsler. En del av NVEs svar som antas å være av en viss almen interesse er tatt med i denne publikasjonen (*nr. 1 – 22*).

Slike forespørsler kan være direkte henvendelser fra everk o.a. som ønsker NVEs vurdering av konkrete problemstillinger, bl.a. også når partene ikke blir enige i konkrete saker. Flere av sakene som er oversendt NVE, som i utgangspunktet var forventet at NVE skulle fatte vedtak om, er i forståelse med partene omgjort til forespørsler.

Stikkordsliste over besvarte forespørsler:

1. Overføringstariffer for fritidsboliger - Fredrikstad Energi Nett AS.
2. Fastsettelse av overføringstariff til kunder som også kjøper kraft fra everket - Valdres Energiverk.
3. Fastleddet i overføringstariffen til husholdningskunder - Kongsberg Energi.
4. Informasjonsplikt og endring av fastleddet i overføringstariffen til husholdningskunder - Lier Everk.
5. Anleggsbidrag ved forsterkning av nettet til hytteabonnent - Valdres Energiverk.
6. Fastleddet i overføringstariffen for husholdninger og hytter - Sandefjordregionen Energiverk.
7. Overføringstariffer. Forespørsel om regelverk - Vest-Oppland kommunale Kraftselskap.
8. Overføringstariffer for husholdninger og hytte/fritidsboliger vedrørende regelverk - Vest-Oppland kommunale Kraftselskap.
9. Tariffering av innmating til distribusjonsnettet - Kvinnherad Energi.
10. Tolkning av forskriftens bestemmelser om anleggsbidrag - Forbrukerrådet i Oslo og Akershus.
11. Tariffering av reaktiv effekt - Prosess- og foredlingsindustriens Landsforening.
12. Måling og tariffering av reaktiv effekt - Ytre Fjordane Kraftlag.
13. Overføringstariffer for fritidsbolig - Kragerø Energi.
14. Informasjon om nettleie - Gjermå Energi.
15. Opphør av seriemålte elkjeler - (Energiselskapet Asker & Bærum Nett) nå Viken Energinett.

16. Tilknytningsgebyr - Søndre Follo Energi.
17. Fastsetting av anleggsbidrag ved tilknyning av strøm til hytte - Fitjar Kraftlag.
18. Tariffene ved sammenslåing av nettselskap - Aust-Agder Kraftverk.
19. Fellesmåling i borettslag - Hammerfest Elektrisitetsverk.
20. Overføringstariffer for fritidsboliger, samt spørsmål om forskjell i overføringstariffen på landsbasis - Kragerø Energi.
21. Tilsynsavgift - Sandefjordregionen Energiverk.
22. Tariffering av vindkraftverk - Statkraft SF

SAK NR. 1

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Revisjon

Robert Sundin
Nedslagsvn 2
0687 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 18. 01. 1999

Vår ref.: NVE 9803637-4 mm/ave

Arkiv: 912-653.4/Aurskog Høland kommune

Deres dato: 15.12.98

Deres ref.: BS

Saksbehandler:

Arne Venjum

22 95 92 58

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Twistesak om beregning av anleggsbidrag

Vi viser til brev av 08.09.98 fra Robert Sundin til NVE. Sundin mener at Høland og Setskog Elverk (HSE) har satt anleggsbidraget urimelig høyt i forbindelse med tilknytning av strøm til Sundins hytte. HSE har gitt sine kommentarer i saken i brev av 15.12.98 til NVE.

NVE avgjør tvistesaken i medhold av §4-4 b, 7. ledd i forskrift gitt i medhold til energiloven av 29. juni 1990 nr. 50.

NVEs vurdering

Robert Sundins hytte ligger ved Tyrihjell i Aurskog og Høland kommune. Hytta befinner seg ifølge Sundin ca. 10 m fra stolpe til en eksisterende lavspenlinje i området. På dette grunnlag mener Sundin at det er urimelig av HSE å kreve ca. kr 60 000,- for å bli tilknyttet nettet.

HSE viser i sitt brev til at en direkte tilkobling til den eksisterende lavspenlinjen ikke vil tilfredsstillende gjeldende minimumskrav til kortslutningsstrømmer for nytilknytninger. HSE hevder derfor "*at det, i tillegg til bestående tråd, må trekkes opp en EX 3 x 95 Al over en strekning av 660 m. i linjens første del.*" HSE har i sitt brev av 15.12.98 beregnet investeringskostnaden til kr 57 000,-, og basert på NVEs retningslinjer vil anleggsbidraget utgjøre vel kr 54 000,-. Dette er for øvrig noe lavere enn opprinnelig anslått.

Den aktuelle tilkoblingen er en enkeltstående fritidsbolig, og det kan forventes relativt lave inntekter fra kunden i forhold til de kostnader tilknytningen utløser. På denne bakgrunn mener NVE at HSE bør kunne innkreve anleggsbidrag i dette tilfelle.

HSE har ved fastsettelsen av anleggsbidraget til Sundin lagt til grunn de anbefalinger som er innarbeidet i NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av november 1997. NVE har i hovedsak ikke innvendinger mot de forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen. NVE ser imidlertid at anslagene for antall nye tilknytninger i området i vesentlig grad vil påvirke størrelsen på anleggsbidraget for den enkelte kunde. HSE har i sine beregninger ikke tatt hensyn til dette, men har forutsatt at ingen andre enn Sundin vil knytte seg til nettet. HSE v/Birger Slupstad har i telefon med NVE 06. og 07.01.98 opplyst at det er et fåtall boliger i det aktuelle området og at området snarere må

oppfattes som et fraflyttings- enn et tilflyttingsområde. Området er heller ikke regulert til fritidsboliger. HSE mener derfor at det ikke kan anses som urealistisk bare å forutsette denne ene tilknytningen i sine forutsetninger for beregning av anleggsbidraget.

NVE aksepterer den usikkerhet som er knyttet til anslaget for antall kunder som vil tilknyttes strømmettet i det aktuelle området. Da det likevel ikke kan utelukkes at flere kunder vil ønske strømtilkobling i området, bør HSE ta hensyn til dette i sin tilknytningsavtale med Sundin. Dette kan f.eks. gjøres ved en engangsreduksjon av det beregnede anleggsbidrag eller ved at det åpnes for at anleggsbidraget kan reberegnes hvis flere kunder ønsker å knytte seg til det nye nettanlegget.

Vedtak

NVE aksepterer den metode som Høland og Setskog Elverk har lagt til grunn ved fastsettelse av anleggsbidraget til Robert Sundin. Med bakgrunn i at størrelsen på anleggsbidraget i dette tilfelle i vesentlig grad påvirkes av antall fremtidige tilknytninger i dette området, vil NVE be om at HSE tar hensyn til dette ved fastsettelse av anleggsbidraget til Sundin.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep., 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning er kommet fram til partene, jfr. forvaltningslovens §VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 2

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Nord-Salten Kraftlag A/L
Postboks 70
8276 ULVSVÅG

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 18. 01. 1999

Vår ref.: NVE 9803911-4 mm/ave

Arkiv: 912-653.4/Nord-Salten Kraftlag

Deres dato.:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Arne Venjum

22 95 92 58

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tvist om fastsettelse av anleggsbidrag

Vi viser til brev av 29.09.98 fra Viggo Johansen til NVE. Johansen mener at Nord-Salten Kraftlag (NSK) har satt anleggsbidraget urimelig høyt ved tilknytning av strøm til fritidsbolig i Tysfjord kommune, og han ber om at NVE vurderer saken.

NSK har gitt sine skriftlige kommentarer i saken i sitt brev av 10.12.98 til NVE, og har gitt tilleggsinformasjoner over telefon.

NVE avgjør tvistesaken i medhold av §4-4 b, 7. ledd i forskrift gitt i henhold til energiloven av 29. juni 1990 nr. 50.

NVEs vurdering

Viggo Johansen overtok vinteren 1998 eiendommen gnr. 43 bnr. 2 i Tysfjord kommune. Eiendommen er forutsatt brukt som fritidsbolig. Eiendommen har tidligere vært tilkoblet nettet, men ble frakoblet i 1995 i forbindelse med eierskifte. Da Johansen overtok eiendommen ønsket han på nytt å knytte fritidseiendommen til nettet. NSK har beregnet anleggsbidraget til ca. kr 49 000,-. Johansen mener NSK sitt krav er urimelig da frakoblingen var midlertidig og at han ikke har større effektbehov enn forrige eier. Johansen viser også til at en *"tidligere frakoblet bolig i Tømmervik som nå benyttes som fritidsbolig for kort tid siden (ble) tilknyttet nettet. Linjen som forsyner Tømmervik er eldre enn linjen Råna-Garvanes/Vika."*

Langs Grunnfjorden går det i dag en 3 km lang 1 kV-linje fra Råna til Garvanes. I Garvanes ligger en overgangstrafo og videre en lavspennetlinje på 467 m til Johansens eiendom. Hele dette anlegget er bygget i 1963. I dag er kun én kunde tilkoblet lavspennetnettet i Garvanes, og vedkommende har hatt et årlig energiuttak de seneste årene på 10-15 kWh.

NSK påpeker i sitt brev til NVE at eksisterende lavspennetlinje ikke tilfredsstiller gjeldende minimumskrav til kortslutningsstrømmer. Hele lavspennetlinjen fra Garvanes til Johansens eiendom må derfor fornyes. NVE aksepterer denne vurderingen. Med bakgrunn i at tilknytningen er en fritidsbolig og at det kan forventes svært lave inntekter i forhold til kostnadene til investering og drift og vedlikhold av anleggene, bør det etter NVEs vurdering kunne innkreves anleggsbidrag i dette tilfelle.

NSK har beregnet anleggsbidraget etter de anbefalinger som er nedfelt i NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av november 1997. I sine forutsetninger har NSK bl.a. lagt til grunn en antatt levetid på 15 år. Dette tilsvarer antatt restlevetid for den omtalte høyspentlinjen. Det kan reises innvendinger mot forutsetningen om valg av levetid, men dette har en relativt liten betydning for størrelsen på anleggsbidraget. NSK har samtidig satt justeringsfaktoren for den neddiskonterte tariffinntekt til 0,5, mens tillatte minimumsverdi er 0,2. NSKs valg av justeringsfaktor er "gunstig" for Johansen og oppveier virkningen av den forholdsvis korte levetiden som er lagt til grunn i beregningen.

Forutsetningen om antall nytilknytninger i området vil i vesentlig grad påvirke størrelsen på anleggsbidraget for den enkelte kunde. NSK har i sine beregninger basert seg på at det bare er denne ene kunden som vil koble seg på det aktuelle lavspennetnettet. NVE aksepterer den usikkerhet som er knyttet til anslaget for antall kunder som forventes å bli tilkoblet strømmnettet i det aktuelle området. Da det likevel ikke kan utelukkes at flere kunder ønsker strømtilkobling, bør NSK ta hensyn til dette i sin tilknytningsavtale med Johansen. Dette kan gjøres ved en engangsreduksjon av det beregnede anleggsbidrag eller ved at det åpnes for at anleggsbidraget kan reberegnes hvis flere kunder ønsker å knytte seg til det nye lavspennanlegget.

Johansen viser i sitt brev til en nylig tilknyttet kunde i Tømmervik. NVE har ikke vurdert forholdene omkring denne tilknytningen, men i følge NSK er ikke tilknytningene i Tømmervik og Garvanes sammenlignbare. NSK opplyser bl.a. at tilknytningen i Tømmervik var gjort mulig gjennom utlegging av ny strømkabel som i sin helhet ble bekostet av Telenor.

Vedtak

NVE mener at Nord-Salten Kraftlag har grunnlag for å innkreve anleggsbidrag fra Viggo Johansen. NVE aksepterer også den metode som kraftlaget har benyttet ved fastsettelse av anleggsbidraget. Med bakgrunn i at størrelsen på anleggsbidraget i dette tilfelle i vesentlig grad påvirkes av antall fremtidige tilknytninger i dette området, vil imidlertid NVE be om at NSK tar hensyn til dette ved fastsettelse av anleggsbidraget til Johansen.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep., 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning er kommet fram til partene, jfr. forvaltningslovens § VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 3

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Varanger Kraft AS
Postboks 173
9801 VADSØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 12.02.1999

Vår ref.: NVE 9804393-4 mm/sge

Arkiv:

Deres dato: 09.11.98

Deres ref.:

Saksbehandler:

Sigve Ekeland

22 95 92 74

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Twist om anleggsbidrag

Alf K. Kolstrøm har i brev av 9.11.98 innbrakt for NVE twist med Varanger Kraft AS (VK) vedrørende anleggsbidrag ved nettilknytning av bolig i Masjok, Tana kommune. VK har gitt kommentarer til Kolstrøms klage i brev av 26.11.98

NVE avgjør tvistesaken i medhold av § 4-4 b, 7.ledd i forskrift gitt i henhold til energiloven av 29.juni 1990 nr. 50.

Klagers anførsler

Alf K. Kollstrøm mener at anleggsbidraget på kr 168 000,- som VK krever er altfor høyt. Dette begrunnes blant annet med følgende:

- 1) den nybygde boligen ligger ca. 50 meter fra riksvei og eksisterende lavspentlinje.
- 2) Kollstrøms nabo bor ca. 100 meter borte og like langt fra eksisterende trafo, men er kun blitt avkrevd et anleggsbidrag på 6-7000 kr.
- 3) Kollstrøm har i 2 år vært tilsluttet det eksisterende linjenettet via en målekasse for byggestrøm uten at dette har skapt problemer med for lav spenning i nettet. Kollstrøm mener også at VK burde ha opplyst om anleggsbidraget når målerkassen ble oppmontert, siden det allerede da var klart at uttaket skulle benyttes til byggestrøm til oppføring av hans bolig. Anleggsbidraget ble først fremsatt når boligen var på det nærmeste fullført.
- 4) Tana kommune har lagt ut et felt for spredt boligbebyggelse med fire tomter inntil hans eiendom og VK bør derfor påta seg noe av anleggskostnadene. I følge Kollstrøm har VK planlagt en 22 kV høyspentlinje til området, hvilket viser at VK selv regner med økt bebyggelse i området.
- 5) VKs anleggsbidragspolitikken strider mot Regjeringens og Stortingets mål om satsing på distriktsbebyggelse.

Varanger Krafts anførsler

VK finner saken beklagelig og opplyser at spørsmålet omkring anleggstilskudd som regel blir fanget opp ved den rutinemessige høringsrunden for fradelings- og byggesaker fra Tana kommune.

VK opplyser at de mottok forhåndsmelding fra Kollstrøm den 4.august 1998 og at meldingen utløste en rutinemessig saksbehandling som klargjorde hvilke tiltak som var nødvendig. Kostnadsoverslag på anleggstilskudd ble sendt Kollstrøm den 12.august 1998 og VK ble da klar over hvor langt byggearbeidene var kommet og hvilke problemer som var oppstått. VK hevder at du har undersøkt i arkivene om byggesaken hadde vært til høring hos dem, men fant at så ikke var tilfelle. VK viser også til at kommunen i brev av 6. oktober beklager at byggesaken ikke har vært til rutinemessig behandling hos VK.

VK knytter følgende kommentarer til Kollstrøms klagepunkter:

- 1) det er ikke relevant for saken hvor langt fra riksveien boligen ligger, men hvor langt det er til nærmeste transformator. Denne avstanden er 1,2 km, men kapasiteten på lavspent linjen fra trafoen er allerede fullt utnyttet.
- 2) VK bekrefter Kollstrøms påstand, men opplyser at all ledig kapasitet ble utnyttet ved tilknytning av Kollstrøms nabo. Fra denne ble det bygd en kort lavspent linje, noe som utløste et mindre anleggstilskudd.
- 3) utleie av byggekasser utløser normalt ingen forhåndsmeldinger og påfølgende prosedyrer med kapasitetsberegninger og andre prosjekteringsarbeider. Krav om anleggstilskudd kommer i følge VK som regel etter at prosedyrer med kapasitetsberegninger og andre prosjekteringsarbeider er utført. Disse utløses som regel av en forhåndsmelding, så fremt saken ikke har vært fanget opp i forbindelse med en byggesakshøring. VK mottok forhåndsmeldingen når boligen var på det nærmeste fullført.
- 4) VK har lenge vært kjent med at Tana kommune har regulert inn et mindre boligfelt i det aktuelle området. I den sammenheng har VK gitt uttrykk for at etablering av strømforsyning, for et boligfelt på 4-5 enheter, ikke ville medføre betydelige kostnader for eventuelle utbyggere. På det siste møtet med kommunen, den 2.november 1998, opplyste kommunen at det ikke er sannsynlig at det ville bli noen utbygging av feltet de nærmeste årene. Kollstrøms påstand om at VK har planlagt en 22 kV linje i området er i følge VK feilaktig.
- 5) vedrørende anleggsbidrag, forholder VK seg til egne retningslinjer og de anbefalinger som er gitt av NVE.

NVEs vurdering

Det er uheldig at Kollstrøm ikke ble opplyst om kostnadene ved å tilknyttes VKs overføringsnett. Selv om kundene generelt har et ansvar for å undersøke hva det vil koste å få strømtilknytning kan det hevdes at VK, som da var kjent med at det ikke var ledig kapasitet i det eksisterende lavspentnettet, burde ha informert Kollstrøm om hvilke investeringer tilknytningen kunne utløse og dermed at anleggsbidraget kunne bli stort.

NVE er likevel av den oppfatning at VK ikke har handlet i direkte strid med NVEs retningslinjer på dette området. NVE har samtidig forståelse for at Kollstrøm kan finne det diskriminerende å bli belastet et anleggsbidrag på kr 168 000,- mens naboen kun måtte betale kr 6-7000,- for å tilknyttes nettet. I områder hvor flere kunder skal knyttes til nettet er det ikke uvanlig at det skjer en utjevning av

anleggsbidraget blant kundene. Dette gjelder imidlertid først og fremst der anleggene delvis er felles for de aktuelle kundene.

Hensikten med anleggsbidrag er bl.a. å gi den enkelte kunde signaler om hva det koster å lokalisere seg på et bestemt sted. I utgangspunktet skal derfor ikke andre kunder betale for at enkelte velger å lokalisere seg på steder som bidrar til store lokale investeringer i nettet. Det uheldige i denne saken er at Kollstrøm ikke fikk kjennskap til de høye investeringskostnadene som han utløser ved nettilknytningen.

Når det gjelder selve beregningen av anleggsbidragets størrelse så er dette regulert i NVEs "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer" av november 1997. I følge retningslinjenes kap. 7 er anleggsbidraget å anse som et bidrag til de faktiske investeringskostnader tilknytningen krever når kostnadene er relativt høye i forhold til nåverdien av de tariffinntekter som kan påregnes. Anleggsbidraget skal settes lik anleggskostnad av anlegget minus engangs tilknytningsavgift og minimum 0,5 ganger den neddiskonterte fremtidige tariffinntekten. I anleggskostnaden inngår kostnader til de nye nettkomponenter som inngår i selve tilknytningen. Det skal regnes direkte anleggskostnader inklusive timesverk for personell, maskiner og utstyr. Tariffinntekt defineres som engangs tilknytningsavgift og summen av neddiskontert årlig tariffinntekt.

Når det gjelder den valgte tekniske løsning med videreføring av 22 kV nettet og reising av trafo ved vei/Kollstrøms hus har ikke NVE grunnlag for å mene at dette er uhensiktsmessig. I tillegg er det NVEs oppfatning at VK i hovedsak har fulgt bestemmelsene gitt i gjeldende retningslinjer om anleggsbidrag. I henhold til vedlegg nr. 3 fra VK, prosjekt kalkulasjon, fremgår det imidlertid at VK i tillegg til spesifikke anleggskostnader har medregnet nåverdi av framtidig vedlikehold stort kr 41 429,- i anleggsbidragsberegningen. Dette er i strid med NVEs retningslinjer og må derfor trekkes fra det opprinnelige anleggsbidraget.

Vi vil i denne sammenheng gjøre oppmerksom på at NVE har utarbeidet et forslag til "Forskrift om salg av netjtjenester, krav til rapportering m.v." som bl.a. skal erstatte "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer". I forslaget til forskrift § 16-4, 4.ledd, har NVE åpnet for at nettselskapene i beregningen av anleggsbidrag kan gjøre et påslag i anleggskostnaden på inntil 20 prosent til dekning av økte taps- og driftskostnader. En konsekvens av dette er at anleggsbidraget kan bli noe høyere enn det som følger av dagens retningslinjer. Det er imidlertid forventet at forskriften først trer i kraft den 1.april 1999. Følgelig vil ikke forskriften ha formell kraft dersom avtale om tilknytning gjøres før ikrafttreden.

Forutsetningen om antall nytilknytninger i området vil i vesentlig grad påvirke størrelsen på anleggsbidraget for den enkelte kunde. VK har i sine beregninger basert seg på at det bare er denne ene kunden som vil koble seg på det aktuelle lavspennetettet. NVE aksepterer den usikkerhet som er knyttet til anslaget for antall kunder som forventes å bli tilkoblet strømmettet i det aktuelle området. Da det likevel ikke kan utelukkes at flere kunder ønsker strømtilkobling, bør VK ta hensyn til dette i sin tilknytningsavtale med Kollstrøm. Dette kan gjøres ved en engangsreduksjon av det beregnede anleggsbidrag eller ved at det åpnes for at anleggsbidraget kan reberegnes hvis flere kunder ønsker å knytte seg til det nye anlegget.

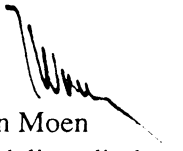
NVE vil til slutt gjøre oppmerksom på at det med bakgrunn i sakens uheldige omstendigheter kan finnes alternative måter å løse denne saken på, f.eks. i samråd med Tana kommune, uten at NVEs

vedtak er til hinder for dette. NVE har ikke hjemmel til å pålegge VK å løse saken i minnelighet, men ser at saken er så spesiell at VK vil kunne ha anledning til å gjøre et unntak fra retningslinjene.

NVEs vedtak

Som følge av at Varanger Kraft AS i beregningen av anleggsbidrag har medregnet kostnader for fremtidig vedlikehold, finner NVE at anleggsbidraget må reduseres med kr 41 429,-. For øvrig finner ikke NVE grunnlag for å gripe inn overfor Varanger Kraft som påklagd av Alf. K. Kollstrøm.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, postboks 8148 Dep., 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og Energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunktet underretning er kommet fram til partene, jfr. forvaltningslovens kap. VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Brevets mottakere:

Navn	Adr	Post
Kollstrøm Alf K	Masjok	9845 TANA
Varanger Kraft AS	Postboks 173	9801 VADSØ

SAK NR. 4

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Vår ref.
NVE 9801372-4
MM/TRS/653.4

Vår dato

16.02.1998

Deres ref.

Deres dato

Alta Kraftlag A/L
Markveien 46
9500 Alta

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler:
Trond Svartsund, MM
22 95 90 77
Svein Ivar Haugom, MØ
22 95 93 40

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

KLAGE PÅ LEIE AV NETTKOMPONENTER I ALTA TRANSFORMATORSTASJON

Vi viser til Deres brev av 25.03.98 vedrørende leiekostnad for nettkomponenter i Alta transformatorstasjon.

NVE oppfattet Deres brev som en klage på Statnett SF sine leiesatser for Alta transformatorstasjon, og vi har derfor bedt Statnett SF om kommentarer. Statnett SF har i brev av 29.06.98 kommentert klagen. I brev av 24.09.98 bad NVE om begrunnelse for valget av installert ytelse for å fastsette kostnadene ved bruken av transformatorene. Dette sett i forhold til formuleringen i kapittel 4.2 i retningslinjene for beregning av overføringstariffer av november 1997 som lyder; *I regional og sentralnettet skal det fastsettes bruksuavhengige ledd med utgangspunkt i kundens effektbelastning i definerte referansetimer.*

NVE fatter vedtak i medhold av forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi, fastsatt av Kronprinsregentens resolusjon av 07.12.90 med hjemmel i energiloven av 29.06.90 nr. 50.

Alta Kraftlag A/L skriver i sitt brev av 25.03.98 at leiekostnadene vurderes som urimelig høye og begrunner dette med følgende:

Alta Kraftlag betviler riktigheten av Statnett sin kostnadsfordeling i regnskapet mellom sentralnettet og regionalnettet for 1996, og dermed beregningen av mer-/mindreavkastningen for disse nettnivåene.

Beregninger gjort av Alta Kraftlag, med utgangspunkt i beregnede nyverdier for Alta transformatorstasjon, tilsier lavere leiesatser. Disse beregningen viser, i følge Alta Kraftlag, at en inntektsramme basert på de beregnede nyverdiene ville være på omkring 0,870 mill kr. Sammenlignet med Statnett sine leiekostnader på 1,492 mill kr (ekskl. mindreavkastning) etter frakobling av en transformator utgjør dette en differanse på 0,622 mill kr.

I følge Alta Kraftlag er sannsynlige årsaker til de høye leiesatsen å finne i fordelingen av Statnett SF sin inntektsramme mellom sentralnett og regionalnett og prinsippet om like leiesatser for like komponenter uavhengig av komponentens alder.

Alta Kraftlag tar også opp selve utformingen av Alta transformatorstasjon som de mener er overdimensjonert. Denne er utrustet med to transformatorer på 35 MVA hhv. 30 MVA. Etter at Alta Kraftlag bygde egen transformatorstasjon i Aronnes (132/22 kV) i 1987, har Alta Kraftlags effektuttak fra

Alta transformatorstasjon vært ca 12 MW (Alta Kraftlags bestilling har vært 12 MW). Etter avtale med Statnett har Statnett akseptert å redusere leiekostnaden med en transformator med tilhørende 132 kV og 22 kV felt. Etter Alta Kraftlags oppfatning kunne den transformatoren som det har vært behov for vært erstattet med en transformator med ytelse lik 15 MVA, noe som ville ha gitt en reduksjon i leiekostnaden.

Statnett SF kommer i sitt brev av 29.06.98, 28.09.98 og 01.10.98 med følgende kommentarer:

Statnett skriver i sitt brev at faktureringsgrunnlaget for Alta transformatorstasjon for 1998, før et tillegg for mindreavkastning, er på 1,49 mill kr. Tillegget for mindreavkastning er på 0,44 mill kr.

Statnett viser i sitt brev til faktureringsgrunnlaget for 1996. Faktureringsgrunnlaget den gang var på 1,1 mill kr. Legger man til mindreavkastningen for 1996 vil summen være 1,54 mill kr. Dette viser, i følge Statnett, at kostnadene for bruk av Alta transformatorstasjon er tilnærmet uendret fra 1996 til 1998.

Statnett viser til NVEs retningslinjer som gir mulighet for å tilbakeføre mindreavkastning gjennom senere års tariffer. Tillegget i tariffen for Alta transformatorstasjon refererer seg til mindreavkastning pr 31.12.96 for Statnetts regionalnett og reflekterer at alle komponenter som Alta Kraftlag faktureres for i 1998 var regionalnettskomponenter i 1996.

Inntektsrammen til Statnett er fordelt på nettområder i henhold til faktiske kostnader og det er forutsatt lik avkastningssats på nettområdene. Når fordelingsnøkler benyttes for å fordele faktiske kostnader er disse basert på standardiserte gjenskaffelsespriser og er ikke-diskriminerende med henblikk på nettområder.

Statnett skriver i samme brev at de i sitt regionalnett for utleiekomponenter (R8) benytter seg av standardpriser for bryterfelt og transformatorer med nypris som fordelingsnøkkel for nettområdets inntektsramme. Standardprisen tar ikke hensyn til komponentens alder og historiske/lokale kostnader. De skriver at disse satsene er godkjent av Brukerrådet som representerer kundene og Statnetts styre.

Om Alta transformatorstasjon skriver Statnett at i det gamle tariffsystemet for utleiekomponenter der en betalte for bestilt ytelse ville ikke den "overkapasiteten" en fikk i Alta transformatorstasjon, etter idriftsettelsen av Arrones transformatorstasjon, få noen økonomisk betydning for Alta Kraftlag. Fra 1998 der Alta Kraftlag blir fakturert etter installert ytelse får denne overkapasiteten økonomiske konsekvenser. Statnett har forsøkt å imøtekomme Alta Kraftlag ved at en av transformatorene mellom 132 kV og 22 kV er fjernet fra fakturagrunnlaget. I brev av 08.01.99 skriver Statnett at denne transformatoren blir betraktet som en reservedel og kan flyttes til andre steder der det er behov for den. Kostnader ved reservedelshold fordeles på alle kundene i Statnett. De skriver at det kun er på enkelte stasjoner det er aktuelt å frakoble komponenter på denne måten og gjennom en historisk utvikling har transformeringskapasiteten i noen av Statnetts stasjoner blitt overflødig som følge av det er gitt konsesjon for bygging av parallell transformeringskapasitet.

Statnett skriver at Statnetts utleiekomponenter er fysisk løsrevne komponenter spredt utover hele landet – fra Kristiansand til Alta – og utgjør ikke noe regionalnett etter kapittel 4.2 i retningslinjene. For utleiekomponenter finnes det hverken tilknytningskontrakt, operatør eller overføringstariffer.

Statnett skriver at de alltid har beregnet standardsatser på utleiekomponenter. I 1998 endret Statnett beregningsprinsippet for transformatorer og kompenseringsanlegg. Tidligere bestilte kundene transformerings- og kompenseringsytelse for en 4-års periode. På bakgrunn av bestillingene ble det regnet ut en standardpris pr. MW/MVAr. Den bestilte ytelsen multiplisert med standardsatsen utgjorde fakturagrunnlaget til kunden. I tillegg betalte kunden for de linjefelt han var fysisk tilkoblet. Statnett beregnet standardpriser på linjefelt, differensiert på spenningsnivå. I 1998 ble "bestillingssystemet" forlatt fordi man ønsket en tilnærming til "nærhetsprinsippet." Statnett beregner nå standardpriser på fysisk tilkoblet komponent også for transformatorer og kompenseringsanlegg. Man fikk et system der kunden ble fakturert for alle fysiske tilkoblede utleiekomponenter.

Statnett skriver også at dersom kapittel 4.2 i retningslinjene skulle ha gyldighet for enkeltstående, fysisk løsrevne komponenter, betyr dette at regionale kostnader, nettmessig arrondering og komponenttype er uten betydning. Statnett kan heller ikke se at et system bygget på kapittel 4.2 lar seg implementere for utleiekomponenter.

Statnett skriver i brev av 08.01.99 i tilsvarende sak gjeldende Helgeland Kraftlag A/L og Nord- Troms Kraftlag AS at utleiesatser etter Statnetts vurdering er innenfor NVEs retningslinjer. Utleiesatser har vært i bruk siden 1968 og også andre anleggseiere leier ut enkeltkomponenter. De mener at metoden for å fastsette utleiesatser uansett vil være skjønnsmessig og at det vil være fordeler og ulemper ved alle metoder. En endring av metode vil føre til en omfordeling av rammen for utleiekomponentene. De mener at dersom NVE fatter et vedtak i Statnetts disfavør så må det gis virkning fremover i tid og de viser i den forbindelse til OEDs vedtak om virkningstidspunkt for NVEs vedtak i sak mellom Viken Energinett og Statnett. I samme brev skriver Statnett at de legger stor vekt på å utarbeide tariffene i samarbeid med bransjen og at dette også gjelder beregningsmetodene for utleiekomponentene. De skriver at metodene for beregning av leiesatser for utleiekomponentene skal gjennomgå i samarbeid med bransjen i 1999.

NVEs vurdering

I følge "retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffene" har Statnett anledning til å øke senere års tariff for å hensynta en mindreavkastning. Regnskapene til Statnett er på lik linje med regnskapene til andre netteiere blitt kontrollert slik at NVE gjennom enkeltvedtak kan fastsette mer-/mindreavkastning. NVE har fastsatt en akkumulert mindreavkastning pr 31.12.96 på 28,059 mill kroner (inkludert renter) for Statnetts regionalnettsanlegg. Statnett har i 1998 belastet de anleggene som var i regionalnettet i 1996 med den mindreavkastningen som er kalkulert for regionalnettet i 1996. Statnetts håndtering av denne mindreavkastningen i den aktuelle saken er ikke i strid med NVEs retningslinjer på området.

Retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffen krever at fordelingen av inntektsrammen skal skje på en objektiv og ikke-diskriminerende måte, jf 4.1. Ved å benytte faktiske kostnader som fordelingsnøkkel mener NVE at Statnett har ivaretatt retningslinjenes krav.

Alta Kraftlag uttrykker i sitt brev et ønske om lokale satser for komponentene i Alta transformatorstasjon. Alta Kraftlag vil på kort sikt komme bedre ut av et system med lokale satser som reflekterer de bokførte kostnadene på Alta transformatorstasjon. Ved reinvestering i Alta transformatorstasjon vil bokførte kostnader øke og Alta Kraftlag vil kunne komme bedre ut med gjennomsnittsbetraktninger.

NVE legger i utgangspunktet til grunn en vid definisjon av begrepet tariff og mener en kan snakke om en tariff der en netteier fakturerer en kunde som er tilknyttet nettet. De aktuelle e-verkene oppfatter seg nok fortsatt som kunde av Statnett og ikke som "innleier" av komponenter til bruk i sin tariffing. NVE mener en må kunne snakke om en tariff for de såkalte "utleiekomponentene" til Statnett. NVE mener i motsetning til det Statnett gir uttrykk for i sine kommentarer at forholdet når det gjelder "utleiekomponentene" ikke kan sammenlignes med forholdene der likeverdige netteiere lager en felles tariff, eksempelvis i regionale fellesnett eller i sentralnettet og i den sammenheng leier inn komponenter. Dersom dette skulle vært tilfelle her måtte komponentene blitt leid ut med sine respektive inntektsrammer. NVE mener at utjevnete satser for hele "R8 – nettet" vil være akseptabelt. Ved tariffing har NVE som praksis godtatt gjennomsnittsbetraktninger og utjevning av pris for tilknytninger på samme nettnivå. I så måte er Statnetts satser for "R8 - nettet" i samsvar med det NVE har godtatt.

I NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av oktober 1997 står det i punkt 4.2 at i regional- og sentralnettet skal det fastsettes bruksuavhengige ledd med utgangspunkt i kundens effektbelastning i definerte referansetimer. Under punkt 4.1 – Det prinsipielle grunnlaget for tariffene står det at de bruksuavhengige leddene skal utformes med sikte på å være mest mulig nøytrale. Dvs. at beregningsmetoden for disse leddene i minst mulig grad skal påvirke nettkundenes bruk av nettet. Installert ytelse som Statnett har praktisert som fordelingsnøkkel fra og med 1998 reflekterer ikke kundens effektbelastning i definerte referansetimer og vil som sådan ikke være i tråd med punkt 4.2 i NVEs

av kontrollmålinger. Bruk av bestilt effekt som kontrolleres mot målt effekt kan sies å være i tråd med punkt 4.2 i NVEs retningslinjer. Imidlertid kan en si at bruk av installert ytelse som fordelingsnøkkel er mer nøytralt i forhold til bruk av nettet og således mer i tråd med prinsippene i punkt 4.1 i NVEs retningslinjer. På produksjonssiden benyttes ikke målt effekt som avregningsgrunnlag men tilgjengelig vintereffekt. Det kan argumenteres med at bruk av målt effekt er mer tilpasset større nett framfor enkeltstående anlegg som det er snakk om her. Ut fra en samlet vurdering finner NVE å kunne akseptere at installert effekt benyttes som fordelingsnøkkel ved tariffing av transformeringstjenester.

Alta Kraftlag tar i sitt brev opp spørsmålet om overkapasitet i Alta transformatorstasjon, der de mener det burde vært installert en transformator på 15 MVA i stedet for to transformatorer på hhv. 35 MVA og 30 MVA. NVE legger til grunn at Alta transformatorstasjon i utgangspunktet ble bygd ut i tråd med forventet effektuttak på stedet og med en utforming som var vanlig på byggetidspunktet. Gjennom byggingen av egen transformatorstasjon i Aronnes i 1987 har Alta Kraftlag til en viss grad bidratt til den oppståtte overkapasiteten. Statnett har vært imøtekommende overfor Alta Kraftlag ved å fjerne en transformator med tilhørende bryterfelt fra faktureringsgrunnlaget og plassert denne som en reservedel som kan flyttes etter behov.

NVE legger i sin avgjørelse vekt på at Statnetts tariffingspraksis for "utleiekomponentene" er midlertidig for 1998 og at det skal jobbes videre med spørsmålet i 1999.

Vedtak

NVE finner ikke grunn til å gripe inn overfor Statnetts tariffing av Alta transformatorstasjon for 1998.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi til: Olje- og energidepartementet

Likelydende brev: Statnett SF

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning kommet frem til partene; jfr forvaltningsloven kap. VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 5

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

1999

Helgeland Kraftlag A/L
Postboks 569
8651 MOSJØEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 18.02.1999

Vår ref.: NVE 9804414-3 mm/trs

Arkiv: 912-653.4

Deres dato::

Deres ref.:

Saksbehandler:

Trond Svartsund

22 95 90 77

Svein Ivar Haugom

22 95 93 40

Org.nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

0827 10 14156

KOSTNAD FOR LEIE AV NETTKOMPONENTER FRA STATNETT

Helgeland Kraftlag A/L (HK) klager i brev av 04.11.98 på leiekostnaden for nettkomponenter i Mosjøen, Svabo og Marka transformatorstasjoner.

Statnett SF har kommentert klagen i brev av 08.01.99. I sitt brev viser Statnett også til kommentarer som ble gitt i brev datert 24.08.98 og 28.09.98 i tilsvarende sak som gjelder Alta Kraftlag A/L.

NVE fatter vedtak i medhold av forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi, fastsatt av Kronprinsregentens resolusjon av 07.12.90 med hjemmel i energiloven av 29.06.90 nr. 50.

Helgeland Kraftlag A/L skriver i sitt brev av 04.11.98 at leiekostnadene for transformering vurderes som urimelig høye og begrunner dette med følgende:

HK betviler riktigheten av Statnett SF sin kostnadsfordeling i regnskapet mellom sentralnettet og regionalnettet for 1996, og dermed beregningen av mer-/mindreavkastningen for disse nettnivåene.

Beregninger gjort av HK, med utgangspunkt i beregnede nyverdier for de aktuelle transformatorstasjonene, tilsier lavere leiesatser. Disse beregningen viser, i følge HK, at en inntektsramme basert på de beregnede nyverdiene ville være på omkring 1,9 mill kr. Sammenlignet med Statnett sine leiekostnader på 4,4 mill kr (ekskl. mindreavkastning) utgjør dette en differanse på omlag 2,5 mill kr.

I følge HK er sannsynlige årsaker til de høye leiesatsen å finne i fordelingen av Statnett SF sin inntektsramme mellom sentralnett og regionalnett og prinsippet om like leiesatser for like komponenter uavhengig av komponentens alder.

Statnett SF kommer i sitt brev av 08.01.99 med følgende kommentarer:

De skriver at Statnetts totale inntektsramme er gitt av NVE og er fordelt mellom sentralnettet, kablene

over Skagerak og regionalnettene (R2,R4 – R8). Grunnlaget for denne fordelingen er nettområdets direkte og indirekte kapital- og arbeidskraftkostnader. I tillegg er forventet avkastning fordelt etter nettområdets bokførte anleggskapital. Dette er analogt med NVEs metode for å bestemme den totale inntektsrammen mhp. referanseårene 94-95, med det unntak at avkastningen har endret seg.

Den andelen av inntektsrammen som knytter seg til utleie av enkeltkomponenter (R8) danner grunnlaget for utleiesatsene. Andelen av inntektsrammen fordeles ned på enkeltkomponenter med standard nypris som nøkkel. Nyprisen øker med komponentens installerte ytelse.

Statnett mener at både fordelingen av den totale inntektsrammen på nettområdet, samt fordelingen av andel inntektsrammen på R8 ned på enkeltkomponenter, er innenfor NVEs retningslinjer.

Når det gjelder tilbakeføring av mindreavkastning i regionalnettet i 1996 viser Statnett i den forbindelse til NVEs vedtak av 24.08.98 der den akkumulerte mindreavkastningen i regionalnettet i 1996 er kalkulert til 28 mill. kr, mens den i sentralnettet er kalkulert til 47,4 mill. kr. Mindreavkastningen i regionalettet i 1996 følger enkeltkomponentene. Dette betyr at de enkeltkomponentene som var regionalnettskomponenter i 1996, får et tillegg i utleiesatsene i 1998 som i sum reflekterer mindreavkastningen på 28 mill.kr.

Statnett skriver at når man beregner tariffer i et nettområdet, gjøres dette ved at en tar summen av de enkelte netteieres andel av inntektsrammen i dette området. I tillegg kommer kostnaden fra overliggende nett, og overførte tapsrammer. På denne bakgrunn utarbeider operatøren en tariff innenfor rammen av retningslinjene til NVE. Statnett skriver at i praksis er det langt på vei det samme som skjer når Statnett beregner utleiesatser på enkeltkomponenter. Utleiesatsen representerer en fordelt inntektsramme på enkeltkomponenter, som kunden legger inn i sitt tariffgrunnlag som kostnader fra overliggende nett. Kunden inkluderer således i sin tariff andel ramme fra utleiekomponenter fra Statnett og utarbeider deretter en tariff iht. retningslinjene for beregning av overføringstariffer. I den forbindelse henviser Statnett til § 1 – 3 i utkast til forskrift om salg av netttjenester, krav til rapportering der dette etter Statnetts oppfatning er definert under inntekter fra salg av netttjenester som inntekter fra utleie av nettanlegg til operatør eller andre nettselskaper.

Statnett skriver at det har vært reist spørsmål ved om det er rimelig at Statnett ensidig fastsetter prisen på utleiekomponentene. Når det gjelder utleiekomponentene til Statnett, hvorav nedtransformeringen utgjør den største kostnaden, så vil Statnett minne om at prisene her ikke er tilfeldig satt, men er et resultat av andel inntektsramme. Også på underliggende nett er det slik at en møter en tariff i et punkt som kunden må betale ved innmating eller uttak, forutsatt at tariffen er satt innenfor rammen av NVEs retningslinjer. De mener at prinsipielt er det nøyaktig det samme som er tilfelle der en møter en utleiekomponent, som kunden betaler en leie på og på sin side legger inn i sitt tariffgrunnlag mot sine nettkunder. De skriver også at de mener det vil være lite hensiktsmessig å lage en regionalnettstariff for hver enkelt komponent.

Statnett skriver i brev av 01.10.98 i tilsvarende sak vedrørende Alta Kraftlag A/L at Statnetts utleiekomponenter er fysisk løsrevne komponenter spredt utover hele landet – fra Kristiansand til Alta – og utgjør ikke noe regionalnett etter kapittel 4.2 i retningslinjene. For utleiekomponenter finnes det hverken tilknytningskontrakt, operatør eller overføringstariffer. Statnett skriver i samme brev at dersom kapittel 4.2 i retningslinjene skulle ha gyldighet for enkeltstående, fysisk løsrevne komponenter, betyr dette at regionale kostnader, nettmessig arrondering og komponenttype er uten betydning. Statnett kan heller ikke se at et system bygget på kapittel 4.2 lar seg implementere for utleiekomponenter.

Statnett skriver videre i brev av 08.01.99 at de standardsatsene som Statnett har beregnet ikke reflekterer de historiske/faktiske kostnadene på den enkelte stasjon. Sammenligningen mellom de historiske/faktiske kostnader og standardsatser på en konkret stasjon, synliggjør en subsidiering mellom kundene til enkeltkomponentene på ulike stasjoner.

Statnett skriver at det utleieprinsippet for transformatorer som ble benyttet tidligere (før 1998) var basert på et bestillingssystem. Kundene bestilte den effekten som de ville ha behov for i tunglastperioden. For alle Statnetts transformatorer var sum bestilt effekt ca 50 % av installert ytelse. Transformeringsavgiften (kr/kW bestilt effekt) ble beregnet slik at det gav kostnadsdekning. Transformatorfeltene inngikk i transformeringsavgiften. I bestillingssystemet var transformeringsleien i en bestemt stasjon uavhengig av om det var installert en stor eller to mindre transformatorer. Det hadde heller ingen betydning for leien om transformatorfeltene var enkle eller doble. Begge disse forhold ble utjevnet på alle kundene som leide transformeringskapasitet. I det nye systemet der det kreves betaling for installert transformatorytelse og der transformatorfeltene prises separat vil dette kunne gi endringer i leiebeløpet.

Statnett skriver at utleiesatser etter Statnetts vurdering er innenfor NVEs retningslinjer. Utleiesatser har vært i bruk siden 1968 og også andre anleggseiere leier ut enkeltkomponenter. De mener at metoden for å fastsette utleiesatser uansett vil være skjønnsmessig og at det vil være fordeler og ulemper ved alle metoder. En endring av metode vil føre til en omfordeling av rammen for utleiekomponentene. Statnett skriver at de legger stor vekt på å utarbeide tariffene i samarbeid med bransjen og at dette også gjelder beregningsmetodene for utleiekomponentene. De skriver at metodene for beregning av leiesatser for utleiekomponentene skal gjennomgå i samarbeid med bransjen i 1999.

NVEs vurdering

I følge "retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffene" har Statnett anledning til til øke senere års tariffen for å hensynta en mindreadkastning. Regnskapene til Statnett er på lik linje med regnskapene til andre netteiere blitt kontrollert slik at NVE gjennom enkeltvedtak kan fastsette mer-/mindreadkastning. NVE har fastsatt en akkumulert mindreadkastning p.r. 31.12.96 på 28,059 mill kroner (inkludert renter) for Statnetts regionalnettsanlegg. Statnett har i 1998 belastet de anleggene som var i regionalnettet i 1996 med den mindreadkastningen som er kalkulert for regionalnettet i 1996. Statnetts håndtering av denne mindreadkastningen i den aktuelle saken er ikke i strid med NVEs retningslinjer på området.

Retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffen krever at fordelingen av inntektsrammen skal skje på en objektiv og ikke-diskriminerende måte, jf 4.1. Ved å benytte faktiske kostnader som fordelingsnøkkel mener NVE at Statnett har ivaretatt retningslinjenes krav.

HK uttrykker gjennom sitt brev et ønske om "lokale satser" for komponentene i de aktuelle transformatorstasjonene. Siden HK i hovedsak er tilkoblet "eldre" komponenter vil HK på kort sikt komme bedre ut med et system med "lokale satser" som reflekterer de bokførte kostnadene på de aktuelle transformatorstasjonene. Ved reinvestering i transformatorstasjonene vil bokførte kostnader øke og HK vil kunne komme bedre ut med gjennomsnittsbetrakninger.

NVE legger i utgangspunktet til grunn en vid definisjon av begrepet tariff og mener en kan snakke om en tariff der en netteier fakturerer en kunde som er tilknyttet nettet. De aktuelle e-verkene oppfatter seg nok fortsatt som kunde av Statnett og ikke som "innleier" av komponenter til bruk i sin tariffing. NVE mener en må kunne snakke om en tariff for de såkalte "utleiekomponentene" til Statnett. NVE mener i motsetning til det Statnett gir uttrykk for i sine kommentarer at forholdet når det

gjelder "utleiekomponentene" ikke kan sammenlignes med forholdene der likeverdige netteiere lager en felles tariff, eksempelvis i regionale fellesnett eller i sentralnettet og i den sammenheng leier inn komponenter. Dersom dette skulle vært tilfelle her måtte komponenten blitt leid ut med sine respektive inntektsrammer. NVE mener at utjevnede satser for hele "R8 – nettet" vil være akseptabelt. Ved tariffing har NVE som praksis godtatt gjennomsnittsbetraktninger og utjevning av pris for tilknytninger på samme nettnivå. I så måte er Statnetts satser for "R8-transformatorene" i samsvar med det NVE har godtatt.

I NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av november 1997 står det i punkt 4.2 at i regional- og sentralnettet skal det fastsettes bruksuavhengige ledd med utgangspunkt i kundens effektbelastning i definerte referansetimer. Under punkt 4.1 – Det prinsipielle grunnlaget for tariffene står det at de bruksuavhengige leddene skal utformes med sikte på å være mest mulig nøytrale. Dvs. at beregningsmetoden for disse leddene i minst mulig grad skal påvirke nettkundenes bruk av nettet. Installert ytelse som Statnett har praktisert som fordelingsnøkkel fra og med 1998 reflekterer ikke kundens effektbelastning i definerte referansetimer og vil som sådan ikke være i tråd med punkt 4.2 i NVEs retningslinjer. I det tidligere bestillingssystemet var det slik at kundene bestilte den effekten som de ville ha behov for i tunglastperioden. Dersom noen bestilte for "lite" kunne de få justert bestillingen som følge av kontrollmålinger. Bruk av bestilt effekt som kontrolleres mot målt effekt kan sies å være i tråd med punkt 4.2 i NVEs retningslinjer. Imidlertid kan en si at bruk av installert ytelse som fordelingsnøkkel er mer nøytralt i forhold til bruk av nettet og således mer i tråd med prinsippene i punkt 4.1 i NVEs retningslinjer. På produksjonssiden benyttes ikke målt effekt som avregningsgrunnlag men tilgjengelig vintereffekt. Det kan argumenteres med at bruk av målt effekt er mer tilpasset større nett framfor enkeltstående anlegg som det er snakk om her. Ut fra en samlet vurdering finner NVE å kunne akseptere bruk av installert ytelse som fordelingsnøkkel ved tariffing av transformeringstjenester.

NVE legger i sin avgjørelse vekt på at Statnetts tariffingspraksis for "utleiekomponentene" er midlertidig for 1998 og at det skal jobbes videre med spørsmålet i 1999.

Vedtak

NVE finner ikke grunn til å gripe inn overfor Statnetts tariffing for 1998 av anleggene i Mosjøen, Marka, og Svabo transformatorstasjoner.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi til: Olje- og energidepartementet

SAK NR. 6

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

KOPI

Nord Troms Kraftlag AS
Postboks K
9086 SØRKJOSEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 18.02.1999
Vår ref.: NVE 9803907-3 mm/trs
Arkiv: 653.4 - 912
Deres dato:.
Deres ref.:

Saksbehandler:
Trond Svartsund
22 95 90 77

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

KLAGE PÅ KOSTNADER KNYTTET TIL LEIE AV BRYTERE OG TRANSFORMATOR I NORDREISA TRANSFORMATORSTASJON

Nord Troms Kraftlag AS (NTK) klager i brev av 30.09.98 på leiekostnad for bryterfelt og transformering i Nordreisa transformatorstasjon. Statnett SF har kommentert klagen i brev av 08.01.99. I sitt brev viser Statnett også til kommentarer som ble gitt i brev datert 24.08.98 og 28.09.98 i tilsvarende sak som gjelder Alta Kraftlag A/L.

NVE fatter vedtak i medhold av forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi, fastsatt av Kronprinsregentens resolusjon av 07.12.90 med hjemmel i energiloven av 29.06.90 nr. 50.

NTK skriver i sitt brev av 30.11.98 at leiekostnadene knyttet til bryterfelt og transformering vurderes som urimelig høye og begrunner dette med følgende:

De skriver at leiekostnadene er økt fra kr 506000,- eks.mva. i 1997 til kr 3739504,- eks.mva. i 1998. Dessuten skriver de at Statnett SF har utstyrt Nordreisa transformatorstasjon med doble bryterfelt uten at dette er bestilt av NTK og de klager også på satsen for transformatorleie.

Statnett SF skriver i sitt brev av 08.01.99:

De skriver at leiebeløpet for 1998 ikke kan sammenlignes med leiebeløpet for 1996 for da var begge transformatorene inkludert i sentralnettet.

Videre skriver de at Statnetts totale inntektsramme er gitt av NVE og er fordelt mellom sentralnettet, kablene over Skagerak og regionalnettene (R2,R4 – R8). Grunnlaget for denne fordelingen er nettområdets direkte og indirekte kapital- og arbeidskraftkostnader. I tillegg er forventet avkastning fordelt etter nettområdets bokførte anleggskapital. Dette er analogt med NVEs metode for å bestemme den totale inntektsrammen mhp. referanseårene 94-95, med det unntak at avkastningen har endret seg.

Den andelen av inntektsrammen som knytter seg til utleie på enkeltkomponenter (R8) danner grunnlaget for utleiesatsene. Andelen av inntektsrammen fordeles ned på enkeltkomponenter med standard nypris som nøkkel. Nyprisen øker med komponentens installerte ytelse.

Statnett mener at både fordelingen av den totale inntektsrammen på nettområdet, samt fordelingen av andel inntektsramme på R8 ned på enkeltkomponenter, er innenfor NVEs retningslinjer.

Når det gjelder tilbakeføring av mindreadkastning i regionalnettet i 1996 viser Statnett i den forbindelse til NVEs vedtak av 24.08.98 der den akkumulerte mindreadkastningen i regionalnettet i 1996 er kalkulert til 28 mill. kr, mens den i sentralnettet er kalkulert til 47,4 mill. kr. Mindreadkastningen i regionalettet i 1996 følger enkeltkomponentene. Dette betyr at de enkeltkomponentene som var regionalnettskomponenter i 1996, får et tillegg i utleiesatsene i 1998 som i sum reflekterer mindreadkastningen på 28 mill.kr.

Statnett skriver at når man beregner tariffen i et nettområde, gjøres dette ved at en tar summen av de enkelte netteieres andel av inntektsrammen i dette området. I tillegg kommer kostnaden fra overliggende nett, og overførte tapsrammer. På denne bakgrunn utarbeider operatøren en tariff innenfor rammen av retningslinjene til NVE. I praksis er det langt på vei det samme som skjer når Statnett beregner utleiesatser på enkeltkomponenter. Utleiesatsen representerer en fordelt inntektsramme på enkeltkomponenter, som kunden legger inn i sitt tariffgrunnlag som kostnader fra overliggende nett. Kunden inkluderer således i sin tariff andel ramme fra utleiekomponenter fra Statnett og utarbeider deretter en tariff iht. retningslinjene for beregning av overføringstariffer. I den forbindelse henviser Statnett til § 1 – 3 i utkast til forskrift om salg av netttjenester, krav til rapportering der dette etter Statnetts oppfatning er definert under inntekter fra salg av netttjenester som inntekter fra utleie av nettanlegg til operatør eller andre nettselskaper.

Statnett skriver at det har vært reist spørsmål ved om det er rimelig at Statnett ensidig fastsetter prisen på utleiekomponentene. Når det gjelder utleiekomponentene til Statnett, hvorav nedtransformeringen utgjør den største kostnaden, så vil Statnett minne om at prisene her ikke er tilfeldig satt, men er resultat av andel inntektsramme. Også på underliggende nett er det slik at en møter en tariff i et punkt som kunden må betale ved innmating eller uttak, forutsatt at tariffen er satt innenfor rammen av NVEs retningslinjer. De mener at prinsipielt er det nøyaktig det samme som er tilfelle der en møter en utleiekomponent, som kunden betaler en leie på og på sin side legger inn i sitt tariffgrunnlag mot sine nettkunder. De skriver også at de mener det vil være lite hensiktsmessig å lage en regionalnetts tariff for hver enkelt komponent.

Statnett skriver i brev av 01.10.98 i tilsvarende sak vedrørende Alta Kraftlag A/L at Statnetts utleiekomponenter er fysisk løsevegne komponenter spredt utover hele landet – fra Kristiansand til Alta – og utgjør ikke noe regionalnett etter kapittel 4.2 i retningslinjene. For utleiekomponenter finnes det hverken tilknytningskontrakt, operatør eller overføringstariffer. Statnett skriver i samme brev også at dersom kapittel 4.2 i retningslinjene skulle ha gyldighet for enkeltstående, fysisk løsevegne komponenter, betyr dette at regionale kostnader, nettmessig arrondering og komponenttype er uten betydning. Statnett kan heller ikke se at et system bygget på kapittel 4.2 lar seg implementere for utleiekomponenter.

Statnett skriver videre i brev av 08.01.99 at de standardsatsene som Statnett har beregnet ikke reflekterer de historiske/faktiske kostnadene på den enkelte stasjon. Sammenligningen mellom de historiske/faktiske kostnader og standardsatser på en konkret stasjon, synliggjør en subsidiering mellom kundene til enkeltkomponentene på ulike stasjoner.

Statnett skriver at NTK trekker fram det forhold at det er investert i doble bryterfelter i Nordreisa stasjon. De ønsker å betale for enkle bryterfelter fordi de aldri har bedt om doble bryterfelter. Det er grunn til å tro at NTK hverken bad om enkle eller doble bryterfelter på investeringsstidspunktet fordi utleiesatsen den gang var den samme. På den tiden stasjonen ble bygget var det vanlig å investere i doble bryterfelter. Idag vil situasjonen kunne være anderledes. Statnett innførte differensierte

utleiesatser på bryterfelter den 01.05.92 fordi doble bryterfelter representerte en større investering for netteier og en høyere kvalitet for kunden. Differensierte utleiesatser for bryterfelt ble samtidig innført i den nye sentralnettsordningen. Statnett skriver at det blir et spørsmål om hva NTK skal betale for og skriver at Statnett i den forbindelse har valgt å fakturere for de feltene som kunden faktisk er tilkoblet, dvs doble felt. De skriver at det er mange kunder som er i samme situasjon som NTK med hensyn på doble bryterfelt.

Statnett skriver at det utleieprinsippet for transformatorer som ble benyttet tidligere (før 1998) var basert på et bestillingssystem. Kundene bestilte den effekten som de ville ha behov for i tunglastperioden. For alle Statnetts transformatorer var sum bestilt effekt ca 50 % av installert ytelse. Transformeringsavgiften (kr/kW bestilt effekt) ble beregnet slik at det gav kostnadsdekning. Transformatorfeltene inngikk i transformeringsavgiften. I bestillingssystemet var transformeringsleien i en bestemt stasjon uavhengig av om det var installert en stor eller to mindre transformatorer. Det hadde heller ingen betydning for leien om transformatorfeltene var enkle eller doble. Begge disse forhold ble utjevnet på alle kundene som leide transformeringskapasitet. I det nye systemet der det kreves betaling for installert transformatorytelse og der transformatorfeltene prises separat vil dette kunne gi endringer i leiebeløp.

Statnett skriver at utleiesatser etter Statnetts vurdering er innenfor NVEs retningslinjer. Utleiesatser har vært i bruk siden 1968 og også andre anleggseiere leier ut enkeltkomponenter. De mener at metoden for å fastsette utleiesatser uansett vil være skjønnsmessig og at det vil være fordeler og ulemper ved alle metoder. En endring av metode vil føre til en omfordeling av rammen for utleiekomponentene. Statnett skriver at de legger stor vekt på å utarbeide tariffene i samarbeid med bransjen og at dette også gjelder beregningsmetodene for utleiekomponentene. De skriver at metodene for beregning av leiesatser for utleiekomponentene skal gjennomgås i samarbeid med bransjen i 1999.

NVEs kommentarer

NVE legger i utgangspunktet til grunn en vid definisjon av begrepet tariff og mener en kan snakke om en tariff der en netteier fakturerer en kunde som er tilknyttet nettet. De aktuelle e-verkene oppfatter seg nok fortsatt som kunde av Statnett og ikke som "innleier" av komponenter til bruk i sin tariffing. NVE mener en må kunne snakke om en tariff for de såkalte "utleiekomponentene" til Statnett. NVE mener i motsetning til det Statnett gir uttrykk for i sine kommentarer at forholdet når det gjelder "utleie-komponentene" ikke kan sammenlignes med forholdene der likeverdige netteiere lager en felles tariff, eksempelvis i regionale fellesnett eller i sentralnettet og i den sammenheng leier inn komponenter. Dersom dette skulle vært tilfelle måtte komponenten blitt leid ut med sin inntektsramme. NVE mener at utjevnete satser for hele "R8 – nettet" vil være akseptabelt. Ved tariffing har NVE som praksis godtatt gjennomsnittsbetraktninger og utjevning av pris for tilknytninger på samme nettnivå. I så måte er Statnetts satser for "R8-transformatorene" i samsvar med det NVE har godtatt.

I NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av oktober 1997 står det i punkt 4.2 at i regional- og sentralnettet skal det fastsettes bruksuavhengige ledd med utgangspunkt i kundens effektbelastning i definerte referansetimer. Under punkt 4.1 – Det prinsipielle grunnlaget for tariffene står det at de bruksuavhengige leddene skal utformes med sikte på å være mest mulig nøytrale. Dvs. at beregningsmetoden for disse leddene i minst mulig grad skal påvirke nettkundenes bruk av nettet. Installert ytelse som Statnett har praktisert som fordelingsnøkkel fra og med 1998 reflekterer ikke kundens effektbelastning i definerte referansetimer og vil som sådan ikke være i tråd med punkt 4.2 i NVEs retningslinjer. I det tidligere bestillingssystemet var det slik at kundene bestilte den effekten som de ville ha behov for i tunglastperioden. Dersom noen bestilte for "lite" kunne de få justert

bestillingen som følge av kontrollmålinger. Bruk av bestilt effekt som kontrolleres mot målt effekt kan sies å være i tråd med punkt 4.2 i NVEs retningslinjer. Imidlertid kan en si at bruk av installert ytelse som fordelingsnøkkel er mer nøytralt i forhold til bruk av nettet og således mer i tråd med prinsippene i punkt 4.1 i NVEs retningslinjer. På produksjonssiden benyttes ikke målt effekt som avregningsgrunnlag men installert effekt. Det kan argumenteres med at bruk av målt effekt er mer tilpasset større nett framfor enkeltstående anlegg som det er snakk om her. Ut fra en samlet vurdering finner NVE å kunne akseptere at installert effekt benyttes som fordelingsnøkkel ved tariffing av transformerings-tjenester.

NTK tar i sitt brev opp spørsmålet om doble bryterfelt i Nordreisa transformatorstasjon som NTK mener de ikke har bestilt. Det er av ulike årsaker bygd ut nettanlegg i deler av landet som har en viss overkapasitet. Statnett bekrefter i sine kommentarer at løsningen i Nordreisa transformatorstasjon ikke ville blitt valgt idag. NTK kommer også spesielt dårlig ut med sine to transformatorer med doble transformatorfelt som det nå betales separat for men som tidligere inngikk i sentralnettet. Da det er slik at doble bryterfelt gir en bedre leveringssikkerhet enn enkle bryterfelt, vil det kunne være urimelig overfor andre tilsvarende kunder av Statnett at NTK betaler for enkle bryterfelt men beholder installasjonen slik den er idag. Dersom NTK ønsker det, kan en aktuell løsning være at det ene bryterfeltet frakobles både for transformatorfeltene og linjefeltene. De frakoblete komponentene kan dermed betraktes som reservedeler som kan anvendes av Statnett etter behov. Statnett sier pr tlf 09.02.99 at det teknisk sett er mulig å frakoble bryterfelt.

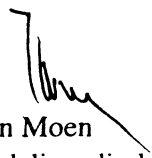
NVE legger i sin avgjørelse også vekt på at Statnetts tariffingspraksis for "utleiekomponentene" er midlertidig for 1998 og at det skal jobbes videre med spørsmålet i 1999.

Vedtak

NVE finner ikke grunn til å gripe inn overfor Statnetts tariffing av transformatoren i Nordreisa transformatorstasjon for 1998.

NVE vil be Statnett om å frakoble det ene bryterfeltet for transformatorfeltene og linjefeltene, dersom NTK ønsker dette.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning kommet frem til partene; jfr forvaltningsloven kap. VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 7

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

2011 1011

Dalane Elverk
Postboks 400, Eie
4371 EGRERSUND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vår dato: 23.02.1999

Vår ref.: NVE 9802885-4 mm/sge

Arkiv: 912-653.4/Dalane Elverk

Deres dato: 30.06.98

Deres ref.: 95-388 S/sh

Saksbehandler:

Sigve Ekeland

22 95 92 74

Twist om anleggsbidrag

Advokat Asbjørn Stokkeland har på vegne av sin klient Sigvald Nodland i brev av 30.06.98 innbrakt for NVE twist med Dalane Elverk (DA) vedrørende anleggsbidrag for tilknytning av bolighus på Nodland i Eigersund kommune. DE har gitt kommentarer til saken i brev av 18.08.98 og i telefaks av 20.10.98.

NVE avgjør twistesaken i medhold av § 4-4 b, 7.ledd i forskrift gitt i henhold til energiloven av 29.juni 1990 nr. 50.

Klagers anførsler

Bakgrunnen for twisten er i følge Sigvald Nodland at det ikke finnes noen praksis eller hjemmel i regelverket for å avkreve kunder anleggsbidrag slik man her har gjort. Nodland avviser derfor kravet om anleggsbidrag. Subsidiært anføres at et eventuelt anleggsbidrag er feilberegnet i henhold til gjeldende regelverk og satt for høyt.

Nodland viser også til uttalelse fra DE i brev av 21.08.95 der det heter at strømtilførselen på stedet er betegnet å være "I underkant av det som rent teknisk kan forsvares". Nodland mener derfor at dette er alminnelig vedlikehold/forsterkning og derfor ikke utløser anleggsbidrag. Det vises i den forbindelse til omliggende gårder blant annet Heggdal og Koldal.

Videre mener Nodland at DE i regnskapet ikke har hensyntatt hans utførte gravearbeid samt arbeid i forbindelse med innsamling av gammel tråd. Dette arbeidet er ifølge Nodland verdsatt til kr 25 000,-.

Nodland er også uenig i at DE har belastet ham for ny 100 kW transformator i Grønehølen. Dette er langt ute i nettet, noe som gjør at også kunder tilknyttet andre 1000 kV linjer har nytte av denne.

Det vises ellers til punkt 4 i avtalen mellom DA og Nodland om at partene kan bringe saken inn for NVE eller Elklagenemda.

Dalane Elverks anførsler

DE opplyser at strømforsyningen til stedet Nodland er over en 2 km lang 1000 volt linje fra tårnkiosk Vind-Birkeland. Gårdene på Nodland fikk strøm i 1964, delvis finansiert med statsstønad og anleggstilskudd, og ble bygget som 1000 volt anlegg etter NVEs retningslinjer. Gårdene er nå ett bruk og Nodlands datter har bygd eget hus på gården. Det ble ikke avkrevd anleggsbidrag for tilknytning av dette huset. DEs beregninger viste at transformator og linjekapasitet ville bli fullastet, men at det var forsvarlig med slik ny tilknytning uten noen spesielle forsterkninger. Dette har også vist seg å holde dersom man begrenser strømforbruket til vanlig drift og ikke bruker sveiseapparat eller andre tungtstartende maskiner. Følgelig var det ikke ledig kapasitet på det eksisterende anlegget ved tilknytning av et nytt hus og forsterkninger ble derfor nødvendig.

DE vurderte flere alternativer til forsterkning og besluttet å skifte dagens 2 km lange 1000 volt linje til EX 95, samtidig med at gamle stolper beholdes. Det nye huset forsynes fra gårdens 1000/230 volt transformator med en 350 meter lang jordkabel. To 1000/230 volt transformatorer ble byttet til større kapasitet og bedre kortslutningsytelse. Estimerte kostnader summerte seg til ca. kr 200 000,-.

DE opplyser videre at de har brukt NORENERGIs anbefalinger fra 1987 og senere EnFOs publisasjon 32 – 1994, "Anbefaling for beregning av anleggsbidrag". Rent praktisk har DE dekket investeringskostnader inntil kr 35 000,- for tilknytning av en vanlig enebolig, mens husbyggeren har måttet dekke beløp ut over dette. I det foreliggende tilfelle dreier det seg om en kombinasjon av nytt og forsterkning av eksisterende anlegg og det ble i henhold til side 4 i EnFOs anbefaling foretatt en skjønsmessig vurdering der elverket påtok seg å dekke kr 140 000,- og kunden skulle dekke det resterende beløpet på kr 60 000,- i form av anleggsbidrag. Etter forhandling med husbygger ble det inngått avtale om en slik kostnadsfordeling.

Ellers opplyser DE at alle priskalkyler baserer seg på EFIs standardpriser. På grunn av at de gamle stolpene skulle benyttes måtte en imidlertid korrigere for dette samtidig med at de måtte trekke grøftekostnadene ut av standardprisene som var benyttet. DE kom til slutt frem til direkte henførte kostnader på kr 221 000,-. De hevder dermed at de har dekket kr 160 000,- av kostnadene og i tillegg kommer fremtidige kostnader knyttet til utskifting av stolper.

DE har i telefaks av 20.10.98 korrigert fordelingsfaktoren for kostnadene i kiosk Grøneholen ettersom denne sørger for strøm til ytterligere to kunder. Når dette er hensyntatt blir fordelingsfaktoren for disse kostnadene i følge DE på 0,18 i stedet for 0,28. Videre opplyser DE at de to gamle transformatorene som er tatt inn til lager ikke er godskrevet med kr 5 000,- pr.stk. som forutsatt i den opprinnelige kalkylen. Samtidig har DE i anleggsbidragsberegningen justert ned kundens energiuttak fra 20 000 kWh til 16 000 kWh. Dette er gjort på bakgrunn av registrert energiuttak i ett år. Ny utregning viser dermed at anleggsbidraget blir på kr 44 185,- gitt et forbruk på 16 000 kWh. DE hevder videre at det ikke er medregnet noe for planlegging eller til oppfølging av anlegget. Det er kun arbeidstid som er medgått for elverksmontører, transport og til leide tjenester som framkommer i regnskapet.

Når det gjelder husbyggers påstand om at DE ikke har noen praksis for å kreve anleggsbidrag blir dette avvist av DE som uriktig. Det vises til flere eksempler hvor det er benyttet anleggsbidrag både for nyanlegg og forsterkning. Forsterkningene i Koldal/Heggdalområdet ble ifølge DE foretatt i begynnelsen av 1980-tallet, og før regelverket som gjaldt i 1995 ble innført.

NVEs vurdering

Frem til 1998 har ikke NVE hatt bestemmelser om anleggsbidrag. Som følge av dette har mange nettselskaper fulgt NORENERGIs og senere EnFOs anbefalinger. Dette har likevel ikke hindret at det har utviklet seg en noe ulik praksis blant selskapene. Blant annet som følge av dette utga NVE bestemmelser om anleggsbidrag i "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer" av november 1997. I avtalen mellom DE og Nodland punkt 4, heter det at " i påvente av nye retningslinjer for beregning av anleggsbidrag fra Norges vassdrags- og energiverk, NVE, kan avtalens punkt 3a søkes reforhandlet av den part som ønsker dette. Oppnås ikke dette står det fritt for begge partene å anke saken inn for Elklagenemnda eller NVE." På bakgrunn av dette behandles saken i forhold til de gjeldende retningslinjer av november 1997.

I retningslinjenes kapittel 7.2 er anleggsbidrag definert som en individuell beregnet engangsbetaling ved tilknytning av et nytt anlegg eller ved en større forsterkning av en eksisterende tilknytning. Anleggsbidraget er å anse som et bidrag til de faktiske investeringskostnader tilknytningen krever. Videre heter det at anleggsbidrag kan benyttes når anleggskostnaden ved å knytte en kunde til nettet er relativt høy i forhold til nåverdien av de tariffinntekter som kan påregnes.

Størrelsen på anleggsbidraget er således bestemt av anleggskostnad minus tilknytningsavgift og minimum 0,5 ganger den neddiskonterte fremtidige tariffinntekten.

En viktig begrunnelse for en slik utforming er ønsket om bedre samsvar mellom kostnadene som oppstår ved en tilknytning, kundens betaling via de årlige tariffene og netteiers samlede inntjening. I praksis medfører dagens regelverk blant annet at kunder som lokaliserer seg på steder som er ugunstige i forhold til det eksisterende overføringsnett må betale anleggsbidrag.

Det er ikke uvanlig at enkeltkunder som tilknyttes nettet utløser forsterkningsbehov i deler av nettet. Spørsmålet er da om og eventuelt i hvilken grad den aktuelle nytilknytningen skal belastes deler av forsterkningskostnadene. I henhold til nevnte retningslinjer skal anleggsbidrag til forsterkning bare benyttes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Bidraget skal da beregnes utfra kostnadene ved kundens spesifikke tilknytning til nettet. Videre heter det at når en tilknytning utløser behov for forsterkninger i radielle fellesanlegg kan også en andel av forsterkningskostnaden i det radielle fellesanlegget inngå i beregningsgrunnlaget for bidraget. Andelen skal tilsvare forholdet mellom kundens antatte effektbehov og den økte effektkapasitet i fellesnettet. Det er normalt ikke anledning til å kreve anleggsbidrag ved fornyelser av eksisterende nettanlegg. Dette innebærer blant annet at forsterkninger som følge av en generell forbruksvekst normalt ikke kan belastes enkeltkunder.

I dette tilfellet har DE foretatt en forsterkning i form av bytte av 1000 V Feral 16 linje til EX 95 samt utskifting av transformatorer. Dersom en slik forsterkning ble gjort for å sikre ledig kapasitet med tanke på fremtidige tilknytninger ville det være urimelig å kreve at Nodland skulle bli belastet anleggsbidrag basert på det antall kunder som per i dag har nytte av forsterkningen. Etter NVEs oppfatning kan man imidlertid anse forsterkningen som her er gjort som nødvendig for å forsyne en eller et fåtall nye kunder. Forsterkningen er ikke større enn det som er hensiktsmessig ved tilknytning av bolighuset til Nodland. NVE finner det derfor ikke urimelig at Nodland blir belastet for kostnader etter en fordelingsnøkkel basert på antall kunder som har nytte av oppdimensjoneringen slik DE har redegjort for.

Vedrørende Nodlands egeninnsats, verdsatt til ca. kr 25 000,-, er dette tatt hensyn til gjennom metoden for beregning av anleggsbidrag. Dersom DE i stedet skulle ha utført dette arbeidet ville anleggskostnadene økt med ca. kr 25 000,- og dermed gitt en like stor økning i anleggsbidraget. Nodlands egeninnsats er dermed å betrakte som en del av anleggsbidraget.

På bakgrunn av diskusjonen ovenfor finner ikke NVE at DEs fastsettelse av anleggsbidrag til kr 44 185,- strider mot bestemmelsene om anleggsbidrag i NVEs "Retningslinjer for beregning av overføringstariffer" av november 1997.

Et annet sentralt forhold i denne saken er Nodlands påstand om at DE driver forskjellsbehandling av kunder ved ikke å beregne anleggsbidrag for tilsvarende kunder. Etter NVEs syn er det ikke dokumentert at DE forskjellsbehandler sine kunder.

NVE registrerer samtidig at DE i beregningene har endret kundens forventede energiuttak fra 20 000 til 16 000 kWh, noe som isolert sett gir en økning i anleggsbidraget. Det er NVEs oppfatning at en justering basert på energiuttaket i et enkelt år ikke nødvendigvis gir et riktig bilde av energiuttaket i fremtiden. Dersom DE skal avvike fra praksisen om å anta et forbruk på 20 000 kWh for bolighus, bør slike justeringer også gjøres i andre tilfeller hvor det beregnes anleggsbidrag. I motsatt fall strider dette mot bestemmelsen i § 4-4 b, 2.ledd i forskrift til energiloven om ikke-diskriminering av kunder.

Det er videre NVEs oppfatning at DE i denne konkrete saken påtar seg en betydelig andel av forsterkningskostnadene. Samtidig er det ikke urimelig at DE belastes en andel av kostnadene ettersom leveringssikkerheten var relativt dårlig før forsterkningene ble foretatt. I tillegg er det også visse muligheter for at andre kunder i fremtiden vil knytte seg til det aktuelle nettet og således generere økte inntekter til DE.

NVEs vedtak

Utover de bemerkninger som er gjort med hensyn til forventet energibruk ved beregning av anleggsbidrag har ikke NVE grunnlag for å hevde at Dalane Elverk har brutt NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer i forhold til de klagepunkter som er innbrakt av Sigvald Nodland.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje og energidepartementet

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunktet underretning er kommet fram til partene, jfr. forvaltningslovens kap. VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 8

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

RØD KOPI

Gjøvik Energi AS
Postboks 93
2834 HUNNDALEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 23.04.1999

Vår ref.: NVE 9900704-9 mm/els

Arkiv: 912-653.4

Deres dato::

Deres ref.:

Saksbehandler:

Eli Sæterdal

22 95 92 07

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Twist mellom Harry Kristiansen og Gjøvik Energi AS. Vedtak.

Harry Kristiansen har i brev av 10. februar 1999 henvendt seg til NVE. Det vises også til følgende korrespondanse; brev fra Harry Kristiansen til Gjøvik Energi med kopi til NVE datert 18. februar 1999, brev fra Gjøvik Energi til Harry Kristiansen med kopi til NVE datert 24. februar 1999, brev fra Harry Kristiansen til Gjøvik Energi med kopi til NVE datert 4. mars 1999, brev fra Gjøvik Energi til NVE datert 9. mars 1999

NVE har behandlet henvendelsen fra Harry Kristiansen som en tvist vedrørende fastleddet i Gjøvik Energi sine tariffier for husholdningskunder. Harry Kristiansen hevder at fastleddet er satt for høyt. NVE har ikke behandlet saken om Gjøvik Energi sin markedsføring er i strid med markedsføringsloven da NVE ikke har kompetanse til dette.

Gjøvik Energi har i brev av 9. mars 1999 gjort rede for sitt syn på saken og fastholdt at fastleddet ikke er satt for høyt.

NVE treffer vedtak i saken i medhold av forskrift av 11. mars 1999 om "økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer".

NVE kontrollerer energiverkenes totale tillatte inntekt fra nettvirksomheten gjennom at NVE setter en ramme for hvor høy inntekt energiverkene samlet kan beregne seg. Inntektsrammen justeres årlig for blant annet prisstigning, økning i levert energi og effektiviseringskrav. Inntektsrammen til Gjøvik Energi er økt fra 1998 til 1999.

Forskriften til energiloven forbyr konsesjonærer (nettselskap) å diskriminere nettkunder. I forskrift til energiloven av 7. desember 1990 nr. 959, § 4 – 4, b står det blant annet:

"Konsesjonæren må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffier justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."

Brukstid måles i timer og er forholdet mellom årets energiuttak (måles i kWh) og maksimaleffekt (måles i kW). Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med lang brukstid (relativt lavt effektuttak). Et sterkt nett er mer kostnadskrevende enn et mindre sterkt nett. NVE tolker "like tariffier justert for forskjeller i brukstid" dithen at kunder med lang brukstid skal tilbys relativt lave tariffier målt i øre/kWh, mens kunder med kort brukstid skal tilbys relativt høye tariffier målt i øre/kWh.

Ved overføring av kraft vil en andel av kraften gå tapt på grunn av motstand i nettet, og tapene øker mer en proporsjonalt med overført energi. Det vil si at dersom kraftoverføringen øker med en prosent, vil overføringstapet øke med mer enn en prosent. De kortsiktige variable kostnadene er knyttet til dette

krafttapet og kan som et gjennomsnitt utgjøre om lag 4-5 øre/kWh (eksklusive mva) ved en kraftpris på 20 øre/kWh. Dette tilsvarer som gjennomsnitt 20-30% av de samlede kostnadene ved overføring av kraft til husholdninger. De resterende kostnadene (kapitalkostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader m.m.) er mer eller mindre faste og uavhengige av mengden energi (målt i kWh) som overføres. Bruken av et overføringsnett er i mindre grad avhengig av den løpende energioverføringen.

I henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer § 12 - 2, skal kunder uten effektavregning (dvs. husholdninger m.m.) avregnes et fastledd og et energiledd. Energileddet skal dekke minst verdien av de marginale tap som oppstår ved kraftoverføring. Fastleddet skal minst dekke de kundespesifikke kostnadene. Kundespesifikke kostnader kan for eksempel være kostnader relatert til måling, avregning og fakturering av den enkelte kunde. Energiverket kan i tillegg øke energileddet og/eller fastleddet for å kunne skaffe seg inntekter innenfor NVEs regulering av samlede inntekter. NVE har ikke kommet med krav utover dette.

Gjøvik Energi har økt fastleddet og redusert energileddet for husholdningskunder fra 1998 til 1999. En konsekvens at denne omleggingen er at kunder med relativt lavt energiuttak får en høyere kostnadsøkning enn kunder med høyt energiuttak. Dette er imidlertid ikke noen selvstendig grunn for NVE å gripe inn overfor Gjøvik Energi sin tariffing.

Gjøvik Energi har for 1999 valgt et energiledd på 10,8 øre/kWh (eks. mva.) som er høyere enn verdien av marginale tap og et fastledd på 1200 kr (eks. mva) som er høyere enn kundespesifikke kostnader (kundeservicekostnader). Gjennomsnittlig fastledd for norske energiverk er 1235 kr (eks. mva) pr. år. Gjøvik Energi sine valg vedrørende utforming av husholdningstariffene er innenfor rammen av de krav som NVE stiller.

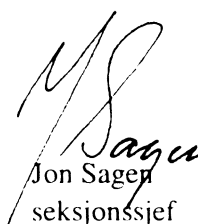
Vedtak:

NVE vil ikke pålegge Gjøvik Energi AS å foreta endringer i overføringstariffene for husholdninger for 1999.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunktet underretning er kommet frem til partene, jfr. forvaltningslovens kap. VI. Eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 9

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Statoil

5020 BERGEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 23. 06. 1999

Vår ref.: NVE 9700547-14 mm/ave

Arkiv: 520/653.4

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Arne Venjum

22 95 92 58

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Reberegning av anleggsbidrag

Statoil ber i brev av 06.03.97 om at NVE fatter en avgjørelse i tvistesak mellom Statoil og BKK Regionalnett vedrørende reberegning av anleggsbidrag til bygging av kraftforsyningsnettet til gassbehandlingsanlegget på Kollsnes.

BKK v/advokatfirma Secher & Co har gitt sine kommentarer til saken i brev av 31.03.98. BKK har i tillegg kommet med utfyllende kommentarer i sitt brev av 08.04.99.

Grunnlaget for saken

Ved etableringen av kraftforsyningsnettet til Kollsnes ble det inngått nettavtaler mellom BKK og Trollgruppen v/Norske Shell AS om finansieringen av anleggene. Trollgruppen har i de inngåtte avtaler forpliktet seg til å dekke en andel av investeringene til framføring av ny 300 kV-linje Fana - Kollsnes og nybygging/forsterkning av 132 kV-linjen Ravnanger-Merkesvik-Kollsnes. Det samlede anleggsbidrag fra Trollgruppen er anslått til 720 - 750 mill.kr. BKK står som eier av overføringsanleggene.

Med bakgrunn i Naturkraft AS sine planer om bygging av et gasskraftverk på Kollsnes hevder Trollgruppen v/Statoil i brev av 08.10.96 til BKK at et eventuelt gasskraftverk vil gi grunnlag for en reberegning av anleggsbidraget. Det framgår av dette brevet at Trollgruppens krav er betinget av at det planlagte gasskraftverket blir gitt konsesjon og satt i drift. Dette framgår også direkte av Statoil sitt brev av 06.03.97 der det heter at "*Dersom Naturkraft AS får endelig konsesjon, er Trollgruppen av den oppfatning at dette må medføre en reberegning av anleggsbidraget BKK har avkrevd Trollgruppen.*"

BKK avviste Trollgruppens krav om reberegning av anleggsbidraget i sitt brev av 03.12.96 til Statoil.

NVEs kompetanse til å fatte vedtak i saken

Secher & Co bestrider i sitt brev av 31.03.98 NVEs formelle kompetanse til å treffe en avgjørelse i den aktuelle saken. Secher & Co sine innvendinger er gjort i forhold til de bestemmelser som var nedfelt i NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer og energilovforskriften av 7.12.90 nr. 959. Som kjent er energilovskriften endret med virkning fra 01.04.99, og fra samme data er retningslinjene for beregning av overføringstariffer erstattet av Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999. NVE ser det derfor som naturlig at bestemmelsene i disse forskriftene legges til grunn ved vurderingen av NVEs kompetanse til å fatte et vedtak i saken.

Det heter i § 7-1 i OED-forskriften at "*Norges vassdrags- og energidirektorat kan utferdige forskrifter til gjennomføring og utfylling av denne forskrift forsåvidt gjelder:*" bl. a. "*- overføringskapasitet og tariffing av netttjenester, jf § 4-4 b.*" NVE har med denne hjemmelsbakgrunn utformet forskrift om nettvirksomhet av 11. mars 1999, og har i denne forskriften bl.a. innfortolket at engangsbetalinger som tilknytningsgebyr og anleggsbidrag må anses som betaling for å bli tilknyttet og kunne dra nytte av de tjenester som overføringsnettet yter. Bestemmelser om engangsbetalinger er omtalt i § 15-3 og 15-4 i Forskrift om nettvirksomheten.

Anleggsbidrag er ikke nevnt spesielt i OED-forskriften, og på dette grunnlag er det fra enkelte hold reist tvil om NVE har kompetanse til å regulere vilkår og beregningsmåten for anleggsbidrag. Anleggsbidrag er et individuelt beregnet investeringsbidrag som kan innkreves når tilknytningen av en kunde krever bygging av nytt nettanlegg eller forsterkning av eksisterende anlegg. §4-4 bokstav b) andre ledd i OED-forskriften forutsetter at nettselskapene over tid skal ha dekning for sine nettkostnader, samt at investeringen skal gi en "*rimelig avkastning på investert kapital*" for selskapet. Overføringstariffene skal følgelig fastsettes avhengig av den kapital som nettselskapet har aktivert i sin balanse. Fordi nettselskapene ikke kan aktivere den del av investeringen som er innkrevd som anleggsbidrag, kan heller ikke nettselskapene forvente avkastning fra denne kapitalen. Størrelsen på anleggsbidraget vil derfor over tid påvirke nivået på overføringstariffene, selv om nettselskapets inntektsramme ikke påvirkes på kort sikt. Dette viser den nære og funksjonelle sammenhengen mellom overføringstariffer og anleggsbidrag. Forskjellen mellom overføringstariffer og anleggsbidrag er først og fremst ulik periodisering av inntektene, som nettselskapene over tid har krav på i henhold til §4-4 i OED-forskriften. Selv om denne forskriften ikke eksplisitt bruker uttrykket "anleggsbidrag", er det derfor urimelig å slutte at lovgiver har ment at det er fritt fram for nettselskapene å fastsette beregningsmåte og størrelse på anleggsbidraget.

Etter NVEs vurdering er reguleringen av anleggsbidrag i tråd med energilovens formål som bl.a. er "*å ivareta kundenes interesser*" gjennom "*å legge til rette for at nettvirksomheten utøves på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.*", kfr. § 4-1 i OED-forskriften. NVE kan ikke se at det ville være mulig med en effektiv regulering av nettselskapene og herunder ivareta kundenes interesser, hvis ikke denne reguleringen også skulle innbefatte anleggsbidrag. NVE vil også vise til at denne praksis er etablert siden innføringen av energiloven, og at bransjen for en stor del ønsker bestemmelser for fastsettelse av anleggsbidrag. Dette skyldes ikke minst at det over tid har etablert seg en varierende praksis, og at man ser betydningsen av en ensartet behandling av sine kunder.

Det heter i OED-forskriftens § 7-3 at *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i medhold av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."* En tilsvarende bestemmelse er tatt inn i NVE-forskriftens § 16-1 der et heter at *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Selv om OED i den reviderte energilovforskriften har tatt ut bestemmelsen om at NVE kan treffe avgjørelse ved uenighet om vilkår eller ved tvist om beregningmåten, gir de siterte forskriftsbestemmelsene fremdeles NVE myndighet til gjennom enkeltvedtak å gi nettselskapene pålegg for å sikre at lover og forskrifter etterfølges. Verken energiloven eller tilhørende forskriftsbestemmelser er imidlertid til hinder for at private parter som BKK og Statoil kan inngå privatrettslige avtaler om nettilknytning og overføringsvilkår, men slike avtaler avskjærer ikke NVE som reguleringsmyndighet fra å vurdere om enkeltpunkter i avtalen er i strid med bestemmelser som er gitt i eller i medhold til energiloven, og eventuelt fatte avgjørelser for å sikre at energilovens bestemmelser følges. Hvis nettselskapet eller nettselskapets kunder ikke aksepterer NVEs vedtak eller det formelle grunnlaget for vedtaket, må denne klage saken inn for departementet til endelig avgjørelse, og eventuelt i neste omgang bringe saken inn for de ordinære domstoler.

NVEs vurdering av saken

Som nevnt er kravet om rekalkulering av anleggsbidraget fremmet under betingelse av at Naturkraft AS får endelig konsesjon for å oppføre og drive gasskraftverk på Kollsnes, og at gasskraftverket vitterlig blir satt opp. På det tidspunktet kravet fra Trollgruppen/Statoil ble satt fram var planen at gasskraftverket skulle være operativt 01.10.1999. Eierne av Naturkraft AS (Statoil, Norsk Hydro og Statkraft) opplyste 12.04.1999 at gasskraftverkene på Kollsnes og Kårstø ikke kan bygges fordi rammevilkårene ikke gjør det lønnsomt. Foreløpig er planene utsatt i to år.

Med bakgrunn i at Statoil har fremmet sitt krav under betingelse av at endelig konsesjon blir gitt for bygging av gasskraftverket, kan det hevdes at den problemstillingen som Statoil har brakt inn for NVE til avgjørelse er noe hypotetisk, og at saken gjelder et situasjon som er avhengig av en betingelse som ennå ikke er inntrådt. NVE anser det derfor som nødvendig å vurdere om det er riktig av NVE å foreta en realitetsvurdering av saken.

I forvaltningslovens § 2 tredje ledd heter det at *"Som enkeltvedtak reknes også avgjørelser som gjelder avvisning av en sak ..."* Forvaltningsloven foreskriver imidlertid ikke hvilke forutsetninger som må oppfylles for å treffe et vedtak om avvisning. Det vil da være nærliggende å se hen til alminnelige regler i sivilprosessen, og så langt det passer gi disse en tilsvarende anvendelse i saker som gjøres i henhold til energiloven og forskriften til energiloven.

Rettspraksis viser at det ved vurderingen av om en sak skal avvises av retten, legges det stor vekt på om saksøkerens interesse i å få saken avgjort er aktuell, og ikke like gjerne kan vente til senere. Retten er bl.a. opptatt av om det er maktpåliggende for saksøkeren å få brakt rettsuvissheten ut av verden nå.

Det er ikke framkommet opplysninger fra noen av partene i saken som indikerer at det er spesielt maktpåliggende å foreta en snarlig avgjørelse, eller at en utsatt realitetsbehandling av saken vil være til skade for noen av partene.

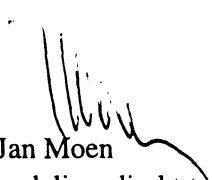
NVE vil også vise til forvaltningslovens § 17 første ledd som bestemmer at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Sett på bakgrunn av sakens betingete karakter anser NVE i dag ikke å ha tilstrekkelige forutsetninger for å kunne gjøre seg opp en begrunnet mening om spørsmålsstillingen som tas opp. Dette skyldes bl.a. at det kan være forhold som er av betydning for saken som vil kunne endre seg i løpet av den perioden på minst to år som gasskraftverkplanene til Naturkraft AS er utsatt.

Med bakgrunn i sakens hypotetiske og betingete karakter anser derfor NVE at det ikke vil være riktig å fatte en avgjørelse i en saken på det nåværende tidspunkt.

Vedtak

Med bakgrunn i at den oppståtte uenighet mellom BKK og Trollgruppen/Statoil gjelder et forhold som er betinget av en situasjon som tidligst vil kunne oppstå om to år, finner ikke NVE å ville fatte noe vedtak som gjelder realitetene i saken. NVE avviser derfor saken.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep., 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretning er kommet fram til partene, jfr. forvaltningslovens § VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 10

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Nordhordland Kraftlag
Postboks A Knarvik
5100 ISDALSTØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 19. 10. 1999

Vår ref.: NVE 9804606-12 mt/chs

Arkiv: 653.4

Deres dato::21.09.1999

Deres ref.:

Saksbehandler:

Christina Sepúlveda

22 95 94 85

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Nordhordland Kraftlag - Norsk Hydro Produksjon - Anleggsbidrag - Enkeltvedtak

Vi viser til brev av 19.03.99 og 29.06.99 fra Nordhordland Kraftlag og brev av 18.05.99 og 26.06.99 fra Norsk Hydro Produksjon samt møte mellom partene og NVE den 08.07.99.

NVE har i brev av 27.08.99 varslet vedtak i henhold til fvl §16. Nordhordland Kraftlag har i brev datert 21.09.99 kommet med kommentarer til varselet. Norsk Hydro Produksjon har ikke gitt noen kommentarer til varselet.

NVE fatter vedtak i saken i medhold av §16-1 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 (forskrift om kontroll av nettvirksomheten).

Nordhordland Kraftlag har investert ca. 30 mill kr. for å dekke Norsk Hydro Produksjon sitt økte energi og effektuttak fra råoljeterminalen på Sture. I følge Nordhordland Kraftlag bør Norsk Hydro Produksjon dekke kostnadene ved investeringen gjennom et anleggsbidrag. Norsk Hydro Produksjon mener Nordhordland Kraftlag i henhold til §15-4 i forskrift om kontroll av nettvirksomheten ikke har anledning til å kreve anleggsbidrag i dette tilfellet.

Av §15-4 første ledd i forskrift om kontroll av nettvirksomheten fremgår det at nettselskapet kan fastsette og kreve anleggsbidrag når anleggskostnadene ved å knytte nye kunder til nettet eller ved å forsterke nettet til eksisterende kunder er høye i forhold til nåverdien av de økte inntektene for nettselskapet som følge av disse investeringene. Videre i §15-4 fjerde ledd heter det at for tilknytning i distribusjonsnettet gjelder spesielt at anleggsbidraget maksimalt kan settes lik anleggskostnaden for anlegget minus tilknytningsgebyr og verdien av kundens bidrag til økt inntektsramme.

Av de opplysninger NVE har mottatt i ovennevnte korrespondanse og på møte mellom partene og NVE fremgår det at Norsk Hydro Produksjon forventes å øke sitt effektuttak med mellom 8-10 MW og energiuttaket med 80 GWh. Det opplyses videre at for Nordhordland Kraftlag vil en økning i levert energi på 80 GWh kunne innebære en økning i inntektsrammen på ca. 6,7 mill. kr.

Gitt en levetid for investeringen på 30 år og en rente på 7% er nåverdien av den årlige økningen i inntektsrammen ca. 80 mill. kr. som er vesentlig høyere enn anleggskostnaden på 30 mill. kr. pluss et påslag på 20 % av anleggskostnaden til dekning av driftskostnader, jfr. §15-4 fjerde ledd.

På bakgrunn av det ovennevnte er det NVE sin vurdering at Nordhordland Kraftlag i henhold til §15-4 i forskrift om kontroll av nettvirksomheten i dette tilfellet ikke har anledning til å kreve Norsk Hydro Produksjon for anleggsbidrag.

Nordhordland Kraftlag har ved flere anledninger gitt uttrykk for usikkerhet knyttet anleggets faktiske levetid, Norsk Hydro Produksjon sitt bidrag til å dekke kostnadene, til størrelsen på økningen i levert energi og dermed økningen i inntektsrammen.

Det vises i den sammenheng til varsel om vedtak datert 27.08.99 hvor det fremgår at på bakgrunn av de gitte opplysninger kan anleggets levetid reduseres fra 30 år til 10 år uten at dette gir grunnlag for å kreve anleggsbidrag i henhold til § 15-4 i forskrift om kontroll av nettvirksomheten. Videre vises det til Nordhordland Kraftlag sitt ønske om en garanti for at Norsk Hydro Produksjon faktisk dekker kostnadene ved anlegget. Dette er etter NVE sin vurdering et privatrettslig forhold. NVE har i den sammenheng påpekt at det er opp til partene å komme fram til en avtale innenfor gjeldende forskrift om kontroll av nettvirksomheten.

NVE kan på nåværende tidspunkt ikke stadfeste hvor mye Nordhordland Kraftlag sin inntektsramme vil øke som følge av investeringene. Dersom det om noen år viser seg at den faktiske økningen i levert energi og dermed økningen i inntektsrammen som følge av investeringen er betydelig lavere enn det som er antatt, anser NVE det som rimelig at saken kan vurderes på nytt.

Vedtak

Nordhordland Kraftlag kan i henhold til §15-4 ikke kreve Norsk Hydro Produksjon for anleggsbidrag i forbindelse med investeringene til råoljeterminalen på Sture.

Dersom den faktiske økningen i levert energi er vesentlig forskjellig fra den antatte økningen vil NVE kunne vurdere saken på nytt.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig og stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 11

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

BKK Nett AS
Postboks 7060
5020 BERGEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 11. 11. 1999
Vår ref.: NVE 9902699-4 mt/lav
Arkiv: 653,4
Deres dato: 03.08.1999
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth A Vingås
22 95 91 57

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Klage på anleggsbidrag ved tilkobling av feriehus - enkeltvedtak

Robin Haugen har i brev av 29.06.99 innklaget BKK Nett AS. Robin Haugen mener pris på tilkobling av feriehus i Masfjorden kommune er for høy, og spesielt at han ikke skal belastes for forsterkning av eksisterende nett.

NVE fatter vedtak i saken i medhold av §16-1 i Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomhet og overføringstariffer av 11. mars 1999 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet).

I brev av 03.08.99 og pr. telefon har NVE mottatt kommentarer fra BKK Nett AS angående bruk av anleggsbidrag i dette tilfellet.

Faktiske opplysninger

BKK har i brev av 3.8.99 forklart at Robin Haugens tilkobling krever at det legges en ny lavspentlinje i en trase på 175 m. I tillegg må eksisterende lavspentlinje forsterkes fram til nettstasjon, ca. 250 m av hensyn til kapasitet. BKK har pr. telefon opplyst at de ønsker å forsterke eksisterende nett med en ny EX 90, men at de kun vil belaste Haugen med kostnadene knyttet til en ny EX 25 da dette er det billigste alternativ for å forsyne Haugen alene.

NVEs vurdering

Forskriften av 11. mars 1999 §15-4 sier at:

"Nettselskapene kan fastsette og innkreve anleggsbidrag når anleggskostnadene ved å knytte nye kunder til nettet er høye i forhold til nåverdien av de økte inntekter for nettselskapet som følger av disse investeringene. Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning."

Forskriften gir ingen direkte beskrivelse av hvordan anleggsbidrag skal fastsettes med henhold til forsterkning av radielle fellesanlegg. I Retningslinjene av november 1997 er det lagt inne følgende formuleringer: "Anleggsbidrag kan benyttes når anleggskostnaden ved å knytte nye kunder til nettet er relativt høy i forhold til nåverdien av de tariffinntekter som kan påregnes. Når en tilknytning utløser behov for forsterkninger i det radielle fellesanlegg kan også en andel av forsterkningskostnaden i det

radielle fellesanlegget inngå i beregningsgrunnlaget for bidraget. Andelen skal tilsvare forholdet mellom kundens antatte effektbehov og den økte effektkapasitet i fellesnettet. Etablering av et nytt anlegg parallelt til et eksisterende anlegg er å oppfatte som en forsterkning." NVE mener at denne formuleringen i Retningslinjene av november 1997 gir en rimelig fortolkning av hvordan forskriftens bestemmelser skal anvendes i denne saken. Det betyr at BKK kan belaste Haugen for den andel av forsterkningskostnaden som tilsvarer forholdet mellom Haugens antatte effektbehov og den økte effektkapasitet i fellesnettet ved en forsterkning av fellesnettet med en ny EX 90. Skulle denne andelen av forsterkningskostnaden vise seg å være lavere enn kostnaden som Haugen blir belastet for ved en ny EX 25 må størrelsen på anleggsbidraget revurderes.

Forskriften av 11. mars 1999 gir en åpning for at det i beregningen av anleggsbidraget kan gjøres et påslag til dekning av driftskostnader som følger av tilknytningen på inntil 20 prosent av anleggskostnaden. Dette er en ny bestemmelse som ikke var tatt inn i tidligere retningslinjer. NVE vil understreke at rimeligheten av å benytte et slikt påslag må vurderes og begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

Vedtak

NVE pålegger BKK å revurdere anleggsbidraget i denne saken slik at den delen av anleggsbidraget som gjelder forsterkning av eksisterende lavspentlinje kun inkluderer en relativ andel av kostnaden ved forsterkningen.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonsjef

Kopi: Robin Haugen, Postboks 4, 5302 STRUSSHAMN

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 12

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOP

Gerd E. Andresen
Granveien 48
2742 GRUA

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 20.12.1999

Vår ref.: NVE 199904415-2 mt/lav

Arkiv: 653.3

Deres dato: 19.11.1999

Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth A Vingås
22 95 91 57

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Hadeland Energiverk - klage på nettleie

Vi viser til Deres brev datert 19.11.99 der de klager på fastleddet i overføringstariffen til Hadeland Energiverk.

Den nye Energiloven som kom i 1991 tok sikte på å bringe mer konkurranse inn i kraftsektoren. Det ble dermed konkurranse i markedet for kjøp og salg av kraft og kraftprisen blir bestemt av tilbud og etterspørsel. Du kan selv velge hvilken produsent i Norge du ønsker å kjøpe din strøm fra. Det betyr at du står fritt til å skifte strømlleverandør om du ønsker det, og kan velge den leverandør som til en hver tid gir deg lavest pris.

Overføringstariffen (nettleien) er det du betaler for å få overført strøm fra produsent til deg som forbruker. Produsenten betaler for å mate kraft inn i nettet, mens du som forbruker betaler for å ta strømmen ut av nettet. Kostnadsstrukturen er ulik i overføringsmarkedet og i markedet for kjøp og salg av kraft. I overføringsmarkedet er kostnadsstrukturen karakterisert av synkende enhetskostnader som gir stordriftsfordeler, og dermed blir dette markedet det vi i økonomisk teori kaller et naturlig monopol. De totale kostnadene ved overføring av kraft i et område vil da være minst dersom ett enkelt everk tar seg av kraftoverføringen i dette området. Derfor har hver enkelt netteier monopol på overføring av kraft innenfor sitt område, og det er ikke mulig for forbruker å skifte nettleverandør.

Dersom en monopolist ikke reguleres kan han beregne seg den pris han selv ønsker, og derfor er kraftoverføring underlagt offentlig kontroll. NVE fastsetter hvert år hva everkets maksimale inntekt fra nettvirksomheten kan være. Den årlige inntekten skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet samt gi en rimelig avkastning på investert kapital ved effektiv drift. Alle nettselskap må hvert år levere inn økonomisk rapportering til NVE. Der vil NVE kunne kontrollere om de faktiske tariffinntektene er innenfor den fastsatte inntektsrammen. Har nettselskapet hentet inn en større inntekt enn tillatt må denne merinntekten tilbakeføres til kundene. Dersom inntekten i et år ligger under det som er tillatt kan nettselskapet tilsvarende hente inn mindreinntekten fra kundene i senere år. Altså vil det være slik at dersom de totale tariffinntektene for Hadeland Energiverk i 1999 avviker fra den fastsatte inntektsrammen vil dette føre til mer – eller mindreinntekt som vil kunne påvirke størrelsen på tariffene i etterfølgende år.

Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene, og delvis faste, bruksuavhengige kapital – og vedlikeholdskostnader. I et typisk distribusjonsnett kan energikostnadene til marginale tap i ledningene utgjøre 4-5 øre/kWh, eller 20-

30% av de samlede kostnadene ved levering til en husholdning. Resten, og dermed den største delen av kostnadene er faste og varierer ikke med uttaket. I forskriften for kontroll av nettvirksomheten av 11. mars 1999 står det at: *"tariffene for kunder i distribusjonsnettet uten effektavregning skal avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal dekke de kundespesifikke kostnadene (knyttet til måling, avregning, fakturering, abonnement og tilsyn) og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Energileddet skal bestå av et tapsledd for dekning av de marginale tpskostnader og kan i tillegg dekke en andel av de øvrige kostnader som ikke innkreves gjennom fastleddet."* NVE har til nå ikke lagt sterkere føringer på hvordan tariffene skal fordeles mellom fastledd og energiledd. Det betyr at innenfor disse rammer kan netteier selv bestemme fordelingen mellom disse leddene, og fastleddet kan dermed variere mellom ulike netteiere.

Den totale størrelsen på tariffene (nettleien) kan også variere mellom ulike deler av landet eller innenfor en region. Mye av forskjellen i tariffene for husholdningskunder mellom ulike everk kan forklares av forskjeller i topografiske og/eller klimatiske forhold, samt i hvilken grad bebyggelsen er konsentrert eller ikke. Et spredtbygd område er mer kostnadskreven enn et tettbygd område. Felles for disse faktorene er at everkene ikke kan endre dem. I tillegg kan forskjellen i effektivitet mellom de ulike selskapene også kunne bidra til ulikheter i overføringstariffen. NVE har en metode for å måle denne effektiviteten.

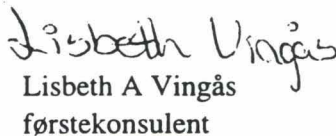
Hadeland Energiverk har et fastledd for husholdninger (inkl.mva.) på kr 2 239,- mens dem har et energiledd på 15,6 øre/kWh. Fastleddet for Hadeland Energiverk er det høyeste som er registrert i Oppland fylke for 1999, men det er flere nettselskap som har høyere fastledd på landsbasis.

NVE finner ikke grunnlag for å hevde at fastleddet i tariffene hos Hadeland Energiverks ikke er i tråd med gjeldene forskrifter.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Lisbeth A Vingås
førstekonsulent

Kopi: Hadeland Energiverk, Jarenveien 15, 2770 JAREN

SAK NR. 13

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Søndre Follo Energi A.S.
Postboks 162
1430 ÅS

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 22.12.1999

Vår ref.: NVE 199902372-4 mt/ave

Arkiv: 912-653.4/Søndre Follo Energi AS

Deres dato: 02.11.1919

Deres ref.:

Saksbehandler:

Arne Venjum

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Beregning av anleggsbidrag

Vi viser til brev av 14. juni 1999 fra Bjørn Økland. I brevet sier Økland seg uenig i Søndre Follo Energi as (SFE) sin forståelse og praktisering av NVE-forskriftens bestemmelse om anleggsbidrag.

SFE har gitt sine kommentarer til saken i brev av 2. november 1999.

Partenes merknader

Økland viser i sitt brev til at det opprinnelig var felles jordkabel til Øklands boligeiendom, Brekkeskog 31, og naboboligen, Brekkeskog 30. Da det skulle bygges kjeller under Øklands bolig var det nødvendig å gjøre forsterkninger/omlegginger av det eksisterende nettet fram til disse boligene. Fordi SFE har definert anleggsarbeidet som en omlegging, har Økland måttet bære hele kostnaden ved det arbeidet som er utført. Økland mener imidlertid at det arbeidet som er gjort med strømmettet i forbindelse med utbygging av kjeller til boligformål i hovedsak er å anse som en forsterkning av nettet, og ikke en omlegging av eksisterende anlegg. Økland mener derfor at anleggskostnadene skal fordeles mellom SFE og Økland basert på de bestemmelser om anleggsbidrag som er nedfelt i § 15 - 4 i Forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomiske og teknisk rapportering, inntektsrammer for nettvirksomheten og overføringstariffer (NVE-forskriften). Økland viser til at utvidelsen øker boligarealet med 110 kvm, og at det bl.a. er installert varmekabler tilsvarende en samlet effekt på 8680 W. Økland mener også at en stor andel av kostnadene ligger i forsterkningsbehovet, og ikke i selve omleggingen som følge av boligutvidelsen.

I brev av 3. juni 1999 til Økland hevder SFE at bruk av anleggsbidrag ikke er relevant i denne saken fordi det aktuelle arbeidet først og fremst er en omlegging av eksisterende strømtilførsel. SFE skriver bl.a. i dette brevet at *"Det er for oss vanskelig å kunne akseptere at Søndre Follo Energi as skal bli ansvarlige for utgifter som våre kunder påtar seg når de ønsker og bygge om eller utvide sine boliger."*

I sitt brev av 2. november til NVE stadfester SFE de faktiske forholdene som er nevnt i det ovenstående, men gir ingen nærmere begrunnelse for det standpunkt som SFE har tatt i saken.

NVEs vurdering

Det heter i § 15 - 4 2. ledd i NVE-forskriften at "*Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning.*"

Det fremgår av dette utdraget at netteier *kan* beregne og eventuelt innkreve et anleggsbidrag når kunden ønsker økt overføringskapasitet eller økt leveringskvalitet. Alternativet til å innkreve et anleggsbidrag vil i dette tilfelle være at nettselskapet selv dekker anleggskostnadene. I den aktuelle saken mener imidlertid SFE at det arbeidet som er utført i tilknytning til Øklands bolig i hovedsak er å regne som en omlegging av eksisterende anlegg, og at omlegginger etter krav fra en kunde ikke omfattes av § 15 - 4 i NVE-forskriften.

NVE er enig i at investeringer som en kunde krever gjennomført og som ikke skyldes ønske om økt kapasitet eller kvalitet bør finansieres av kunden. Det er likevel ikke grunn til holde denne type investeringer utenfor anleggsbidragsberegningen, fordi en omlegging som ikke medfører økt energiuttak heller ikke gir en økning i nettselskapets inntektsramme, og derfor blir anleggsbidraget i dette tilfellet lik anleggskostnaden.

Slik overføringsnett opprinnelig var lagt opp til de to boligene er det liten tvil om at byggingen av kjeller i Øklands bolig isolert sett krevde en omlegging av anlegget til de to boligene i Brekkeskog 31 og 30. Det er samtidig klart at utvidelsen av boligarealet til Økland utløste behov for å forsterke nettet fram til Øklands bolig. Dette framgår også av SFEs brev av 3. juni, der er bl.a. heter at "*Da opprinnelig kabel ikke var tilstrekkelig for å kunne dekke Deres økning og naboens behov, valgte vi denne løsningen som var den enkleste.*" I sitt brev av 2. november anslår SFE at energiøkningen vil være mellom 8 000 og 10 000 kWh.

Det arbeidet som er gjennomført i tilknytning til Brekkeskog 31 har elementer i seg av å være både en forsterkning og en omlegging av eksisterende anlegg. Etter det som er uttrykt i det ovenstående behøver imidlertid ikke SFE ha noen formening om hvor stor andel av investeringen som skyldes hhv. omlegging og forsterkning. Ved å benytte den beregningsmodell som er omtalt i § 15 - 4 vil kunden eventuelt måtte dekke den del av investeringskostnadene som direkte kan relateres til omlegging uten økning i energiuttaket.

Vedtak

NVE vil i medhold av § 16 - 1 i NVE-forskriften pålegge Søndre Follo Energi as å gjennomføre en anleggsbidragsberegning for hele det arbeidet som er gjort i tilknytning til Bjørn Øklands boligeiendom Brekkeskog 31. Ved beregningen av anleggsbidraget skal bestemmelsen i NVE-forskriftens § 15 - 4 legges til grunn.

Med hilsen

Jan Moe

avdelingsdirektør

Jon Sage
seksjonsjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 14

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPPI

Helgeland Kraftlag AL
Postboks 569
8651 MOSJØEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 22.10.1999
Vår ref.: NVE 199902068-5 mt/ave
Arkiv: 653.4
Deres dato: 21.10.1919
Deres ref.: MKR/9501728-17/723

Saksbehandler:
Arne Venjum

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tariffering av reaktiv effekt

Vi viser til brev av 19. mai 1999 fra Bergen Holm AS (BH). I brevet sier BH seg uenig i ulike sider ved Helgeland Kraftlag A/L (HK) sin behandling av reaktive effektuttak.

HK har gitt sine kommentarer til saken i sitt brev av 21. oktober 1999.

Partenes anførsler

BH hevder i sitt brev at HK på flere områder har lagt opp til en praksis som ikke er forenlig med ulike bestemmelser i Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (NVE-forskriften). BH peker på følgende konkrete forhold:

- HK krever betaling for uttak av reaktiv effekt fra enkelte kunder uten at disse inntektene er tatt med i beregningsgrunnlaget. BH mener dette er i strid med forskriften.
- HK har ikke publisert sine tariffer for reaktive effektuttak. BH mener netteier er pliktig til å publisere alle sine tariffer.
- HK har valgt ut hvilke kunder som skal faktureres for sine reaktive effektuttak basert på historiske punktmålinger. BH hevder at kunder bare kan faktureres basert på måling av faktiske løpende uttak, og at HKs praksis kan være tilfeldig.
- BH viser til at HKs regler for reaktiv effekt er beskrevet i tariffhefte for 1991. Det heter bl.a. i dette tariffheftet at "*Hvis det på et anlegg tas ut mer reaktiv effekt enn 50% av den aktive effekt som tas ut i samme tidsrom (effektfaktor mindre enn 0,9) kan HK kreve: a) at abonnenten bedrer sin effektfaktor, eller b) at abonnenten betaler en tilleggsavgift på kr 75,- pr kVAr for meruttak av reaktiv effekt. Som grunnlag for avregning benyttes verdien av høyeste registrerte verdi for reaktiv effekt i perioden (året).*" BH mener at denne tarifferingspraksis ikke er forenlig med forskriftens bestemmelser.

HK kommenterer hvert av de ovennevnte punktene i sitt brev av 21. oktober. HK skriver her at de ikke har tatt med inntekten for reaktiv effekt i beregningsgrunnlaget for tariffen, men at inntekten fra salg av reaktiv effekt er tatt med i regnskapet for nettvirksomheten. Inntektene for reaktiv effekt er relativt lave, og utgjorde i 1998 ca. kr 295.000,-.

HK medgir at selskapet i flere år ikke har innarbeidet opplysninger om tariffing av reaktiv effekt i sine tariffbrosjyrer eller på annen måte publisert disse tariffene. HK mener likevel at tariffingvilkårene for reaktive effektuttak burde være kjent for alle kunder som blir fakturert for slike uttak.

HK viser til at de har praktisert avregning for reaktiv effekt på anlegg der det tas ut mer enn 50% reaktiv effekt i forhold til kundens uttak av aktiv effekt. Målingen av hhv. aktiv og reaktiv effektuttak skjer av tekniske årsaker i ulike perioder. Avregningsgrunnlaget for reaktiv effekt (kVAr) fastsettes slik: $\text{Målt reaktiv effekt} - \text{målt aktiv effekt} / 2 = \text{avregningsgrunnlaget (kVAr) for reaktiv effekt}$. For 1998 er lagt til grunn en tariffsats på 75,00 kr/kVAr.

NVEs vurdering

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 gir HK rett til å måle og avregne uttak av reaktiv effekt, kfr. § 15 - 2. Nettselskapet står relativt fritt til å bestemme om og når de ønsker å gjennomføre dette. For ikke å komme i konflikt med kravet om at tariffene skal være ikke-diskriminerende, må imidlertid HK utarbeide generelle bestemmelser om de kriterier som nettselskapet legger til grunn for å måle og avregne reaktiv effekt og hvilke tariffer som gjelder. NVE vil f.eks. ikke akseptere at nettselskaper mer eller mindre tilfeldig velger ut hvilke kunder som skal avregnes slike effektuttak.

HK har valgt å tariffere reaktive effektuttak når kunden tar ut mer enn 50% reaktiv effekt i forhold til kundens uttak av aktiv effekt. Dette innebærer at HK tariffierer de av sine kunder som har en effektfaktor ($\cos \phi$) mindre enn 0,9. NVE har ikke innvendinger som at disse kriteriene legges til grunn for å velge ut hvilke kunder som skal avregnes sine reaktive effektuttak.

I følge HK vurderer nettselskapet løpende hvilke kunder som kan falle innenfor den grense som er satt, og installerer på dette grunnlag målerutstyr som registrerer kundens uttak av reaktiv effekt. Kunden blir imidlertid bare fakturert for sine meruttak ($\cos \phi < 0,9$) av reaktiv effekt. Etter NVEs vurdering har nettselskapene god kunnskap om hvilke produksjonsutstyr og -prosesser som forbruker reaktiv effekt, og har etter NVEs oppfatning et godt grunnlag for å kunne identifisere disse kundene. NVE mener derfor at HKs praksis og rutiner for utvelgelse av kunder må kunne aksepteres. NVE kan i denne forbindelse heller ikke se at BH er blitt urimelig behandlet av HK.

HK skriver i sitt brev av 21. oktober at nettselskapet har ikke "*tatt med inntekter for reaktiv effekt i beregningsgrunnlaget. Inntektene av reaktiv effekt er imidlertid tatt med i nettregnskapet...*". Det framgår av § 6 - 4, 2. ledd at systemtjenester (bl.a. reaktiv effekt) skal dekkes innenfor fastsatt inntektsramme. HK praksis er derfor ikke i tråd med forskriften når nettselskapet ikke tar med forventete inntekter fra salg av reaktiv effekt med i beregningsgrunnlaget. Med bakgrunn i at HK tar med disse inntektene i nettregnskapet vil inntektene isolert sett framstå som en merinntekt for HK og vil derfor bli tilbakeført HKs kunder. Disse inntektene vil derfor ikke gi noen gevinst for nettselskapet, og vil heller ikke være en ekstrakostnad for de kunder som måles og avregnes sine reaktive effektuttak. NVE forventer likevel at HK legger om sin praksis og tar hensyn forventete inntekter for reaktiv effekt ved fastsettelsen av overføringstariffene.

Om netteiers informasjonsplikt heter det i § 11 - 5 i NVE-forskriften at "*Tariffene skal gjøres kjent i en egen brosjyre eller i annen skriftlig informasjon som er tilgjengelig for nettkundene.*", og for

nettselskapene i distribusjonsnettet gjelder spesielt at "*disse plikter å kunngjøre overføringstariffene i en avis som er alminnelig lest i distriktet.*".

Det synes klart at HK ikke har fulgt forskriftens bestemmelser om kunngjøring av overføringstariffene for reaktive effektuttak. NVE forutsetter at HK heretter vil følge disse bestemmelsene. Det er likevel NVEs oppfatning at selv om HK ikke har kunngjort sine tariffer for reaktive effektuttak, så har dette liten eller ingen betydning for realitetene i saken. BH benyttet i sin virksomhet produksjonsutstyr som forbruker reaktiv effekt. Uttak av reaktiv effekt legger beslag på overføringskapasitet og påvirker taps- og spenningsforholdene i nettet. Reaktiv effekt representerer slik sett en kostnad som på en eller annen måte må belastes nettkundene. Etter NVEs vurdering er det rimelig at de kunder som faktisk forbruker reaktiv effekt også henvøres de kostnader dette forbruket er årsak til. Det framgår for øvrig av HKs tariffbrosjyre fra 1991 at enten må kundene bedre sin effektfaktor ellers vil kundene bli fakturert en tilleggsavgift for reaktive effektuttak. BH og andre kunder er faktisk blitt stilt overfor et valg, og det er derfor opp til den enkelte kunde om han vil bedre sin effektfaktor eller betale etter de vilkår som netteier har satt. BH har i flere år blitt målt og avregnet sine reaktive effektuttak og bedriften har derfor hatt mulighet til å vurdere disse tariffkostnadene opp mot kostnadene ved å installere kompenseringsutstyr.

Vedtak

Med henvisning til § 16 - 1 i Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 nr. 302 vil NVE pålegge Helgeland Kraftlag A/L å følge forskriftens bestemmelser om informasjonsplikt og at inntektene fra salg av reaktiv effekt behandles innenfor nettselskapets inntektsramme.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonssjef

Kopi: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen 3 uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

SAK NR. 1

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KUPI

Per Owing
Lychesvingen 9

1300 SANDVIKA

Vår dato: 06. 01. 1999
Vår ref.: NVE 9805252-2 mm/trs
Arkiv:
Deres dato: 17.12.98
Deres ref.:

Saksbehandler:
Trond Svartsund
22 95 90 77

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

OVERFØRINGSTARIFFER - FREDRIKSTAD ENERGI NETT AS

Vi viser til Deres forespørsel datert 17.12.98 der De tar opp flere spørsmål bl.a. knyttet til overføringstariffer for fritidsboliger hos Fredrikstad Energi Nett AS.

NVE fastsetter hvert år hva e-verkets maksimale inntekt fra nettvirksomheten skal være. Dersom e-verkets inntekter i det aktuelle året blir større enn det NVE har fastsatt, skal e-verket betale tilbake til kundene denne merinntekten etter nærmere fastsatte regler, og det motsatte skjer dersom e-verkets inntekter blir mindre enn det NVE har fastsatt. NVEs retningslinjer for inntektsrammen for overføringstariffer ligger vedlagt.

Kostnadene knyttet til å bygge og vedlikeholde elnettet er faste på kort sikt og oppstår følgelig uavhengig av kundenes løpende energiuttak. Disse kostnadene varierer mellom ulike deler av landet og innenfor en region blant annet som følge av topografiske forhold, klimatiske forhold, i hvilken grad bebyggelsen er konsentrert eller ikke. Dette forklarer mye av den store forskjellen som er i overføringstariffer for samme kundegruppe mellom ulike e-verk. Dessuten vil forskjeller i effektiviteten mellom de ulike selskapene også kunne bidra til ulikheter i overføringstariffen. En direkte sammenligning av overføringstariffen mellom f.eks. Bærum og Fredrikstad er følgelig vanskelig. Det er også andre grunner til at overførings-tariffene kan variere fra e-verk til e-verk. Dette vil vi komme tilbake til i det følgende.

Vi vil her gi en kort orientering om NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer (Disse er vedlagt brevet). En netteier fastsetter selv tariffene innenfor rammen av NVEs retningslinjer. Som det vil framgå av det følgende har den enkelte netteier en viss grad av frihet mht. hvordan tariffinntektene fordeles mellom fastledd og energiledd.

Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene og delvis faste, bruksuavhengige kapital- og vedlikeholdskostnader. I et typisk distribusjonsnett kan energikostnadene til marginale tap i ledningene utgjøre 4-5 øre/kWh, eller 20-30% av de samlede kostnadene ved levering til en husholdning. Resten av kostnadene er faste og varierer ikke med uttaket.

I retningslinjene for beregning av overføringstariffer står det at kunder uten effektavregning skal avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal dekke kundespesifikke kostnader (knyttet til måling, avregning, fakturering, abonnement og tilsyn) og en andel av de bruksuavhengige kostnadene i nettet. Energileddet skal bestå av et tapsledd for dekning av de marginale tapskostnader i det aktuelle nett og overliggende nett. I tillegg kan det inneholde et kostnadselement til dekning av bruksuavhengige kostnader som ikke dekkes gjennom fastleddet. NVE har til nå ikke lagt sterkere føringer for fordelingen mellom fastleddet og energileddet. Det vil si at fastleddet kan variere mellom ulike netteiere. De fleste netteiere tarifferer slik at en ikke uvesentlig del av de bruksuavhengige kostnadene dekkes gjennom energileddet. Hytter med gjennomsnittlig langt lavere forbruk enn husholdningene vil da dekke en mindre del av de faste kostnadene i nettet gjennom energileddet enn husholdningene. Forskjellen på inndekningen avhenger av energileddets størrelse. Med et lavt energiledd blir forskjellen mellom kundegruppene mindre.

NVE har akseptert at e-verk deler sine kunder i tariffgrupper basert på typiske og sammenfallende utaksprofiler, brukstid etc i de ulike gruppene. For lavspenkunder uten effektmåling har dette gitt seg utslag i at mange elverk har følgende inndeling i tariffgrupper; næringskunder, husholdningskunder og hyttekunder (fritidsboliger og støler).

I forskriften til energiloven § 4-4 b - annet ledd heter det at konsesjonæren ikke må diskriminere mellom brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i leveringskvalitet, brukstid mm. Brukstiden er et forholdstall for årlig energiuttak dividert på årets maksimaleffekt. Når det gjelder fastleddet i tariffen er det NVEs vurdering at dette leddet kan differensieres mellom hyttekunder og husholdningskunder med begrunnelse i at hyttekundene typisk vil ha en lavere brukstid enn husholdningskundene og for å ta hensyn til at hyttekundene ellers vil bidra til en lavere dekning av faste kostnader i nettet p.g.a. normalt sett lavere energiuttak. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan etter NVEs oppfatning forsvare et noe høyere fastledd for hyttekundene enn for husholdningskundene.

En netteier har krav på å få dekket sine kostnader og lave inntekter fra hyttekundene må eventuelt kompenseres med høyere tariffer for husholdninger og næringsvirksomhet.

E-verkene sine overføringstariffer til energimålte husholdningskunder, fritidsboliger og næringskunder er som tidligere nevnt satt sammen av et fastledd og et energiledd. Så lenge e-verkene holder seg innenfor NVE sine retningslinjer for beregning av overføringstariffer kan de lage ulike kombinasjoner av størrelsen på det faste leddet og energileddet.

NVE har myndighet til å avgjøre tvister om vilkår og tariffer for bruk av overføringsnettet. I flere saker har NVE bestemt at netteier må redusere fastleddet i hyttetariffen. I disse sakene har NVE lagt til grunn at det vil være urimelig dersom en hyttekunde må betale mer til dekning av faste og bruksuavhengige kostnader i nettet enn en husholdningskunde med tilsvarende nett-tilknytning.

Fredrikstad Energi Nett AS (FEN) sine overføringstariffer for husholdninger og hytter/fritidsboliger er for 1999. Beløpene er ekskl. mva.

	Husholdninger		Hytter/Fritidsboliger	
	Fastledd (kr)	Energiledd(øre/kWh)	Fastledd (kr)	Energiledd(øre/kWh)
1998	800	16,4	1278	16,4

FENs hyttekunder har et langt lavere gjennomsnittlig forbruk enn husholdningskundene, 3000 kWh for hyttekunder og 16515 kWh for husholdningskundene (Tallene er oppgi av FEN i en tidligere sak). NVE finner det rimelig å legge til grunn at hyttene gjennomgående har kortere brukstid enn husholdningene. Et energiledd på 16,4 øre/kWh dekker mer enn marginale tapskostnader. Dette er fordelaktig for brukere med relativt lavt uttak.

Ved å gjøre en antagelse om kostnadene til marginale tap, kan det foretas en sammenligning av den typiske husholdningen og den typiske fritidsboligen når det gjelder betaling til nettet gjennom bruksuavhengige ledd. I regneeksemplet antas de marginale tapskostnader å være 5 øre/kWh. Med et energiledd på 16,4 øre/kWh gir dette en «restkostnadsdel» av energileddet på 11,4 øre/kWh som et ekstra bidrag til dekning av faste kostnader i nettet. Vi vil understreke at verdien av de aktuelle marginale tap kan avvike fra det som er antatt her, men at dette neppe gir vesentlig utslag som kan endre konklusjonene i saken.

Kunde - gruppe	Forbruk, kWh – gjennom snitt	Fastledd Kr	Inndekning restkostnad energiledd kr	Totalt pr. år til dekning av faste kostnader kr	Total innbetaling pr. år kr
Husholdningskunder	16515	800	0,114 kr/kWh x 16515 kWh =1883 kr	800 kr + 1883 kr =2683 kr	800,- kr + 0,164 kr/kWh x 16515 kWh = 3508 kr
Hytte kunder	3000	1278	0,114 kr/kWh x 3000 kWh = 342 kr	1278 kr + 342 kr = 1620 kr	1278 kr + 0,164 kr/kWh x 3000 kWh = 1770 kr

Prisene i tabellen er uten mva.

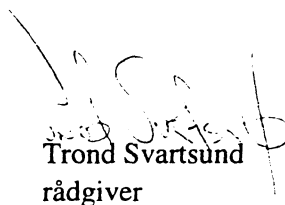
Det vil si at hyttene betaler en årskostnad på kr 1620 mens eneboligene betaler en årskostnad på kr 2683 til dekning av residuale faste kostnader i nettet.

NVE finner det ikke urimelig at hytter og andre kunder med kort brukstid vil måtte betale en forholdsvis høy pris målt i øre/kWh, så lenge de totale årlige innbetalingene til dekning av residuale faste kostnader ikke er høyere enn det som dekkes av husholdninger. NVE vurderer således at FENs overføringstariffer for husholdninger hhv. fritidsboliger for 1999 ikke er i strid med NVEs retningslinjer.

Med hilsen,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Jon Sagen'.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Trond Svartsund'.

Trond Svartsund
rådgiver

Vedlegg: Retningslinjer for inntekstrammen for overføringstariffene av oktober 1997
Retningslinjer for beregning av overføringstariffer av november 1997

Kopi: Fredrikstad Energi Nett AS, Postboks 729 Lisleby, 1616 Fredrikstad

SAK NR. 2

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KUPI

Skattebo Øystein
Bygdinveien 11

2900 FAGERNES

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 22. 01. 1999

Vår ref.: NVE 9805090-4 mm/els

Arkiv: 912-653.3/Valdres Energiverk AS

Deres dato: 121298

Deres ref.:

Saksbehandler:

Eli Sæterdal

22 95 92 07

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Valdres Energiverk AS - overføringstariffer (nettleie), 1999.

Vi viser til Deres brev datert 12. desember 1998 og vårt brev til Valdres Energiverk datert 15. desember 1998. Vi har mottatt svar fra Valdres Energiverk datert 21. desember 1998. Kopi av brevet er vedlagt.

Vi har fått dokumentert følgende fra Valdres Energiverk: Pressemelding datert 9. desember 1998, pressemelding datert 17. desember 1998, leserinnlegg fra Valdres Energiverk trykket i avisen Valdres 21. desember 1998, tariffer, kopi av styreprotokoll etter styremøte 8. desember 1998.

NVE vil vist til forskrift til energiloven § 4 - 4, b annet ledd siste punktum der det står:

"Konsesjonæren må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."

Dette vil si at Valdres Energiverk ikke har anledning til å gi kunder som også kjøper kraft fra energiverket lavere overføringstariff enn kunder som kjøper kraften fra andre leverandører.

NVE kontrollerer energiverkenes nettvirksomhet nøye. Energiverkene skal sende inn regnskapene til NVE hvert år. De skal føre separate regnskap for de ulike virksomhetene som kraftproduksjon, kraftsalg og nettdrift. Alle inntekter fra tariffene (dvs. inntekter fra nettleien) skal føres som inntekter til nettet. Regnskapene til energiverkene, som skal godkjennes av revisor, blir også kontrollert av NVE. Alle tariffene til energiverkene skal være offentlige. Energiverk som både driver med nettvirksomhet og salg av kraft og fakturerer begge, er pålagt å skille mellom de to virksomhetene på fakturaen. NVE kontrollerer energiverkenes totale tillatte inntekt fra nettvirksomheten gjennom at NVE setter en ramme for hvor høy inntekt energiverkene samlet kan beregne seg.

Valdres Energiverk sin inntektsramme fra nettvirksomheten ble økt med 2,5 mill. kr. fra 1998 til 1999. Dette skyldes flere forhold som blant annet generell prisstigning, økning i levert energi, overgang til ny faktura, kostnader forbundet med år 2000-problematikken og statsstønad. Flere energiverk har tidligere mottatt betydelige beløp i form av statsstønad for å bygge nett. Statsstønad av tilsvarende omfang kan ikke påregnes i fremtiden. For at disse energiverkene skal ha økonomi til å reinvestere i nettanlegg som opprinnelig ble finansiert med statsstønad, har NVE tillatt at inntektsrammene for disse energiverkene økes. En økning i inntektsrammen innebærer at Valdres Energiverk kan øke overføringstariffene.

Energiverkene regner ut nettariiffene på bakgrunn av budsjetterte inntekter og kostnader, men realiserte inntekter og kostnader avviker normalt noe fra de budsjetterte. Årsaker til dette er for eksempel dersom overført energi avviker fra forutsetningene i budsjettet. Dersom regnskapene viser at den realiserte inntekten har vært høyere enn det som er tillatt, må energiverket betale det overskytende tilbake til kundene, og dersom den har vært lavere, kan energiverket kreve inn dette fra kundene. Hvordan nivået på Valdres Energiverk sine inntekter i 1999 vil være sammenliknet med den inntekten som NVE har fastsatt vil være, ser man først når regnskapene for 1999 foreligger.

Ingen energiverk har anledning til å blande sammen konkurranseutsatt virksomhet (kraftsalg og kraftproduksjon) og monopolvirksomhet (overføring av kraft). Som de fleste andre distribusjonsverk, driver også Valdres Energiverk både konkurranseutsatt virksomhet og monopolvirksomhet. Ved årsskiftet foretok Valdres Energiverk to endringer i prisstrukturen. Fastleddet i overføringstariffen (nettleien) ble økt samtidig som fastleddet på kraftkjøp ble fjernet. Selv om endringene skjedde samtidig, er det ikke fremkommet opplysninger som tilsier at Valdres Energiverk har økt overføringstariffene for å kompensere for reduserte inntekter fra kraftsalg.

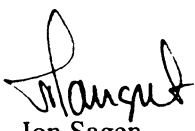
NVE har ikke funnet indikasjoner på at Valdres Energiverk opptre med ulike overføringstariffer (nettleie) avhengig av hvem som er kraftleverandør. Overføringstariffene er offentlige og alle kunder blir avregnet etter de samme tariffen.

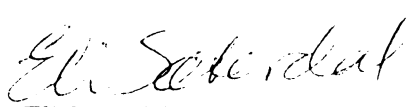
NVE ser at prisendringene i Valdres Energiverk er blitt tolket dithen at Valdres Energiverk diskriminerer kunder som kjøper kraften av andre leverandører og at tariffstrukturen kan gi Valdres Energiverk konkurransefordeler som kraftleverandør. NVE kan imidlertid ikke se at Valdres Energiverk bevisst har forsøkt å spre feilaktig informasjon om dette forholdet.

Konklusjon:

NVE kontrollerer energiverkenes inntekter fra nettvirksomheten, regnskaper, tariffstruktur etc. NVE har ikke funnet indikasjoner på at Valdres Energiverk opptre med ulike overføringstariffer (nettleie) avhengig av hvem som er kraftleverandør. NVE kan ikke se at Valdres Energiverk bevisst har forsøkt å spre uriktig informasjon om tariffen og priser for på denne måten å gi energiverket konkurransefordeler.

Med hilsen

for Jon Sagen
seksjonssjef

Eli Sæterdal
førstekonsulent

SAK NR. 3

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Odd Johannessen
Bussedalen 12 B

3600 KONGSBERG

Vår dato: 25. 01. 1999
Vår ref.: NVE 9900066-2 mm/els
Arkiv:
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eli Sæterdal
22 95 92 07

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Fastledd i overføringstariffen (nettleien) til husholdninger. Kongsberg Energi.

Vi viser til Deres brev til Olje- og energidepartementet datert 29. desember 1998 der De kommenterer fastleddet i overføringstariffene til Kongsberg Energi. Departementet oversendte brevet den 6. januar 1999.

NVE regulerer energiverkenes inntekter fra nettvirksomheten og fastsetter hvert år den maksimale inntekten som energiverkene kan beregne seg fra nettvirksomheten.

Kostnadene i elektriske nett er delvis faste og delvis variable. Ved overføring av kraft vil en andel av kraften gå tapt på grunn av motstand i nettet, og tapene øker mer en proporsjonalt med overført energi. Det vil si at dersom kraftoverføringen øker med en prosent, vil overføringstapet øke med mer enn en prosent. De kortsiktige variable kostnadene er knyttet til dette krafttapet og utgjør om lag 4-5 øre/kWh (eksklusive mva) eller 20-30% av de samlede kostnadene ved overføring av kraft til husholdninger. De resterende kostnadene (kapitalkostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader m.m.) er mer eller mindre faste og uavhengig av mengden energi (målt i kWh) som overføres. Bruken av et overføringsnett er i mindre grad avhengig av den løpende energioverføringen.

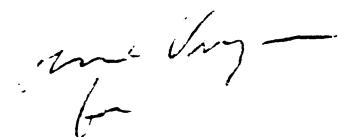
Større næringskunder har normalt en effektmåler og blir avregnet etter både effektuttak og energiuttak. Husholdninger og mindre næringskunder har normalt ikke effektmåler og blir avregnet etter en energitariff. I henhold til NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer, skal kunder uten effektavregning avregnes et fastledd og et energiledd. Energileddet skal dekke minst verdien av de marginale tap som oppstår ved kraftoverføring. Fastleddet skal dekke minst de kundespesifikke kostnadene. Energiverket kan i tillegg øke energileddet og/eller fastleddet for å kunne skaffe seg inntekter i henhold til NVEs regulering. NVE har ikke kommet med krav utover dette. Det er mest vanlig å øke både energileddet og fastleddet.

Det kan argumenteres for at et energiledd som bare gjenspeiler verdien av marginale tap og et fastledd som er tilsvarende høyt, vil gjenspeile kostnadsstrukturen i nettet bedre enn et høyt energiledd og et lavt fastledd. En konsekvens av en tariffstruktur med et høyt fastledd og lavt energiledd, er at kunder som tar ut lite energi i løpet av året betaler en høy tariff målt i øre/kWh, mens kunder som tar ut mye energi i løpet av året får en relativt lav tariff målt i øre/kWh. Dersom fastleddet er relativt lavt og energileddet tilsvarende høyt, blir forholdet motsatt. Det er de enkelte energiverk som foretar

avveiningen mellom nivået på fastleddet og energileddet. Så lenge energiverkenes tariffer er innenfor gjeldende regelverk, vil ikke NVE gripe inn overfor tariffstrukturen.

Det diskuteres hvilke virkemidler som er mest hensiktsmessig for å fremme ENØK. Så langt har overføringstariffen (nettleien) til husholdninger ikke vært ansett som et middel for å oppnå dette.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen'.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Eli Sæterdal'.

Eli Sæterdal
førstekonsulent

Kopi: Kongsberg Energi

SAK NR. 4

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Øyvind Hagen
Ekebergveien 5

3420 LIERSKOGEN

Vår dato: 05.02.1999

Vår ref.: NVE 9900212-2 mm/els

Arkiv: 653.3

Deres dato: 190199

Deres ref.:

Saksbehandler:

Eli Sæterdal

22 95 92 07

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Overføringstariffer (nettleie) i Lier Everk AS sitt konsesjonsområde. 1999.

Vi viser til Deres brev av 19. januar 1999 vedrørende informasjonsplikt og endring av fastleddet i Lier Everk sine tariffer for husholdningskunder.

NVE har behandlet Deres henvendelse som en forespørsel vedrørende tariffering av husholdningskunder.

Informasjonsplikt.

I henhold til NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer er det tilstrekkelig at energiverk informerer sine kunder gjennom annonser i lokalpressen. Det har vært vurdert om energiverkene skal pålegges å sende sine kunder skriftlig tariffinformasjon. Så langt har NVE funnet det riktig å ikke pålegge energiverkene uoppfordret å gi skriftlig informasjon om tariffene til kundene sine. NVE har vurdert det som tilstrekkelig at energiverket kunngjør tariffene i lokalpressen. Kunder som selv henvender seg til energiverket skal selvsagt få informasjon.

Tarifferingsprinsipper.

NVE regulerer energiverkenes inntekter fra nettvirksomheten og fastsetter hvert år den maksimale inntekten som energiverkene kan beregne seg fra nettvirksomheten.

Kostnadene i elektriske nett er delvis faste og delvis variable. Ved overføring av kraft vil en andel av kraften gå tapt på grunn av motstand i nettet, og tapene øker mer en proporsjonalt med overført energi. Det vil si at dersom kraftoverføringen øker med en prosent, vil overføringstapet øke med mer enn en prosent. De kortsiktige variable kostnadene er knyttet til dette krafttapet og utgjør om lag 4-5 øre/kWh (eksklusive mva) eller 20-30% av de samlede kostnadene ved overføring av kraft til husholdninger. De resterende kostnadene (kapitalkostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader m.m.) er mer eller mindre faste og uavhengig av mengden energi (målt i kWh) som overføres. Disse kostnadene vil være avhengig av den effekt (målt i kW) som nettet er i stand til å overføre. Bruk av nettet er således relatert til både effekt og energi - ikke bare energi.

Forskrift til energiloven § 4 - 4, b, annet ledd siste punktum lyder:

"Konsesjonæren må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."

Brukstid måles i timer, og er forholdet mellom energiuttak (måles i kWh) og maksimal effekt i avregningsperioden (måles i kW).

Større næringskunder har normalt en effektmåler og blir avregnet etter både effektuttak og energiuttak. For disse kundene vet man hver enkelts kunde individuelle brukstid. Husholdninger og mindre næringskunder har normalt ikke effektmåler og blir avregnet etter en energitariff. For disse kundene må brukstiden estimeres.

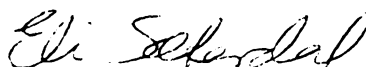
I henhold til NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer, skal energimålte kunder avregnes et fastledd og et energiledd. Energileddet skal dekke minst verdien av de marginale tap som oppstår ved kraftoverføring. Fastleddet skal dekke minst de kundespesifikke kostnadene. Energiverket kan i tillegg øke energileddet og/eller fastleddet for å kunne skaffe seg inntekter i henhold til NVEs regulering. NVE har ikke kommet med krav utover dette. Det er de enkelte energiverk som foretar avveiningen mellom nivået på fastleddet og energileddet innenfor rammen av gjeldende regelverk.

Spørsmålet er om differensiering av fastleddet ligger innenfor rammen av gjeldende regelverk. Forskriftens krav om at nettselskapet må tilby like tariffer justert for brukstid, har NVE tolket dithen at kunder med lav brukstid skal ha en relativt høy tariff målt i øre/kWh. Gjennom å avregne kundene et effektledd, vil dette prinsippet bli ivaretatt. Differensiering av fastleddet for energimålte kundegrupper som har vesentlig forskjellig brukstid ligger innenfor rammen av gjeldende regelverk.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Eli Sæterdal
førstekonsulent

Kopi: Lier Everk AS

SAK NR. 5

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Valdres Energiverk AS
Postboks 32

2901 FAGERNES

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 28. 02. 1999
Vår ref.: NVE 9804062-2 mm/sge
Arkiv: 653.3
Deres dato: 141098
Deres ref.: 98-00498-1-OW/65-651

Saksbehandler:
Sigve Ekeland
22 95 92 74

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vedr. forsterkning av nett til hytteabonment - T09120

Vi viser til forespørsel i brev av 14.10.98 vedrørende anleggsbidrag ved forsterkning av nettet som følge av økt forbruk og/eller oppgradering av kundens sikringsstørrelse.

I NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer av november 1997 kap.7.2, første avsnitt, defineres anleggsbidrag som en individuelt beregnet engangsbetaling ved tilknytning av et nytt anlegg eller ved en større forsterkning av en eksisterende tilknytning. Videre heter det i 7.2, tredje avsnitt, at anleggsbidrag til en forsterkning av en tilknytning bare skal beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. I følge 7.2, fjerde avsnitt, er det normalt ikke anledning til å kreve anleggsbidrag ved fornyelser av eksisterende nettanlegg.

Ut fra generelle betraktninger vil vi legge til grunn at en kunde bør ha anledning til å benytte seg av det effektuttak som er mulig i forhold til eksisterende sikringsstørrelse/overbelastningsvern.

Dersom kunden ønsker å øke overbelastningsvernet åpner retningslinjene for at det kan innkreves et anleggsbidrag. I henhold til retningslinjenes kap. 7.2, tredje avsnitt skal bidraget da beregnes ut fra kostnadene ved kundens spesifikke tilknytning til nettet. Når en tilknytning utløser behov for forsterkninger i radielle fellesanlegg kan også en andel av forsterkningskostnaden i det radielle fellesanlegget inngå i beregningsgrunnlaget for bidraget. Andelen skal tilsvare forholdet mellom kundens antatte effektbehov og den økte effektkapasitet i fellesnettet.

Basert på de opplysninger som er gitt i Deres brev har ikke NVE tilstrekkelig grunnlag for å vurdere hvorvidt et anleggsbidrag på kr 38 544,- er riktig, men vi vil gjøre oppmerksom på at Valdres Energiverk plikter å følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser om beregning av anleggsbidrag.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Sigve Ekeland
førstekonsulent

SAK NR. 6

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Sandefjordregionen Energiverk AS
Postboks 454
3201 SANDEFJORD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 29. 03. 1999

Vår ref.: NVE 9900779-4 mm/els

Arkiv: 912-653.3/Sandefjordregionen Energiverk

Deres dato::

Deres ref.:

Saksbehandler:

Eli Sæterdal

22 95 92 07

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Overføringstariffer (nettleie) i Sandefjordregionen Energiverk AS sitt konsesjonsområde. 1999.

Geir Gogstad har i brev av 8. februar 1999 til Konkurransetilsynet stilt spørsmål vedrørende fastleddet for husholdninger og hytter i Sandefjordregionen Energiverk sitt konsesjonsområde.

Konkurransetilsynet oversendte saken til NVE i brev av 15. februar 1999. Sandefjordregionen Energiverk uttalte seg om saksforholdene i brev av 5. mars 1999 (kopi av brevet er vedlagt).

NVE har foretatt en beskrivelse av gjeldende regelverk og en kort gjennomgang av Sandefjordregionen Energiverk sine tilpasninger til dette regelverket.

1. april 1999 skjer det en endring i det formelle regelverket vedrørende overføringstariffer. For det første endres forskrift til energiloven fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon av 7. desember 1990 nr. 959. For det andre vil NVEs tidligere retningslinjer erstattes av forskrift. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer er vedlagt. NVE har besvart Deres henvendelse ut fra regelverket som gjelder etter 1. april 1999. Imidlertid har disse endringene ingen praktisk innvirkning vedrørende regelverket for tariffing av energimålte kunder (som for eksempel husholdninger og hytter/fritidsboliger).

Energiverkene skal sende inn regnskapene til NVE hvert år. De skal føre separate regnskap for de ulike virksomhetene som kraftproduksjon, kraftsalg og nettdrift. Alle inntekter fra tariffene (dvs. inntekter fra nettleien) skal føres som inntekter til nettet. Dette gjelder uavhengig av forholdet mellom fastledd og energiledd i tariffene for de enkelte energiverk. Regnskapene til energiverkene, som skal godkjennes av revisor, blir også kontrollert av NVE. Alle tariffene til energiverkene skal være offentlige og ikke-diskriminerende. NVE kontrollerer energiverkenes totale tillatte inntekt fra nettvirksomheten gjennom at NVE setter en ramme for hvor høy inntekt energiverkene samlet kan beregne seg. Dersom regnskapene viser energiverket har realisert for høy inntekt, plikter energiverket å tilbakebetale dette til kundene. Først i forbindelse med gjennomgangen av regnskapene for 1999, vet man om Sandefjordregionen Energiverk har realisert for høy inntekt dette året. Sandefjordregionen Energiverk skriver at de ikke har hatt kraftomsetning etter 1. januar 1997, og dette stemmer overens med regnskap som energiverket har levert til NVE.

Forskriften til energiloven forbyr konsesjonærer (nettselskap) å diskriminere nettkunder. I forskrift til energiloven av 7. desember 1990 nr. 959, § 4 – 4, b tredje ledd står det:

"Konsesjonæren må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."

Denne bestemmelsen er lik § 11 - 1, 1 ledd, bokstav d i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer. Brukstid måles i timer og er forholdet mellom årets energiuttak (måles i kWh) og maksimaleffekt (måles i kW). Lang brukstid vil si at energiuttaket foregår relativt jevnt over året med relativt små effekttopper. Kort brukstid vil si at energiuttaket ikke foregår jevnt over året og at det er til dels høye effekttopper. Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med lang brukstid (relativt lavt effektuttak). Et sterkt nett er mer kostnadskrevenne enn et mindre sterkt nett. NVE tolker "like tariffer justert for forskjeller i brukstid" dithen at kunder med lang brukstid skal tilbys relativt lave tariffer målt i øre/kWh, mens kunder med kort brukstid skal tilbys relativt høye tariffer målt i øre/kWh.

Ved overføring av kraft vil en andel av kraften gå tapt på grunn av motstand i nettet, og tapene øker mer enn proporsjonalt med overført energi. Det vil si at dersom kraftoverføringen øker med en prosent, vil overføringstapet øke med mer enn en prosent. De kortsiktige variable kostnadene er knyttet til dette krafttapet og kan som et gjennomsnitt utgjøre om lag 4-5 øre/kWh (eksklusive mva) ved en kraftpris på 20 øre/kWh. Dette tilsvarer 20-30% av de samlede kostnadene ved overføring av kraft til husholdninger. De resterende kostnadene (kapitalkostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader m.m.) er mer eller mindre faste og uavhengige av mengden energi (målt i kWh) som overføres. Bruken av et overføringsnett er i mindre grad avhengig av den løpende energioverføringen.

I henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer § 12 - 2, skal energimålte kunder (dvs. husholdninger m.m.) avregnes et fastledd og et energiledd. Energileddet skal dekke minst verdien av de marginale tap som oppstår ved kraftoverføring. Fastleddet skal dekke minst de kundespesifikke kostnadene. Energiverket kan i tillegg øke energileddet og/eller fastleddet for å kunne skaffe seg inntekter i henhold til NVEs regulering. NVE har ikke kommet med krav utover dette.

Det kan argumenteres for at et energiledd som bare gjenspeiler verdien av marginale tap og et fastledd som er tilsvarende høyt, vil gjenspeile kostnadsstrukturen i nettet bedre enn et høyt energiledd og et lavt fastledd. En konsekvens av en tariffstruktur med et høyt fastledd og lavt energiledd, er at kunder som tar ut lite energi i løpet av året betaler en høy tariff målt i øre/kWh, mens kunder som tar ut mye energi i løpet av året får en relativt lav tariff målt i øre/kWh. Dersom fastleddet er relativt lavt og energileddet tilsvarende høyt, blir forholdet motsatt. Det er de enkelte energiverk som foretar avveiningen mellom nivået på fastleddet og energileddet. Energiverkene har relativt stor grad av frihet med hensyn på å fastsette tariffene for energimålte kunder. Så lenge energiverkenes tariffer er innenfor gjeldende regelverk, vil ikke NVE gripe inn overfor tariffstrukturen.

Sandefjordregionen Energiverk benytter EnFO (Energiforsyningens Fellesorganisasjon) sitt punkttariffprogram for beregning av punkttariffene. Sandefjordregionen Energiverk har langt ved utskrift fra dette programmet. Med bakgrunn i denne og telefonsamtaler med Sandefjordregionen Energiverk 15. og 18. mars 1999 har NVE kort vurdert tariffene for husholdninger og hytter. Sandefjordregionen Energiverk opplyste at data vedrørende overført volum, energitap fordelt på ulike kundegrupper, brukstid for energimålte kunder m.m. er beregnet på bakgrunn av nettanalyser og erfaring. Sandefjordregionen Energiverk opplyste også at kostnadsfordelingen mellom ulike kundegrupper på samme nettnivå er gjort på bakgrunn av maksimal effekt referert kunde (for energimålte kunder vil dette selvsagt være estimert brukstid). Dette gjelder alle typer kostnader. Sandefjordregionen Energiverk opplyste også at kostnadsdekningen for utkoblbar overføring

(overføring som kan kobles ut etter ordre fra nettselskapet - se for øvrig kapittel 13 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer) bare er 20% (det vil si at utkoblbar overføring bare dekker 20% av kostnadene). Sandefjordregionen Energiverk benytter samme prinsipp vedrørende kvantumsdifferensierte tariffer (se § 12-2 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer) der den relative kostnadsdekningen er lavere på de høyere kvantumstrinn. Å benytte effekt som kostnadsbærer ligger innenfor rammen av gjeldende regelverk. Brukstiden som Sandefjordregionen Energiverk har benyttet synes ikke urimelig, men i samsvar med tidligere utførte belastningsundersøkelser (se for eksempel EFI TR A4095 "Brukstil for maksimaleffekt for en del kundetyper", oktober 1993). Ut fra disse opplysningene synes det ikke som om husholdningskunder og hyttekunder dekker en urimelig andel av energiverkets kostnader i henhold til tildelt inntektsramme.

Sandefjordregionen Energiverk har samme tariffer for husholdninger og hytter. I Sandefjordregionen Energiverk sine tariffer for husholdninger og hytter er energileddet høyere enn verdien av marginale tap og fastleddet er høyere enn kundespesifikke kostnader. Sandefjordregionen Energiverk har økt fastleddet og redusert energileddet i tariffene for husholdninger og hytter sammenliknet med 1998. Dette begrunnes med at siden en stor del av kostnadene ved drift av nettet er faste og uavhengig av kundens energiuttak, er det ikke urimelig at tariffene gjenspeiler dette faktum.

Ut fra de opplysninger som foreligger har NVE ikke grunnlag for å anta at tariffene for husholdninger og hytter i Sandefjordregionen Energiverk bryter med gjeldende regelverk.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef
Eli Sæterdal
førstekonsulent

Vedlegg: 2

Kopi: Konkurransetilsynet

SAK NR. 7

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Per E. Gran
Baldersvei 25

1344 HASLUM

Vår dato: 29. 03. 1999
Vår ref.: NVE 9900955-2 mm/els
Arkiv: 912-653.3
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eli Sæterdal
22 95 92 07

Middelthuns gate 29
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Overføringstariffer (nettleie). Forespørsel vedrørende regelverk.

NVE viser til Deres brev av 3. mars 1999 og vil behandle Deres henvendelse som en forespørsel vedrørende regelverket for overføringstariffene (nettleien). Kjøp og salg av kraft er konkurranseutsatt virksomhet som ikke reguleres av NVE.

Hvert enkelt lokale nettselskap har monopol på distribusjon av kraft innen et bestemt geografisk område. Årsaken til dette ligger i kostnadsstrukturen ved kraftoverføring. Det er rimeligere at et nettselskap foretar all distribusjon av elektrisk energi til sluttbruker innen et geografisk område enn at det foreligger flere alternative distribusjonsnett innen samme område med hver sine nettanlegg. Ved salg av kraft foreligger ikke de samme stordriftsfordelene, og nettselskapene har ikke monopol på salg av kraft innen samme geografiske område.

1. april 1999 skjer det en endring i det formelle regelverket vedrørende tariffing. For det første endres forskrift til energiloven fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon av 7. desember 1990 nr. 959. For det andre vil NVEs tidligere retningslinjer erstattes av forskrift. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer er vedlagt. Forskrift til energiloven fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon av 7. desember 1990 nr. 959 kan kjøpes i bokhandel. NVE har besvart Deres henvendelse ut fra regelverket som gjelder etter 1. april 1999. Imidlertid har disse endringene praktisk innvirkning på tariffing av energimålte kunder (som for eksempel husholdninger og hytter/fritidsboliger).

NVE fastsetter nettselskapenes maksimalt tillatte inntekt fra nettvirksomheten (se kapittel III i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer). For å fastsette tillatt inntekt er det tatt utgangspunkt i bokførte kostnader i 1994 og 1995. I tillegg kan nettselskapene kreve dekning for kostnader for overføring av kraft i overliggende nett. Overliggende nett er det nett som transporterer kraft mellom landsdelene og eventuelt mellom ulike områder innen hver landsdel. Tillatt inntekt justeres årlig for blant annet prisstigning, økning i levert energi og individuell effektivitet. NVE måler nettselskapenes effektivitet. Nettselskap som måles som ineffektive får større reduksjoner i inntektsrammen enn nettselskap der NVE ikke klarer å påvise ineffektivitet. Nettselskapene er sikret å få dekket sine kostnader og en minimums avkastning (for tiden 2%) på investert kapital. Nettselskapene kan selvsagt beregne seg lavere inntekt enn den maksimalt tillatte.

Nettselskapene er pliktet til å føre regnskap etter regnskapsloven og sende regnskapene til NVE. De skal føre separate regnskap for de ulike virksomhetene som kraftsalg, kraftproduksjon, nettvirksomhet osv. Alle inntekter fra overføringstariffene (nettleien) skal føres som inntekter til nettet. I tillegg til at regnskapene skal være kontrollert og godkjent av revisor, fører også NVE kontroll med regnskapene. NVE kontrollerer blant annet nettselskapenes inntekter sett i forhold til nettselskapenes maksimalt tillatte inntekt. Dersom det viser seg at et nettselskaps realiserte inntekt er høyere enn det maksimalt tillatte, plikter nettselskapet å føre dette tilbake til kundene. Dersom selskapets inntekter er lavere enn det som maksimalt er tillatt, kan selskapet kreve inn dette fra kundene.

I forskrift til energiloven av 7. desember 1990 nr. 959, § 4 – 4, b tredje ledd står det:

”Konsesjonæren må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v.”

Denne bestemmelsen er lik § 11 - 1, 1 ledd, bokstav d i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer. Kunder med lang brukstid skal tilbys relativt lave tariffer målt i øre/kWh, mens kunder med kort brukstid skal tilbys relativt høye tariffer målt i øre/kWh. Brukstid måles i timer og er forholdet mellom årets energiuttak (måles i kWh) og maksimaleffekt (måles i kW). Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med lang brukstid (relativt lavt effektuttak). Et sterkt nett er mer kostnadskrevende enn et mindre sterkt nett.

I et elektrisk nett er kostnadene som er avhengig av den løpende energioverføringen relativt små. Ved overføring av kraft, vil en del av kraften gå tapt på grunn av motstand i ledningene, og energitapet øker overproporsjonalt med overført energi. På kort sikt vil de kostnadene som er avhengig av den løpende energioverføringen reflekteres av tapene. Kostnadene knyttet til å bygge og vedlikeholde nettet er relativt faste på kort sikt og er uavhengig av kundenes løpende energiuttak. De faste kostnadene er relativt høye sammenliknet med de variable.

Overføringstariffen for energimålte kunder er bygd opp av et fastledd og et energiledd (se § 12-2 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer). Fastleddet skal minimum dekke de kundespesifikke kostnadene knytte til måling, avregning, fakturering og tilsyn. Energileddet skal minimum dekke verdien av de marginale tapene i nettet. I et typisk distribusjonsnett kan dette i gjennomsnitt utgjøre 4 – 5 øre/kWh ved en kraftpris på 20 øre/kWh. Dette tilsvarer i gjennomsnitt omlag 20 – 30 % av kostnadene ved å levere til en husholdning. I tillegg kan nettselskapet øke fastleddet og/eller energileddet for å skaffe seg tilstrekkelige inntekter i henhold til fastsatt inntektsramme. Bortsett fra minimumskravene står nettselskapet fritt til å sette størrelsen på fastleddet og energileddet. NVE har ikke funnet faglige argumenter av en slik tyngde at NVE har funnet det riktig å pålegge alle nettselskap en bestemt fordeling mellom nivå på fastleddet og nivået på energileddet.

Hytter/fritidsboliger er typisk i bruk en liten del av året og har kort brukstid. Ut fra dette er det ikke urimelig at den resulterende overføringstariffen er relativt høy målt i øre/kWh. NVE har i behandlingen av konkrete saker godtatt separate tariffer for hytter/fritidsboliger der fastleddet settes høyere enn for husholdninger.

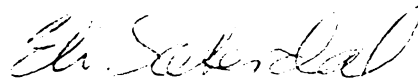
Man kan ikke uten videre sammenlikne resulterende tariff målt i øre/kWh for husholdninger et område med hytter/fritidsboliger i et annet område. For det første varierer kostnadene ved å bygge og drive distribusjonsnett fra område til område. For det andre varierer forholdet mellom energiledd og fastledd fra nettselskap til nettselskap. For det tredje varierer de ulike kundetyper brukstid og energiuttak.

De skriver i Deres brev til Vest-Oppland Kommunale Kraftselskap datert 19. februar 1999 at De betalte for anleggskostnadene da linjen ble trukket frem til Lenningen. NVE gav regler for fastsettelse av anleggsbidrag og tilknytningsgebyr først i 1998. Regelverk gjeldende fra 1. april 1999 finnes i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer §15-3 og §15-4. Før 1998 hadde nettselskapene noe forskjellig praksis vedrørende anleggsbidrag og tilknytningsgebyr. NVE har ikke undersøkt detaljer vedrørende Vest-Oppland Kommunale Kraftselskap sin praksis generelt eller forholdene omkring tilknytningene ved Lenningen spesielt. Nettselskapenes tidligere praksis vil normalt ikke tillegges avgjørende vekt i enkeltsaker med mindre spesielle forhold tilsier det.

Med hilsen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Jon Sagen', written over the printed name and title.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Eli Sæterdal', written over the printed name and title.

Eli Sæterdal
førstekonsulent

Vedlegg: 1

Kopi: Vest-Oppland Komm. Kraftselskap

SAK NR. 8

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Georg Henrik Lund
Irisveien 20 D

0870 OSLO

Vår dato: 06.04.1999
Vår ref.: NVE 9803250-4 mm/els
Arkiv: 653.3
Deres dato: 110399
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eli Sæterdal
22 95 92 07

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Overføringstariffer. Forespørsel om regelverk

NVE viser til Deres brev av 11. mars 1999 og NVEs brev til Trygve Fodnes datert 17. august 1998. NVE vil behandle Deres henvendelse som en forespørsel vedrørende regelverket for overføringstariffene.

I Deres oversikt over tariffene til Vest-Oppland Komm. Kraftselskap er tariffen for et år inklusive mva. sammenliknet med tariffene for et annet år eksklusiv mva. I henhold til NVEs opplysninger er tariffene for husholdninger og hytter/fritidsboliger i Vest-Oppland Komm. Kraftselskap sitt område:

	Fastledd (kr/kunde)		Energiledd (øre/kWh)	
	u. mva	m. mva.	u. mva	m. mva.
1996	1110	1365	12,9	15,9
1997	1560	1919	11,9	14,6
1998	1560	1919	11,9	14,6
1999	1955	2405	11,9	14,6

Tariffene reguleres av forskrift til energiloven fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon av 7. desember 1990 nr. 959 (sist endret 18. februar 1999) og forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999.

NVE fastsetter nettselskapenes maksimalt tillatte inntekt fra nettvirksomheten (se kapittel III i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer). For å fastsette tillatt inntekt er det tatt utgangspunkt i bokførte kostnader i 1994 og 1995. I tillegg kan nettselskapene kreve dekning for kostnader for overføring av kraft i overliggende nett. Overliggende nett er det nett som transporterer kraft mellom landsdelene og eventuelt mellom ulike områder innen hver landsdel. Tillatt inntekt justeres årlig for blant annet prisstigning, økning i levert energi og individuell effektivitet. Nettselskapene er sikret å få dekket sine kostnader og en minimums avkastning (for tiden 2%) på investert kapital. Nettselskapene kan selv sagt beregne seg lavere inntekt enn den maksimalt tillatte.

Kostnadsstrukturen i elektriske nett er beskrevet i NVEs brev til Trygve Fodnes datert 17. august 1998. Overføringstariffen for energimålte kunder er bygd opp av et fastledd og et energiledd (se § 12-2 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for overføringsvirksomheten og overføringstariffer). Fastleddet skal minimum dekke de kundespesifikke kostnadene knytte til måling, avregning, fakturering og tilsyn. Energileddet skal minimum dekke verdien av de marginale tapene i nettet (i et distribusjonsnett utgjør dette i gjennomsnitt 4-5 øre/kWh ved en kraftpris på 20 øre/kWh). I tillegg kan nettselskapet øke fastleddet og/eller energileddet for å skaffe seg inntekter i henhold til det som maksimalt er tillatt. Følgelig kan fastleddet dekke en andel av de faste (bruksuavhengige) kostnadene i nettet i tillegg til de kundespesifikke kostnadene (dette ble også beskrevet i NVEs brev av 17. august 1998 som De har referert til). Bortsett fra minimumskravene står nettselskapet fritt til å sette størrelsen på fastleddet og energileddet. NVE har ikke funnet faglige argumenter av en slik tyngde at NVE har funnet det riktig å pålegge alle nettselskap en bestemt fordeling mellom nivå på fastleddet og nivået på energileddet.

Vest-Oppland Komm. Kraftselskap opplyste i en telefonsamtale 22. mars 1999 at de hadde samme tariff for husholdninger og hytter/fritidsboliger. Det er riktig at NVE i enkeltsaker har pålagt nettselskap å redusere fastleddet for hytter/fritidsboliger. Dette har vært tilfelle dersom fastleddet for hytter/fritidsboliger har vært høyere enn fastleddet for husholdninger og forskjellen mellom disse fastleddene har vært vurdert som urimelig stor. NVE har aldri grepet inn og pålagt et nettselskap å redusere fastleddet for hyttekunder dersom fastleddene for husholdningskunder og hyttekunder er like.

De skriver i Deres brev at måleren etter Deres beregninger er 7% feil. NVE behandler ikke denne type saker. Dersom De ønsker å gå videre med dette, kan De henvende Dem til: El klage nemnda. Adressen dit er: El klage nemnda, Postboks 274, 1324 Lysaker.

I Deres brev ber De om å få opplyst om å få oppgitt klageinstans. I henhold til § 16-1 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer kan NVE gi pålegg til de enkelte nettselskap vedrørende tariffer m.m.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Eli Sæterdal
førstekonsulent

Vedlegg: 1

Kopi: Vest-Oppland Komm. Kraftselskap

SAK NR. 9

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPPI

Kvinnherad Energi A/S
Postboks 68

5464 DIMMELSVIK

Vår dato: 19.04.1999
Vår ref.: NVE 9901635-2 /
Arkiv: 653.3
Dykkar dato: 24.05.2120
Dykkar ref.: 741/99000121

Sakshandsamar:
Sigve Ekeland
22 95 92 74

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tariffering av innmating til distribusjonsnettet

NVE viser til brev av 08.04.99 der Kvinnherad Energi ber om NVE sitt syn på problemstillinger knytta til fastsetjing av innmatingstariffer frå småskalaproduksjon.

I følgje § 14-1 i "Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer" av 11. mars 1999 skal energileddet for innmating avspegle dei marginale tapskostnadane i nettet ved innmating i tilknytningspunktet. Dette kan medføre eit positivt eller eit negativt energiledd avhengig av tapsforholda.

I prinsippet skal alle nettselskap fastsetje individuelle energiledd for innmating uavhengig av nettnivå og produksjonsstorleik. NVE er likevel klar over at det i nokre tilfelle kan vere turvande å gjere praktiske tillempingar mellom anna som følgje av begrensningar med produsenten sitt måleutstyr.

Det er ikkje mogleg på generelt grunnlag å kjenne samanhangen mellom innmatingstariffane i enkelte punkt i distribusjonsnettet og innmatingstariffane på høgare nettnivå. Summen av dei marginale tap ved innmating i eige og overliggjande nett vil avgjere dei marginale tapa ved innmating i distribusjonsnettet. Det kan difor vere rett at energileddet for innmating i distribusjonsnettet blir negativt samstundes med at ein har positive energiledd i sentral- og regionalnettpunkt i området.

NVE vurderer å senda ut kommentarar/retteiing til den nye forskrifta. Det er førebels usikkert når ei slik retteiing eventuelt kjem, men vi registrerer løpande spørsmål og problemområder som kan krevje nærare avklaring.

Mød helsing

Jon Sagen
seksjonssjef

Sigve Ekeland
førstekonsulent

SAK NR. 10

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPPI

Forbrukerrådet i Oslo og Akershus
Postboks 8104

0032 OSLO

Vår dato: 04. 06. 1999
Vår ref.: NVE 9901497-2 mm/ave
Arkiv: 653.3/520
Deres dato: 24.03.1999
Deres ref.: 99/00752/02

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tolkning av forskriftens bestemmelser om anleggsbidrag

Vi viser til Deres brev av 24.03.99 vedrørende tolkning av bestemmelsen om anleggsbidrag i § 15-4 i forskrift om "Økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringsstariffer".

I

De anfører i Deres brev at *"Forbrukerrådet er først og fremst interessert i en klargjøring av nettselskapenes mulighet til å kreve anleggsbidrag for utbedringer som er nødvendig for å dekke forbruket i en normalhusholdning, samt ved investeringer i nettet som er nødvendig for å forbedre kvaliteten på overføringstjenesten, slik at denne kommer innenfor gjeldende normer."*

I § 15-4 første ledd i NVE-forskriften heter det at nettselskapene kan innkreve anleggsbidrag når anleggskostnadene ved *"å forsterke nettet til eksisterende kunder"* er høye i forhold til nåverdien av de økte inntekter for nettselskapet som følger av disse investeringene. Det framgår her klart at nettselskapene kan innkreve anleggsbidrag fra kunder som allerede er tilknyttet nettet, men at dette er begrenset til de tilfeller der det er snakk om en forsterkning av nettet. Denne bestemmelsen gjelder uavhengig av hvilke kundegruppe kunden tilhører, og gjelder således også for husholdningskunder.

Det heter imidlertid i § 15-4 andre ledd at nettselskapene bare kan kreve anleggsbidrag til forsterkning av nettet når *"kunder krever økt kapasitet eller kvalitet"*. Dette er å forstå slik nettselskapet normalt ikke kan kreve anleggsbidrag når forsterkningsbehovet utløses av en alminnelig økning i etterspørselen etter overføringstjenester eller samfunnets krav om økt kvalitet på disse tjenestene. Hvis det derimot er enkeltkunder eller en avgrenset kundegruppe som har en økning i sitt effektbehov eller krever en overføringskvalitet som overgår de krav som gjelder i sin alminnelighet, vil nettselskapet kunne kreve at den eller de kundene som utløser et behov for nettforsterkninger skal dekke en andel av investeringskostnadene.

II

De ber videre om en presisering av betegnelsen *fornyelse* og *forsterkning*.

Fornyelse er å forstå som en reinvestering eller erstatning av eksisterende anlegg. Anleggets kapasitet og overføringskvalitet vil strengt tatt være uforandret og investeringen vil ikke føre til en økning i nettselskapets realkapital. NVE-forskriften skal tolkes slik at netteier normalt ikke kan innkreve anleggsbidrag ved fornyelse av nettanlegg.

Forsterkning er å forstå som en utvidelse av eksisterende overføringskapasitet/-kvalitet og innebærer en økning av nettselskapets realkapital. Ved forsterkninger og nyanlegg kan netteier innkreve et anleggsbidrag.

III

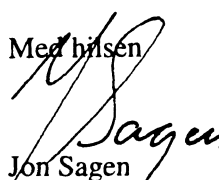
De anmoder avslutningsvis i Deres brev om at NVE gir en vurdering om i hvilken grad § 1-6 i EnFOs publikasjon "Energiforsyningens Fellesorganisasjons standard vilkår for tilknytning, nettleie og levering av elektrisk kraft" kommer i konflikt med § 15 -4 i NVE-forskriften.

Det heter i første avsnitt i § 1-6 i disse standardvilkårene at "*Dersom tilknytningen av anleggseiers/brukers anlegg krever fornyelse eller forsterkning av nettdeler, eller bygging av nye linjer/anleggsdeler, kan netteieren kreve anleggsbidrag. Dette gjelder dersom investeringen ikke dekkes av nettariifen. Det samme gjelder når anleggseier/bruker bestiller forsterkning, endringer eller utvidelser.*"

Når en ny kunde vil knytte seg til nettet må nettselskapet vurdere om det eksisterende nettet har tilstrekkelig kapasitet til å forsyne den nye kunden. Gitt at en ny tilknytning krever økt kapasitet i radielle anlegg som vil betjene den aktuelle tilknytningen, vil det i noen tilfeller være aktuelt å fjerne eksisterende trafoer, linjer etc. og erstatte disse med nettanlegg med høyere trafo-/linjekapasitet, i stedet for å bygge f.eks. en ny linje parallelt med eksisterende linje. Dette vil være en løsning som både innebærer en fornyelse av eksisterende anlegg og en forsterkning av anlegget. Etter NVE-forskriften vil som nevnt nettselskapet kunne kreve anleggsbidrag for den andel av investeringskostnaden som kan henføres forsterkningen av anlegget, men ikke for de kostnader som kan henføres fornyelsen (reinvesteringen).

Gitt at EnFO legger denne forståelsen til grunn kan ikke NVE se at EnFO-bestemmelsen i § 1-6 kommer i konflikt med NVEs forskrifter om fastsetting av anleggsbidrag. NVE ser for øvrig at betegnelsen "*fornyelse*" i § 1-6 like gjerne kunne vært tatt ut.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Arne Venjum
rådgiver

Kopi: EnFO, Postboks 274, 1324 Lysaker

SAK NR. 11

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Prosess- og foredlingsindustriens Landsforening
Postboks 5487 Majorstua

0305 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vår dato: 04.06.1999

Vår ref.: NVE 9901548-2 mm/ave

Arkiv: 653.3/520

Deres dato: 25.03.1999

Deres ref.: oby

Saksbehandler:

Arne Venjum

22 95 92 58

Tariffering av reaktiv effekt

Vi viser til Deres brev av 25.03.99 vedr. tariffering av reaktivt uttak.

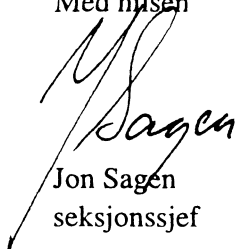
De hevder i Deres brev at enkelte nettselskap behandler reaktiv effekt fakturert av Statnett som overliggende nettkostnad og lar disse kostnadene inngå i tariffgrunnlaget for alle sine kunder. Dette innebærer også at sluttkundene i underliggende nett ikke blir henført disse kostnadene i forhold til sine virkelige uttak av reaktiv effekt. De anfører avslutningsvis i Deres brev at *"NVE gir uttrykk for at kostnader for reaktiv effekt skal behandles som driftskostnader og dekkes innenfor inntektsrammen. Vi finner det ikke at dette fremgår klart av NVEs retningslinjer. PIL ber derfor NVE om å presisere de retningslinjer som gjelder dette forholdet i rundskriv til alle netteiere, slik at ordningen med tariffering av reaktiv effekt kan fungere etter intensjonene."*

Vi vil vise til §6-4 i Forskrift om kontroll av nettvirksomhet av 11. mars 1999 der det heter at kostnader ved systemtjenester må dekkes innenfor inntektsrammen. Kostnader til reaktiv effekt er i §1-3 i samme forskrift definert som en systemtjeneste. De nettselskap som behandler kostnader til reaktive effektuttak fra overliggende nett som en overliggende nettkostnad vil derfor handle i strid med NVE-forskriften. Dette forholdet bør i tilfelle bringes inn for NVE som da eventuelt vil gjøre et vedtak i saken.

Når det gjelder tarifferingen av reaktiv effekt er det NVEs erfaring at nettselskapene har ulik praksis og at de i varierende grad tarifferer sine kunder for uttak av reaktiv effekt. NVE ser viktigheten av en ensartet tarifferingspraksis som er utformet slik at de kundene som forbruker reaktiv effekt også blir henført disse kostnadene.

En synliggjøring av disse kostnadene vil gi sluttbrukerne bedre signaler og dette vil bl.a. føre til at investeringer i kompenseringsutstyr blir gjennomført på de riktige stedene i nettet.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen', is written over the typed name and title.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arne Venjum', is written over the typed name and title.

Arne Venjum
rådgiver

Kopi: EnFO, Postboks 274, 1324 Lysaker

SAK NR. 12

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPi

Kværner Florø AS
Postboks 334

6901 FLORØ

Vår dato: 10. 06. 1999
Vår ref.: NVE 9900821-3 mm/ave
Arkiv: 563.3/520
Deres dato: 27.05.1999
Deres ref.: AM/sl

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tariffering av reaktiv effekt

Kværner Florø har i brev av 17.02.99 stilt en rekke spørsmål knyttet til måling og tariffering av reaktiv effekt. Bakgrunnen for Kværners brev er at Ytre Fjordane Kraftlag (YFK) har bestemt seg for å tariffere uttak av reaktiv effekt fra og med 1999. I første omgang vil YFK fakturere reaktive effektuttak for alle kunder med maksimal effektuttak større enn 200 kW og $\cos\phi < 0,9$. Tariffsatsen er satt til 200 kr/kVar, og grunnlaget vil settes lik høyest målte timeverdi for det reaktive effektuttaket.

A) *Kan YFK kreve oppgjør for reaktiv effekt fra oss når de ikke tidligere har opplyst oss om at vi ligger dårlig an i forhold til $\cos\phi$?*

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 gir YFK rett til å måle og avregne uttak av reaktiv effekt, kfr. § 15-2. Nettselskapet står relativt fritt til å bestemme om og når de ønsker å gjennomføre dette. For ikke å komme i konflikt med kravet om at tariffene skal være ikke-diskriminerende, må imidlertid YFK utarbeide generelle bestemmelser om de kriterier som nettselskapet legger til grunn for å måle og avregne reaktiv effekt og hvilke tariffer som gjelder. NVE vil f.eks. ikke akseptere at nettselskaper mer eller mindre tilfeldig velger ut hvilke kunder som skal avregnes slike effektuttak.

YFK har som nevnt valgt å tariffere alle enkeltkunder for sine uttak av reaktiv effekt når kunden har et aktivt effektuttak større enn 200 kW og $\cos\phi$ er mindre enn 0,9. NVE har ikke innvendinger som at disse kriteriene legges til grunn for å velge ut hvilke kunder som skal avregnes sine reaktive effektuttak.

B) *Er det ikke et berettiget krav at YFK skal opplyse oss om reaktiv effekt i en periode fremover for å se hvordan vi ligger an, og dernest gi oss tid (dersom nødvendig) til å sette inn tiltak for begrensnig av reaktiv effekt før de belaster oss for den?*

Som nevnt under punkt A) kan Kværner kreve at YFK opplyser om og etter hvilke kriterier nettselskapet vil måle og avregne uttak av reaktiv effekt. Det framgår av YFK sitt brev av 02.11.98 til Kværner at nettselskapet vil innføre måling og avregning fra og med 1999. NVE ser gjerne at YFK kunne informert om tiltaket tidligere, men mener likevel at er at deres varslingstid bør kunne aksepteres.

Når YFK har utarbeidet akseptable kriterier for hvilke kunder som skal måles og avregnes sine reaktive uttak, så avgjør disse reglene om Kværner skal tariffes for sine reaktive effektuttak eller ikke. NVE kan heller ikke støtte Kværners syn om at bedriften bør få tid på seg "*til å sette inn tiltak for begrensnig av reaktiv effekt*". Grunnlaget for denne vurdering er at Kværner bare vil bli fakturert i forhold til de kostnader deres uttak av reaktiv effekt er direkte årsak til, og NVE kan ikke se at netteier skal avstå fra å kreve at Kværner avregnes en tariff til dekning av disse kostnadene. Kværner må selv vurdere disse tariffkostnadene opp mot kostnadene ved å installere kompenseringsutstyr.

C) *Kriteriet for når YFK skal belaste sine kunder for reaktiv effekt synes svært urettferdig. Kan det være riktig at forbrukere som kanskje ligger med en cosφ i den timen YFK overstiger sin grense skal bli belastet for dette, de kan til og med ha vært med på å redusere overskridelsen for YFK ved å sørge for at deres reaktive uttak er lavt i perioder. Er det ikke den last i den aktuelle timen den enkelte forbruker har som det skal betales etter?*

Spørsmålsstillingen kan tyde på at etter Kværners oppfatning så fastsetter YFK det reaktive effektgrunnlaget som kundens reaktive effektuttak i den timen YFK systemmessig har sin reaktive maksimalbelastning. I så tilfelle er ikke den praksis YFK legger opp til riktig oppfattet.

I YFKs brev av 02.11.1998 til Kværner heter det at "*Leddene vil bli utrekna etter den høgste målte timeverdi av kVar.*" Teknisk sjef K. M Iversen/YFK har imidlertid over telefon presisert at nettselskapet foretar månedlige avlesinger av kundens reaktive effektuttak, og kunden blir bare avregnet sin høyeste reaktive effektuttak i måneden når cosφ er mindre enn 0,9, og da til en sats lik kr 200/12 per kVar. Etter NVEs oppfatning bør en slik tariffingspraksis kunne aksepteres.

Vi kan for øvrig vise til at målinger som er gjort av SEfAS (tidl. EFI) tyder på at uttaket av reaktiv effekt er relativt stabilt over året, i motsetning til aktiv effekt som viser betydelige variasjoner. Dette skulle tilsi at valget av referansetime bare i mindre grad vil påvirke størrelsen på det reaktive effektgrunnlaget.

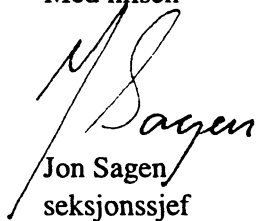
D) *Er vår påstand i pkt. 5 korrekt, og i tilfelle ikke, hva er feil i resonnementet? Påstanden det vises til er at "Reaktiv effekt er en effekt man må betale for slik vi har forstått det, fordi den er linjedimensjonerende og følgelig skal inngå som en del av overføringsstariffen."*

Det er riktig at reaktiv effekt legger beslag på overføringskapasitet og påvirker taps- og spenningsforholdene i nettet. Netteier må ta hensyn til dette ved dimensjoneringen av sine nettanlegg. Alternativet til oppdimensjonering av nettet er at netteier eller den som tar ut reaktiv effekt fra nettet installerer kondensatorbatterier. Uansett representerer reaktiv effekt en kostnad som må belastes nettkundene. Dette kan for så vidt gjøres gjennom de ordinære overføringstariffene, og dette skjer også i praksis i de nettselskap som velger ikke å tariffere sine kunder for uttak av reaktiv effekt. Dette fører

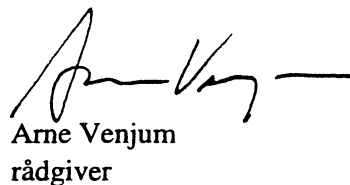
imidlertid til at også kunder som ikke eller kun i liten grad forbruker reaktiv effekt blir belastet disse kostnadene. Dette kan hevdes å være urimelig og kan være i strid med forskriftens krav om ikke-diskriminering.

Vi vil ellers understreke at i ht. § 6-4 i NVE-forskriften skal kostnader ved systemtjenester dekkes innenfor inntektsrammen. Kostnader til reaktiv effekt er i § 1-3 i samme forskrift definert som en systemtjeneste. Dette innebærer at nettselskapene ikke kan behandle sine kostnader til reaktive effektuttak fra overliggende nett som en overliggende nettkostnad. YFK kan derfor ikke gjøre et påslag på sine overføringstariffer tilsvarende kostnadene til kjøp av reaktiv effekt fra overliggende nett.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen', is written over the typed name and title.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arne Venjum', is written over the typed name and title.

Arne Venjum
rådgiver

Kopi: Ytre Fjordane Kraftlag, Postboks 53, 6901 Florø

SAK NR. 13

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Frode Rise
Pilestredet 55 C

0350 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vår dato: 16 07 1999
Vår ref.: NVE 9901907-4 mm/chs
Arkiv: /Kragerø Energi AS
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Christina Sepúlveda
22 95 94 85

Kragerø Energi AS - Overføringstariff for fritidsbolig

Vi viser til Deres brev av 04.05.99 vedrørende fastleddet i Kragerø Energi sine overføringstariffer for fritidsboliger

De hevder i Deres brev at de som hyttekunde hos Kragerø Energi diskrimineres i forhold til fastboende. Det vises i den sammenheng til at fritidsboligen ligger i Kragerø sentrum hvor alle omkringliggende hus benyttes som helårsboliger. Fastleddet for fritidsboligen er på kr. 2452,- (inkl. mva.) mens helårsboligene til sammenlikning betaler et fastledd på kr. 1292,- (inkl. mva.).

Kragerø Energi har i brev av 02.06.99 gjort rede for sitt syn på saken og fastholdt at fastleddet ikke er satt for høyt (vedlegg).

NVEs vurdering

Kostnadene i det elektriske overføringsnettet er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene og delvis faste, kapital- og vedlikeholdskostnader. I et typisk distribusjonsnett kan energikostnadene til marginale tap i ledningene utgjøre 4-5 øre/kWh, eller 20-30% av de samlede kostnadene ved levering av strøm. De resterende kostnadene er faste og varierer ikke med uttaket.

I forskrift om kontroll av nettvirksomheten § 12-2 står det at kunder i distribusjonsnettet uten effektavregning (dvs husholdninger m.m.) skal avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal dekke kundespesifikke kostnader (knyttet til måling, avregning, fakturering, abonnement og tilsyn) og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Energileddet skal dekke marginale tapkostnader og kan i tillegg dekke en andel av de øvrige kostnader som ikke innkreves gjennom fastleddet. NVE har ikke kommet med krav utover dette.

NVE aksepterer at energiverket deler sine kunder i tariffgrupper basert på typiske og sammenfallende uttaksprofil, brukstid osv. i de ulike gruppene. For lavspenkunder uten effektmåling har dette gitt seg utslag i at mange energiverk har inndelt kundene i følgende tariffgrupper: næringskunder, husholdningskunder og hyttekunder.

I forskrift til energiloven § 4-4 b annet ledd heter det at konsesjonæren ikke må diskriminere mellom brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i leveringskvalitet, brukstid m.m.

Brukstid måles i timer og er forholdet mellom årets energiuttak (målt i kWh) og maksimaleffekt (målt i kW). Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med lang brukstid (relativt lavt effektuttak). Et sterkt nett er mer kostnadskrevenne enn et mindre sterkt nett. På bakgrunn av dette tolker NVE "like tariffer justert for forskjeller i brukstid" dithen at kunder med lang brukstid skal tilbys relativt lavere tariffer målt i øre/kWh i forhold til kunder med kort brukstid.

Når det gjelder fastleddet i tariffen er det NVE sin vurdering at dette leddet kan differensieres mellom hyttekunder og husholdningskunder med begrunnelse i at hyttekunder typisk vil ha en lavere brukstid enn husholdningskundene og bl.a. for å ta hensyn til at hyttekundene ellers vil bidra til en lavere dekning av faste kostnader i nettet p.g.a. normalt sett lavere energiuttak. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan derfor etter NVE sin oppfatning forsvare et høyere fastledd for hyttekundene enn for husholdningskundene.

Tariffene til Kragerø Energi har et energiledd på 14,9 øre/kWh både for husholdninger og hyttekunder. Forutsatt at marginale tap i nettet tilsvarer en kostnad på om lag 5 øre/kWh i snitt, betyr dette at 9,9 øre/kWh av energileddet går til dekning av faste nettkostnader. Kragerø Energi oppgir at årsforbruket for en gjennomsnittlig husholdning var 17219 kWh og for en hytte 3080 kWh i året i 1998. Med fastledd (eks. mva) på henholdsvis 987 og 1994 kr betyr dette at en typisk husholdning bidrar med 2698 kr/år til dekning av faste kostnader i nettet og at en typisk hyttekunde bidrar med 2298 kr/år. På dette grunnlag finner NVE at tariffene til Kragerø Energi ikke innebærer noen urimelig diskriminering mellom hyttekunder og husholdninger.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Christina Sepúlveda
førstekonsulent

Vedlegg: brev fra Kragerø Energi AS datert 02.06.99

Kopi: Kragerø Energi AS

SAK NR. 14

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

MOD KOP1

Sigv. Olafsen
Tveiterhellinga 13

2040 KLØFTA

Vår dato: 26. 07. 1999
Vår ref.: NVE 9902966-2 mt/lav
Arkiv:
Deres dato: 13.07.1999
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth A Vingås
Tlf: 22 95 91 57

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Informasjon om nettleie

Til Deres kommentar om at nettleie overstiger strømpris vil vi bemerke følgende. Kraftpris og nettleie er to uavhengige størrelser og kan ikke direkte sammenlignes. Kraftpris bestemmes av tilbud og etterspørsel etter kraft, og kan svinge betydelig fra det ene år til det annet, bl.a avhengig av nedbør og magasinfylling. Nettleie er en pris som skal dekke kostnaden i nettet ved overføring av kraft fra produsent til konsument.

Netteier fastsetter selv overføringstariffene (nettleie), og tariffene skal ifølge forskriftene i størst mulig grad gjenspeile belastningen på nettet. NVE gir regler for hvordan tariffene skal regnes ut (bl.a hvordan kostnader skal fordeles på ulike kundegrupper og forhold mellom ulike nivå på de ulike tariffene). Ifølge forskriftene til Energiloven skal overføringstariffene dekke kostnader ved drift og avskrivning av nettet samt gi en rimelig avkastning på investert kapital ved effektiv drift.

Overføringstariffene for husholdninger og fritids-/hytteboliger består av et energiledd og et fastledd. Etter NVE's regler skal energileddet utformes slik at det minst dekker de marginale tapskostnader som følger av kundens bruk av nettet. Fastleddet i tariffen skal minst dekke de kundespesifikke kostnader (f.eks måling, avregning, m.m). Innenfor rammen av disse reglene har netteier selv anledning til å fastsette energiledd og fastledd. Everkenes praksis er noe forskjellig, men det er vanlig at både energiledd og fastledd settes høyere enn minstekravet. NVE fastsetter årlig inntektsrammer for den enkelte konsesjonær. I hvilken grad everkene velger å benytte seg av hele sin tildelte inntektsramme har innvirkning på størrelsen på tariffene. Dette er et forhold som vurderes lokalt av hvert enkelt everk. NVE vil ikke gripe inn så lenge everkenes inntekt ikke overstiger den maksimalt tillatte inntekt. Overføringstariffer blir regnet ut med bakgrunn i budsjetterte inntekter og kostnader. Avik fra budsjett oppstår når de realiserte inntekter/kostnader blir forskjellige fra de budsjetterte og kan gi utslag i mer-/mindreinntekt. Merinntekt oppstår når inntekt blir høyere enn inntektsrammen, og skal da føres tilbake til kundene. Omvendt kan everkene når det oppstår mindreinntekt kreve dette inn fra kundene.

Hvor effektivt et everk drives påvirker kostnadsnivå. Et effektivt drevet everk vil ha mindre kostnader enn et everk som drives mindre effektivt. NVE har en metode for å måle effektivitet. I de tilfeller der NVE kan påvise lav effektivitet vil disse everk få strengere krav enn andre everk. I praksis vil dette medføre at disse everk får lavere inntektsramme enn de som kan påvise bedre effektivitet. Gjermå

Energi AS har en kostnadseffektivitet på 71,5%. Dette anses av NVE for å være et relativt lavt effektivitetsnivå, og medfører at inntektene for nettvirksomheten til Gjermå Energi AS, etter krav fra NVE, reduseres med 2,85 prosent pr. år i forhold til om everket hadde vært målt som effektivt.

De sier i Deres brev at "den nye nettleien som presenteres er 24,2 øre/kwh". Gjermå Energi AS har i 1999 en tariff, for forbruk under 10000 kwh i året, med energiledd på 24,2 øre/kwh og et tilhørende fastledd på 1107 kr/kunde. Til sammenligning er gjennomsnittlig energiledd i husholdningstariffen for Akershus fylke 16,6 øre/kwh og landsgjennomsnittet er på 18,9 øre/kwh, altså lavere enn det energiledd som Gjermå Energi AS opererer med. Sammenligner vi fastleddet med gjennomsnittlig fastledd for Akershus fylke er dette på 1520 kr/kunde, mens landsgjennomsnittet er på 1503 kr/kunde, altså begge høyere enn Gjermå Energi AS opererer med. Et høyere energiledd relativt til fastleddet vil komme kunder med relativt lavt forbruk til gode.

Vi gjør oppmerksom på at NVE har behandlet Deres brev som en forespørsel der vi har forsøkt å gi Dem informasjon om hvordan systemet med overføringstariffer (nettleie) fungerer.

Med hilsen

Christina Sepúlveda
Christina Sepúlveda
fung. seksjonssjef

Lisbeth A Vingås
Lisbeth A Vingås
førstekonsulent

Kopi: Gjermå Energi AS, Postboks D, 2050 Jessheim

SAK NR. 15

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Dahl Hans-Marius
Serbuvollveien 37

1322 HØVIK

Vår dato: 12. 08. 1999
Vår ref.: NVE 9900519-2 mt/ave
Arkiv: 653.3
Deres dato: 26.01.99
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Opphør av seriemålte elkjeler

Vi viser til Deres brev av 26.01.99 og telefonsamtale med A. Venjum/NVE samme dag.

Energiselskapet Asker & Bærum har en rekke kunder med seriemålte elektrokjeler. Dette innebærer at disse kundene har en hovedmåler som måler kundens totalforbruk og en seriekoblet måler som kun måler forbruket til elektrokjelen. Da overføringstariffene er ulike for uttak til hhv. utkoblbart (kjeler) og ordinært (prioritert) forbruk, må nettselskapet ha separat informasjon om overførte mengder til disse forbrukskategoriene. På grunn av de seriekoblede målerne hos enkelte kunder må separasjon av målerverdiene gjøres manuelt. Dette arbeidet er i følge Energiselskapet forholdsvis ressurskrevende. Energiselskapet ønsker derfor at kunden omkobler det elektriske anlegget slik at uttakene til hhv. elkjeler og ordinært forbruk kan måles separat. Energiselskapet krever at den enkelte kunde dekker hele kostnaden ved denne omleggingen. For de kunder som ikke gjør dette vil Energiselskapet fakturere kunden etter de tariffene som gjelder for ordinære overføringer, uavhengig om deler av denne overføringen går til elkjelen.

De skriver i Deres brev at De stiller Dem "*noe undrende til framgangsmåten til Energiverket Asker og Bærum*" i denne saken. NVE har ingen spesielle innvendinger mot den framgangsmåte som Energiselskapet har lagt til grunn i saken. Energiselskapet Asker & Bærum har gitt de kundene som har seriemålte elektrokjeler en frist på knapt ett år til å innordne seg nettselskapets nye krav til målere. Selve fristen bør etter NVEs vurdering kunne aksepteres.

Det heter i kap. 3 i NVEs Forskrift om måling og avregning av 11. mars 1999 at "*Netteier er ansvarlig for måleverdier fra de målepunkter som finnes i hans nett.*" Med det ansvar som er pålagt nettselskapet vedrørende måling og avlesing er det rimelig at netteier også kan sette vilkår til de målere som skal installeres hos den enkelte kunde.

I Forskrift om kontroll av nettvirksomheten av 11. mars 1999 heter det videre at netteier skal tilby utkoblbart overføring til redusert tariff bl.a. når kunden har driftsklare elkjeler med brenselstyrede reserve, jfr. § 13-1 i forskriften. Denne bestemmelsen innebærer at elektrokjelene må måles og avregnes separat. Den seriemåling som Energiselskapet har benyttet for enkelte av sine kjelekunder tilfredsstiller i så måte disse kravene, og eksisterende målere behøver strengt tatt ikke byttes ut. Når Energiselskapet likevel vil skifte ut disse målerne skyldes det som nevnt at informasjonshåndteringen basert på de

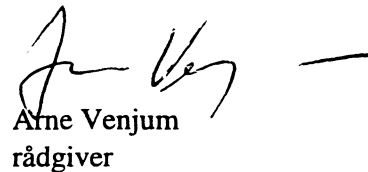
eksisterende målerne er kostnadskrevende for nettselskapet, og koblingen av målerne tilfredsstiller heller ikke nettselskapets gjeldende krav for slike anlegg.

Som nevnt kan en netteier stille krav til målere og tilhørende koblinger som gjøres hos kunden. Dette gjelder selv om anlegget helt eller delvis er kundens eiendom. NVE vil legge vekt på at det elektriske anlegget som Energiselskapet krever omkoblet er kundens eget anlegg, og at kunden har det kostnadsmessige ansvaret for å tilpasse dette anlegget til de kravspesifikasjoner som netteier setter. NVE finner derfor ikke grunnlag for å reagere mot Energiselskapet Asker & Bærum i denne saken.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen'.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arne Venjum'.

Arne Venjum
rådgiver

Kopi: Energiselskapet Asker & Bærum Nett AS, Postboks 13, 1355 Bærum Postterminal

SAK NR. 16

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Maria Nosowski
Birger Olivers vei 28E

1176 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Vår dato: 16. 08. 1999

Vår ref.: NVE 9901007-11 mm/chs

Arkiv: 912-653.4/Søndre Follo Energi

Deres dato: 03.05.1999

Deres ref.:

Saksbehandler:

Christina Sepúlveda

22 95 94 85

Tilknytningsgebyr - Søndre Follo Energi AS

Vi viser til Deres brev datert 8. mars 1999 vedrørende Søndre Follo Energi sitt krav om tilknytningsgebyr.

De opplyser i Deres brev at Søndre Follo Energi krever kr. 8610,- (inkl. mva) i tilknytningsgebyr for tilknytning av strøm til Deres hytte noe de oppfatter som altfor høyt. Videre vises til at hytten dette gjelder tidligere har vært tilknyttet og at det derfor ikke bør koste noe å få hytten tilknyttet på ny. Det opplyses at saken har vært klaget inn for Elklagenemda.

Søndre Follo Energi har i brev av 16. mars 1999 og 22. juni 1999 (vedlegg) gjort rede for sitt syn på saken og fastholder at de i dette tilfelle har anledning til å kreve tilknytningsgebyr, det vises i den sammenheng til Elklagenemda sin avgjørelse, og videre at gebyret ikke er satt for høyt.

NVEs kommentarer

Det er NVE sin vurdering at spørsmålet knyttet til om Søndre Follo Energi har anledning til å kreve tilknytningsgebyr i dette tilfelle er besvart i Elklagenemda sin avgjørelse. NVE har derfor i behandlingen av Deres klage kun tatt stilling til beregningsmåte og størrelse på tilknytningsgebyret til Søndre Follo Energi.

NVE har fått opplyst at tilknytningsgebyret til Søndre Follo Energi fastsettes på bakgrunn av et kostnadsoverslag og tidsjustert med nivå satt av styret. For 1998 var tilknytningsgebyret kr. 7000,- (eksl. mva.) og for 1999 kr. 10 000,- (eksl. mva.).

Av §15-3 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsrammen for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 fremgår det at nettselskapene kan krev et tilknytningsgebyr for nye tilknytninger. Tilknytningsgebyret skal være en generell avgift som pålegges alle og ikke differensieres på individuelt grunnlag. Videre står det i § 15-3, fjerde ledd at:

Tilknytningsgebyret skal ikke settes høyere enn det som anses å være nødvendige kostnader ved tilknytning av en kunde med den aktuelle sikringsstørrelse.

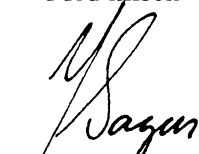
Det fremgår ikke av forskriften hva som menes med *nødvendige kostnader*. Det vises derfor til NVEs retningslinjer for beregning av overføringstariffer datert november 1997 hvor nødvendige kostnader er gitt følgende presisering:

...Med nødvendige kostnader forstås administrative kostnader ved å håndtere en ny tilknytning og netteiers kostnader til stikkledning fra et ferdig utbygget nett.

Søndre Follo Energi har i brev av 22.06.99 gitt en oversikt over kostnader ved tilknytning av en ny installasjon til vanlig bolig/fritidsbolig med overbelastningsvern inntil 3x63 Amp i Søndre Follo Energi sitt nett. Totale kostnader ved en ny tilknytning er ifølge oversikten kr. 12 700,-.

På bakgrunn av det ovennevnte finner ikke NVE at beregningsmåten og størrelsen på tilknytningsleddet til Søndre Follo Energi er i strid med gjeldende forskrifter.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef
Christina Sepúlveda
førstekonsulent

Vedlegg: 1

Kopi: Søndre Follo Energi AS

SAK NR. 17

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPPI

Gunn Almås og Sverre J Salomonsen
Kjøtteinsvegen 104

5400 STORD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 23. 08. 1999

Vår ref.: NVE 9901617-5 mt/ave

Arkiv: 653.4

Dykkar dato: 07.04.99

Dykkar ref.:

Sakshandsamar:

Arne Venjum

22 95 92 58

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Fastsetjing av anleggsbidrag

Me viser til Dykkar brev av 07.04.99 vedrørende fastsetjing av anleggsbidrag ved tilknytning av straum til Dykkar hytte i Hellandsfjorden.

De viser i Dykkar brev til at FitjarKraftlag har rekna ut anleggskostnaden ved tilknytninga til å vere kr 26 129,-, og at kraftlaget etter dette har gjort eit frådrag på kr 1 704,- slik at den delen av anleggskostnaden som De skal betale er sett til kr 24 425,-.

De skriv i Dykkar brev at De har prøvd å få ei forklaring på kva som er bakgrunnen for frådraget på kr 1704,-, og De uttalar at Fitjar Kraftlag ikkje har vist noko interesse for å gi Dykk ei forklaring på korleis denne utrekninga er gjort slik at eventuelle feil i utrekninga kan rettast opp.

Fitjar Kraftlag har komme med sine merknader i saka i sitt brev av 01.07.99. Dette brevet er allereie oversendt Dykk til orientering. Fitjar Kraftlag har seinare over telefon og i telefaks til NVE komme med utfyllande kommentarar til saka.

Fitjar Kraftlag opplyser at dei ved utrekninga av anleggsbidraget har lagt til grunn Energiforsyningens Fellesorganisasjon (EnFO) sine anbefalingar om fastsetjing av anleggsbidrag (EnFO-publikasjon 32-1994). Denne metoden fastset mellom anna ei øvre kostnadsgrense for kvar enkelt tilknytning. Anleggskostnader opp til denne grensa vert dekkja av kraftlaget, og kostnader ved tilknytninga utover dette skal dekkjast av kunden gjennom innbetaling av eit anleggsbidrag. I Dykkar tilfelle er denne øvre kostnadsgrensa fastsett til kr 1704,-. Denne summen har difor Fitjar Kraftlag trekt frå den fastsette anleggskostnaden (kr 26 129,-) for Dykkar tilknytning.

Ved fastsetjing av anleggsbidraget har Fitjar Kraftlag ikkje følgt NVE sine retningslinjer for fastsetjing av overføringstariffar av november 1997 som var gjeldande på det tidspunktet storleiken på Dykkar anleggsbidrag vart fastsett. Det synes likevel klart at den metode kraftlaget har lagt til grunn er til Dykkar føremon. NVE ser difor ingen grunn for å reagere mot Fitjar Kraftlag.

NVE vil avslutningsvis vise til den informasjonsplikta som nettselskapa har overfor sine kundar, og NVE vil ikkje sjå bort frå at Fitjar Kraftlag kunne gått lenger i å informere Dykk om grunnlaget for dei utrekningar som er gjort i dette tilfellet.

Med helsing

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen', is written over the printed name and title.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arne Venjum', is written over the printed name and title.

Arne Venjum
rådgiver

Kopi: Fitjar Kraftlag, 5419 Fitjar

SAK NR. 18

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Aust-Agder Kraftverk
Postboks 190
4802 ARENDAL

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Vår dato: 03.11.1999
Vår ref.: NVE 9903435-2 mt/lav
Arkiv: /Aust-Agder Energi Nett
Deres dato: 26.07.99
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth A Vingås
22 95 91 57

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tariffene ved sammenslåing av nettselskap

Vi viser til deres brev av 26.07.99 der det blir bedt om NVEs synspunkt på hva som skal skje med tariffene ved sammenslåing av nettselskap.

Energilovforskriften sier at en omsetningskonsesjonær *"må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."* En streng fortolkning av denne bestemmelsen kan tilsi at tariffene må være like for samme type kunder i hele det nye fusjonerte selskapet. Det er omsetningskonsesjonæren som fastsetter tariffene innenfor rammen av energilovforskriften og nærmere bestemmelser gitt av NVE i Forskrift av 11.mars 1999 "Om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsrammer for nettvirksomheten og overføringstariffer." NVE har foreløpig ikke funnet grunn til å forskriftsfeste bestemmelser som gir en mer detaljert beskrivelse av hvordan kravet om like og ikke-diskriminerende tariffer skal forstås og anvendes i konkrete tilfeller. Omsetningskonsesjonæren har både en frihet til og et selvstendig ansvar for å utarbeide tariffer som etter konsesjonærens vurdering ligger innenfor bestemmelsen gitt i lov og forskrift.

Kunder og andre kan imidlertid be NVE gjøre en vurdering av om en konsesjonærs konkrete tariffer kan ansees å være i samsvar med de intensjoner som ligger i gjeldende regelverk. Vi forstår derfor at netteiere kan ønske en nærmere avklaring av hvordan NVE vurderer spørsmålet om utjevning av tariffer etter en sammenslåing av nett som i utgangspunktet både kan ha svært forskjellig kostnadsnivå og ulikheter i selve tariffstrukturen. Vi vil derfor legge fram noen foreløpig momenter som vi anser vil være sentrale i en eventuell konkret vurdering. NVE kan imidlertid ikke binde seg opp til en forhåndsgodkjenning av spesielle prosedyrer for tariffutforming i forbindelse med konkrete sammenslutninger. Formelle henvendelser fra berørte parter om den praksis som blir fulgt i de enkelte tilfeller, vil på ett hvert tidspunkt kunne bli tatt opp til behandling av NVE og kan etter innhenting av synspunkter fra berørte parter resultere i enkeltvedtak med pålegg. Enkeltvedtak kan igjen påklages til departementet.

I en vurdering av krav om utjevning av tariffer ved sammenslåing av nettselskap anser NVE at bl.a. følgende momenter vil være sentrale:

- **Det er ønskelig at de samlede kostnader i overføringsnettet over tid blir lavest mulig, gitt ønsket kvalitet og kapasitet.**

Kostnader og effektivitet påvirkes blant annet av sammenslåinger, samarbeidsavtaler, fellesnett m.m. En sammenslåing av to eller flere nettselskap vil ofte være motivert ut

fra et ønske om lavere samlede kostnader og økt effektivitet. En viktig målsetning for overføringsnettet er at nettkostnadene skal fordeles mest mulig rettferdig og effektivt over tid.

- **Effektivitetsmessige gunstige sammenslåinger bør ikke hindres av uakseptable krav til tariffutjevning.**

Samfunnsøkonomisk effektivitet er et av de viktigste mål for NVEs regulering. Ut fra dette hensyn bør utgangspunktet være at en sammenslåing ikke skal hindres av uakseptable krav til utjevning, hvis en slik sammenslåing kan anses å gi klare effektivitetsforbedringer.

- **Overføringstariffene bør utjevnes over tid.**

Som utgangspunktet er det et mål at tariffene i et sammenslått nettselskap bør utjevnes over tid, spesielt i områder som geografisk grenser til hverandre. Vår generelle vurdering er at uten separate regnskaper vil det over tid være vanskelig å argumentere for ulikt kostnadsgrunnlag som opphav til forskjeller i tariffene, og dermed faller grunnlaget for at et og samme nettselskap opererer med ulike tariffer bort. NVE vil ikke i utgangspunktet sette krav om at tariffene skal utjevnes til nivå for det nettselskap som ved sammenslåing har lavest tariff. Dette kan oppfattes som et for strengt krav, og kan dermed hindre effektive sammenslåinger.

Vi håper at de synspunkter vi har tilkjennegitt i dette brevet vil være til hjelp i Aust-Agder Energi Nett sitt videre arbeid med tariffspørsmål i forbindelse med eventuelle sammenslutninger av nettselskap.

Med hilsen

Jan Moen
avdelingsdirektør

Jon Sagen
seksjonsjef

SAK NR. 19

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPPI

Hammerfest Elektrisitetsverk DA
Postboks 1003

9613 HAMMERFEST

Vår dato: 09. 11. 1999
Vår ref.: NVE 9904045-2 mt/
Arkiv: 653,0
Deres dato: 20.10.1999
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth A Vingås
22 95 91 57

Middelthuns gate 29
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Fellesmåling i borettslag

Vi viser til Deres forespørsel mottatt pr. e-mail datert 20.10.99 angående fellesmåling i borettslag.

Ved overgang til fellesmåling for et sett med kunder vil det normalt være mulig å spare kostnader knyttet til den enkelte kunde og som er uavhengig av kundens belastning på nettet. Slike kundespesifikke kostnader er normalt knyttet til måling, avregning og fakturering, og utgjør i alminnelighet en liten andel av de totale kostnadene. Ved overgang til fellesmåling vil de øvrige kostnadene fortsatt måtte dekkes inn.

Forskriften om Økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999, §12-3 sier: *"For boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggerlag og lignende kan måling gjennomføres pr. felles inntaksledning og normalt bare for én bygning."* Fellesmåling synes mest aktuelt i de tilfeller der én juridisk person eier flere lokaler eller leiligheter i samme bygning, og der bygningens lavspennetnett er knyttet til everkets nett gjennom én ledning eller kabel. Måling av uttak fra nettet skal som hovedregel skje ved eiermessig skille mellom netteier og kunde. Ved slik fellesmåling må netteier kunne kreve at én juridisk person opptre på vegne av boligblokken eller forretningsgården, og at netteier bare inngår nettavtale med denne ene (juridiske) personen. Kunden får tilsendt én faktura og er økonomisk ansvarlig overfor netteier. Eksisterende målere for de tidligere enkeltabonnenter er everkets eiendom, og kunden må eventuelt forhandle med netteier om leie eller kjøp av disse.

For mindre kunder i distribusjonsnett består tariffene av et energiledd og et fastledd. Fastleddet skal dekke mer enn de faste kostnadene, og det eneste krav NVE har satt er at fastleddet som et minimum skal dekke de kundespesifikke kostnadene. Hvor i tariffene nettselskapet velger å ta inn de resterende kostnadene er i stor grad opp til nettselskapet selv. I tilfeller med sammenslåing av flere abonnementer til ett abonnement med samme tariff kan dette føre til at inntektene til everket reduseres uten at kostnadene reduseres tilsvarende. Forskriften av 11. mars 1999, §11-1 d) sier at: *"Nettselskapet må ikke diskriminere brukerne av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v."* Ved overgang til fellesmåling er det NVEs oppfatning at den juridiske kundestatus endres fra den enkelte husholdning til én stor kunde som i mange henseender kan likestilles med en større næringskunde (det enkelte borettslag). For å følge kravet til ikke-diskriminering bør tariffen for fellesmålte kunder settes tilsvarende som for ellers likestilte

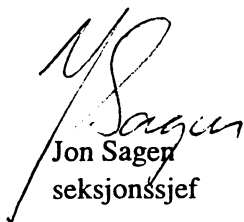
næringskunder og andre som i utgangspunktet er av samme strukturelle oppbygging (mht. størrelse, energi -/effektforbruk m.m.) eller juridiske status. Det kan da være aktuelt å installere effektmåler og benytte en tariff som er basert på effekt dersom et antall mindre kunder med energiavregning samles i ett abonnement. Dersom en fortsatt vil benytte en energitariff vil størrelsen på fastleddet ofte være et omstridt tema. NVE har ikke gitt konkrete føringer for hvordan en energitariff ved fellesmåling bør utformes, men vil vise til de prinsipielle betraktninger om kostnadsforholdene som er gitt i innledningen til dette brevet.

NVE har ingen begrensninger på sammenslåing av abonnement med hensyn til antall leiligheter, evt. flere blokker eller lignende.

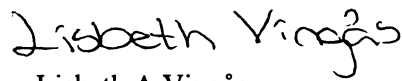
I et borettslag med fellesmåling vil ikke enkeltkunder ha tilgang til kraftmarkedet. Hvis et borettslag slår sammen flere abonnement til ett abonnement i den hensikt å oppnå fellesmåling, forutsettes det at også kraften blir kjøpt felles fra en og samme leverandør. Enheter som omsetter elektrisk energi må ha omsetningskonsesjon. Forskriften for produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi av 07.12.90, §4-2 sier imidlertid at unntatt fra denne bestemmelsen er: *"videreformidling av elektrisk energi i forbindelse med utleie av hele eller deler av bygningen eller anlegg til bolig eller næringsvirksomhet når utleier ikke har områdekonsesjon."*

Vi håper at de synspunkter som vi har tilkjennegitt i dette brevet gir svar på deres spørsmål.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jon Sagen', is written over the printed name and title.

Jon Sagen
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lisbeth Vingås', is written over the printed name and title.

Lisbeth A Vingås
førstekonsulent

SAK NR. 20

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Eva K. Gulbrandsen
Akebakkeskogen 2A

0490 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

15. 12. 1999

Vår dato:

Vår ref.: NVE 199904277-2 mt/lav

Arkiv: 653.3

Deres dato: 09.11.1999

Deres ref.:

Saksbehandler:

Lisbeth A Vingås

22 95 91 57

Hyttetariff - Kragerø Energi AS

Vi viser til Deres brev datert 9.11.99. De tar opp enkelte spørsmål knyttet til overføringstariffer (nettleie) for fritidsboliger hos Kragerø Energi AS, samt spørsmål om forskjell i overføringstariffer på landsbasis. Deres brev er behandlet som en forespørsel av NVE og ikke som en klagesak.

Vi vil i dette brevet gi en kort orientering om NVEs regler for beregning av overføringstariffer. En netteier fastsetter selv tariffene innenfor rammen av NVEs Forskrift om "økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer" av 11. mars 1999. Som det vil framgå av det følgende har netteier en viss grad av frihet mht. hvordan tariffene (nettleien) fordeles mellom fastledd og energiledd. NVE fastsetter hvert år hva everkets maksimale inntekt fra nettvirksomheten kan være. Dersom everkets inntekter i det aktuelle året blir større enn det NVE har fastsatt, skal everket betale tilbake til kundene denne merinntekten etter nærmere fastsatte regler, og det motsatte skjer dersom everkets inntekter blir mindre enn det NVE har fastsatt.

Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene, og delvis faste, bruksuavhengige kapital – og vedlikeholdskostnader. I et typisk distribusjonsnett kan energikostnadene til marginale tap i ledningene utgjøre 4-5 øre/kWh, eller 20-30% av de samlede kostnadene ved levering til en husholdning. Resten, og dermed den største delen av kostnadene er faste og varierer ikke med uttaket.

I forskriften står det at kunder uten effektavregning skal avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet dekker kundespesifikke kostnader (knyttet til måling, avregning, fakturering, abonnement og tilsyn) og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Energileddet skal bestå av et tapsledd for dekning av de marginale tapskostnader og kan i tillegg dekke en andel av de øvrige kostnader som ikke innkreves gjennom fastleddet. Energileddet vil variere med hvor mye strøm en bruker. NVE har til nå ikke lagt sterkere føringer for fordelingen mellom fastleddet og energileddet. Det vil si at fastleddet kan variere mellom ulike netteiere. De fleste netteiere tarifferer slik at en ikke uvesentlig del av de bruksuavhengige (faste) kostnadene dekkes gjennom energileddet. Hytter med gjennomsnittlig langt lavere forbruk enn husholdninger vil da dekke en mindre del av de faste kostnadene i nettet gjennom energileddet (bruksavhengig ledd) enn husholdningene. Forskjellen på inndeckningen

avhenger av energileddets størrelse. Med et lavt energiledd blir forskjellen mellom kundegruppene mindre.

NVE har akseptert at everk deler sine kunder i tariffgrupper basert på typiske og sammenfallende uttaksprofiler, brukstid, ect. i de ulike gruppene. For lavspentkunder uten effektmåling har dette gitt seg utslag i at mange elverk har følgende inndeling i tariffgrupper: næringskunder, husholdningskunder og hyttekunder (fritidsboliger).

Forskriftens § 11-1 d) sier at "*nettselskapet må ikke diskriminere brukere at nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v.*" Brukstid er et forholdstall for årlig energiuttak dividert på årets maksimaleffekt. Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med lengre brukstid (relativt lavt effektuttak). Når det gjelder fastleddet i tariffen er det NVEs vurdering at dette leddet kan differensieres mellom hyttekunder og husholdningskunder med begrunnelse i at hyttekundene typisk vil ha en lavere brukstid enn husholdningskundene, og for å ta hensyn til at hyttekundene ellers ville bidra til en lavere dekning av faste kostnader i nettet på grunn av normalt sett lavere energiuttak. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan etter NVEs oppfatning forsvare et noe høyere fastledd for hyttekundene enn for husholdningskundene. Dette betyr ikke at NVE anser det som rimelig at en hyttekunde må betale mer til dekning av faste kostnader enn en husholdningskunde med tilsvarende nettilknytning.

NVE har myndighet til å fatte vedtak om vilkår og tariffer for bruk av overføringsnettet. I flere saker har NVE bestemt at netteier må redusere fastleddet i hyttetariffen. I disse sakene har NVE lagt til grunn at det vil være urimelig dersom en hyttekunde må betale mer til dekning av faste og bruksuavhengige kostnader i nettet enn en husholdningskunde med tilsvarende nettilknytning.

Kragerø Energi AS sine overføringstariffer for husholdninger og hytter/fritidsboliger er for 1999: (Beløpene er eksk. mva.)

	Husholdninger		Hytter/fritidsboliger	
	Fastledd (kr)	Energiledd (øre/kWh)	Fastledd (kr)	Energiledd (øre/kWh)
1999	987,-	17,4	2 000,-	17,4

Forutsatt at marginale tap i nettet tilsvarer en kostnad på rundt 5 øre/kWh i gjennomsnitt, betyr dette at 12,4 øre/kWh går til dekning av faste kostnader. Kragerø Energi hadde et årsforbruk i 1998 for en gjennomsnittlig husholdning på 17219 kWh og for fritidsboliger på 3083 kWh. Med fastledd (eksk.mva.) på henholdsvis 987 kr og 2 000 kr betyr dette at en typisk husholdning bidrar med 3 122 kr/år til dekning av faste kostnader i nettet, og at en typisk fritidsbolig bidrar med 2 382 kr/år.

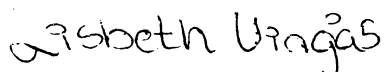
Videre spør De i Deres brev om hvorfor tariffene (nettleien) varierer mellom ulike deler av landet eller innenfor en region. Mye av årsaken til forskjeller i tariffene for samme kundegrupper mellom ulike everk, i tillegg til de faktorer som allerede er nevnt, vil blant annet være på grunn av forskjeller i topografiske og klimatiske forhold, samt i hvilken grad bebyggelsen er konsentrert eller ikke. I tillegg kan forskjellen i effektivitet mellom de ulike selskapene også kunne bidra til ulikheter i overføringstariffen.

Vi håper at de synspunkter vi har tilkjennegitt gir svar på Deres spørsmål. Vi vil videre meddele at det er riktig som De påpeker i Deres brev at forskriftene er under løpende vurdering på disse områdene, slik at Deres kommentarer vil bli tatt hensyn til i vårt videre arbeid med overføringstariffene.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sagen Jon'.

Sagen Jon
seksjonssjef

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lisbeth Vingås'.

Lisbeth A Vingås
førstekonsulent

Kopi: Kragerø Energi AS

SAK NR. 21

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

RØD KOPI

Sandefjords Sparebanks Bolistiftelse for Eldre
Postboks 218

3201 SANDEFJORD

Vår dato: 15.12.1999
Vår ref.: NVE 199902292-7 mt/chs
Arkiv:
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Christina Sepúlveda
22 95 94 85

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tilsynsavgift - Sandefjordregionen Energiverk AS

Vi viser til Deres brev av 1. juni 1999 vedrørende Sandefjordregionen Energiverk (SrE) sitt krav om tilsynsavgift.

Av Deres brev fremgår det at SrE krever en tilsynsavgift på kr. 11 800,- noe Sandefjord Sparebanks Boligstiftelse for Eldre finner svært urimelig. Det vises i den sammenheng til at eiendommen har fast tilknyttet elektrikerfirma for tilsyn og vedlikehold. Videre vises til at målerne i eiendommens 59 leiligheter i 1994 ble demontert og tilbakelevert everket og at everkets tilsyn i dag kun gjelder hovedmåler.

NVEs kommentarer

Alle nettselskap er ifølge tilsynsloven pålagt å føre tilsyn og kontroll på vegne av Produkt- og Elektrisitetstilsynet med elektriske installasjoner og utstyr innen sitt forsyningsområde. Dette innebærer tilsyn med elektriske anlegg generelt og er uavhengig av eierskap. Større virksomhet og borettslag er i tillegg pålagt intern kontroll med egne anlegg.

Overgang til fellesmåling for et sett med kunder vil normalt kunne føre til kostnadsbesparelser knyttet til den enkelte kunde, uavhengig av kundens belastning på nettet. Kundespesifikke kostnader er i hovedsak knyttet til måling, avregning, fakturering, tilsyn m.v.

Overføringstariffen til husholdningskunder består vanligvis av et energiledd og et fastledd. Fastleddet skal i henhold til §12-2 a) i Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 (forskrift om kontroll av nettvirksomheten) dekke de kundespesifikke kostnadene og en andel av de øvrige faste kostnadene i overføringsnettet. Sammenslåing av flere abonnenter til ett abonnement med samme overføringstariff vil derfor i mange tilfeller føre til en reduksjon i everkets inntekter uten tilsvarende reduksjon i kostnadene.

Videre i forskriften om kontroll av nettvirksomheten §11-1 d) heter det at "*Nettselskap må ikke diskriminere brukere av nettet, men tilby like tariffer justert for forskjeller i brukstid, leveringskvalitet m.v.*" Ved overgang til fellesmåling er det NVE sin vurdering at den juridiske kundestatus endres fra flere enkelt kunder til en stor kunde. NVE ser det derfor som hensiktsmessig at en fellesmålt kunde

(f.eks alle husholdninger i et borettslag) likestilles med andre kunder av samme størrelse eller kunder med samme energi-/effektforbruk m.m. innenfor nettselskapets forsyningsområde. Større kunder har i de fleste tilfeller effektmåler og overføringstariffen for denne type kunder består vanligvis av fastledd, energiledd og effektledd, hvor fastleddet som et minimum skal dekke kundespesifikke kostnader. Dersom det fortsatt benyttes en energitariff etter overgang til fellesmåling vil størrelsen på fastleddet ofte være et omstridt tema. NVE har ikke gitt konkrete føringer for hvordan en energitariff ved fellesmåling bør utformes, men viser til de prinsipielle betraktninger om kostnadsforhold som fremgår av dette brevet.

Nettselskapenes kostnader ved tilsyn for det enkelte tilsynsobjekt (leilighet) dekkes normalt gjennom fastleddet til den enkelte husholdning. En overgang til fellesmåling vil ikke føre til en reduksjon i nettselskapets kostnader knyttet til tilsyn. Dersom overføringstariffen til en fellesmålt kunde ikke lenger dekker kostnadene ved tilsyn innebærer overgangen til fellesmåling at kundespesifikke kostnader veltes over på andre kunder i nettet.

På generelt grunnlag kan ikke NVE på bakgrunn av det ovennevnte se at krav om tilsynsgebyr er i strid med gjeldende forskrifter.

Vi gjør oppmerksom på at NVE har behandlet Deres henvendelse som en forespørsel, der vi har forsøkt å belyse de forhold som fremgår av Deres brev. NVE har ikke tatt stilling til størrelsen på tilsynsavgiften.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Christina Sepúlveda
Christina Sepúlveda
førstekonsulent

Kopi: Sandefjordregionen Energiverk AS

SAK NR. 22

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Statkraft SF
Postboks 494

1323 HØVIK

Vår dato: 01091999
Vår ref.: NVE 9903315-2 mt/jsa
Arkiv: 653.3/520
Deres dato: 18.08.1999
Deres ref.: 9405290

Saksbehandler:
Jon Sagen
22 95 92 49

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Tariffering av vindkraftverk

Vi viser til brev av 18.08.99 med spørsmål om tariffering av vindkraftverk.

Det er riktig som det påpekes i brevet at bestemmelsene i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11 mars 1999 (forskrift om kontroll av nettvirksomheten) ikke direkte kan anvendes på vindkraftverk med installert effekt over 1 MW. Forskriften omtaler særskilt tariffering av innmating fra mindre kraftverk uten reguleringsmyndighet, men disse bestemmelsen er avgrenset til mindre kraftverk med installert ytelse mindre enn 1 MW.

For vindkraftverk med installert effekt over 1 MW kan tariffer for innmating fra produksjon ikke utledes direkte fra bestemmelsene i kapittel 14 i forskriften. Hovedbestemmelsen i kapittel 14 sier at avregnet mengde skal være tilgjengelig vintereffekt. Denne bestemmelsen kan ikke direkte anvendes for et vindkraftverk. Statkraft foreslår at "gjennomsnittlig vinterproduksjon (effekt) i perioden oktober tom. april" for et vindkraftverk kan ansees som analogt med "tilgjengelig vintereffekt" for et vannkraftverk. NVE er enig i at tariffer for innmating fra vindkraftverk over 1 MW installert effekt bør kunne utledes ved en slik analogibetraktning. Vi har ingen prinsipielle innvendinger mot den praktiske utformingen som er foreslått av Statkraft, men vi anser at en tidsperiode fra desember tom. februar kan være en bedre tilnærming til vinterperioden. Etter vår vurdering bør forslaget fra Statkraft kombineres med kravet som gjelder for mindre kraftverk uten reguleringsmyndighet, nemlig at laveste effektgrunnlag skal være 30 prosent av installert effekt.

Tariffer for innmating fra produksjon er regulert av forskriften for kontroll av nettvirksomheten. I følge § 16-1 i forskriften kan NVE gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av forskriften.

Ved uenighet om tariffer for innmating fra vindkraft kan NVE derfor utferdige pålegg dersom vi finner at netteiers krav er å anse som urimelig sett i forhold til intensjonene med de bestemmelser som er gitt i kapittel 14.

Med hilsen

Jon Sagen
seksjonssjef

Arne Venjum
rådgiver

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2000

- Nr. 1 Rune V. Engeset (red.): NOSIT - utvikling av NVEs operasjonelle snøinformasjonstjeneste (77 s)
- Nr. 2 Inger Sætrang (red.):Statistikk over overføringstariffer (nettleie) i Regional- og distribusjonsnettet 2000 (55 s.)
- Nr. 3 Bjarne Kjøllmoen, Hans Christian Olsen og Roger Sværd: Langfjordjøkelen i Vest-Finnmark
Glasiohydrologiske undersøkelser (56 s.)
- Nr. 4 Turid-Anne Drageset: Flomberegning for Otta og Gudbrandsdalslågen
-Flomsonekartprosjektet (40 s.)
- Nr. 5 Erik Holmqvist: Flomberegning for Trysilvassdraget, Nybergsund (311.Z)
- Flomsonekartprosjektet (20 s.)
- Nr. 6 Turid-Anne Drageset: Flomberegning for Jølstra - Flomsonekartprosjektet (30 s.)
- Nr. 7 Arne Hamarsland og Tore Olav Sandnæs: Vassdragsforvaltning i Japan - hva kan vi lære? (30 s.)
- Nr. 8 Inger Sætrang: Oversikt over vedtak. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 1999 (12 s.)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no